

ANUL XXII—NR. 12 (928)—17 MARTIE 1973

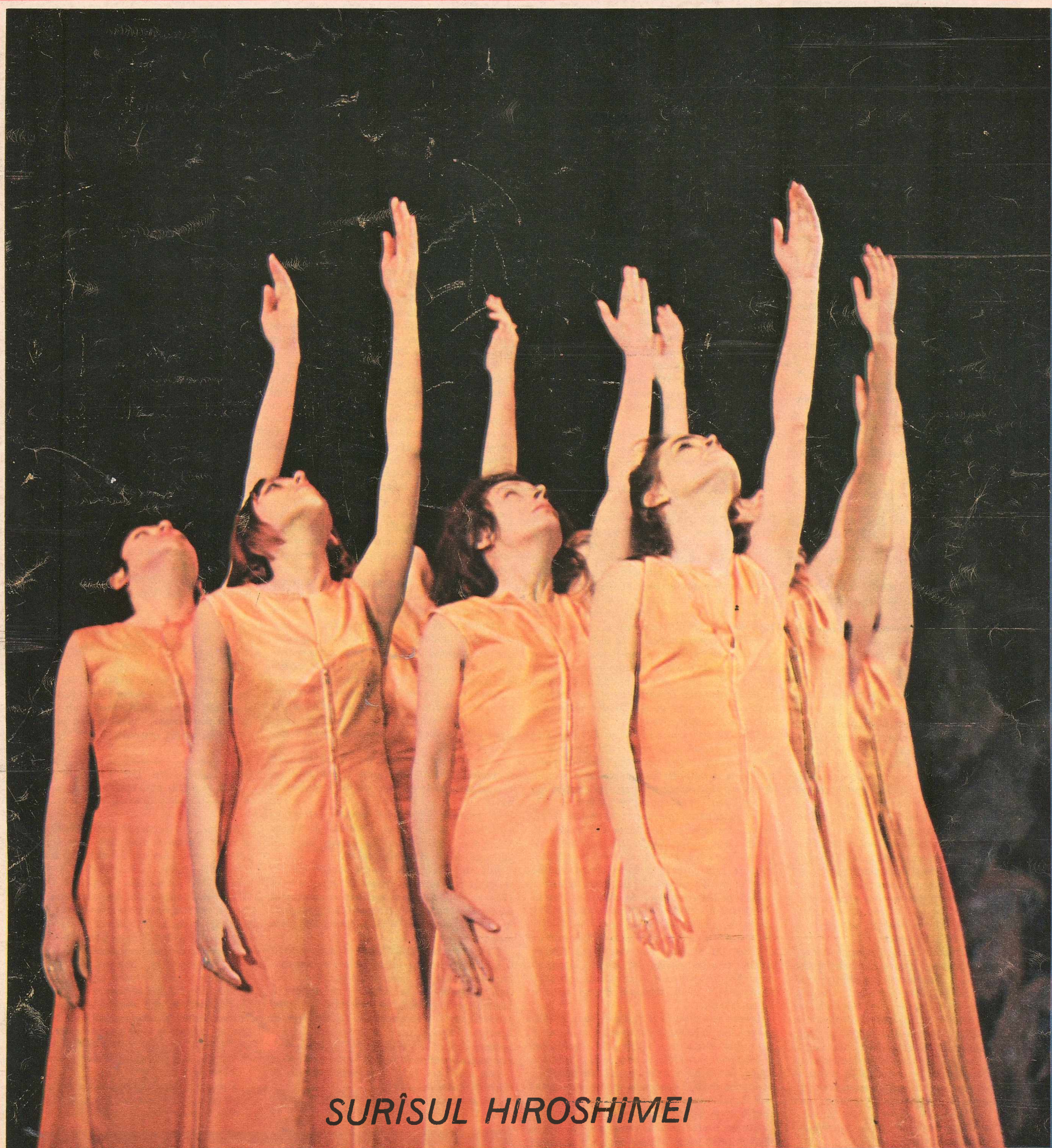
ÎN NUMĂRUL VIITOR
ÎNTOARCEREA
LA
ROSTURILE
FUNDAMENTALE

Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURĂ

Flacăra

Ancheta noastră socială:
DE CE NU FACETI SPORT?

O premieră mondială:
FILMELE MARINESCU

SURÎSUL HIROSHIMEI

Flacăra la dispoziția dumneavoastră

CEI CE ȘTIU

În ziua de 15 februarie 1973 a apărut în ziarul «Informația Bucureștilui» un articol intitulat «Adunarea generală — for de înaltă exigență față de activitatea fiecărui salariat», în care se explică de ce reprezentanții oamenilor muncii de la Întreprinderea «Izolatorului» au cerut destituirea inginerului șef.

Cum este și firesc, vă puneți întrebarea ce legătură aveți dumneavoastră cu această problemă, cine suntem noi și ce dorim?

Sîntem un grup de muncitori, maștri, tehnicieni și ingineri, salariați ai Uzinei de mașini electrice-București, care nu ne putem împăca cu gândul că cele arătate în articolul amintit despre inginerul-șef Eparu Nicolae sînt reale.

Cu mulți ani în urmă, acest tovarăș a fost foarte apreciat pentru activitatea profesională depusă. Rezultatele muncii lui și ale brigăzii pe care o conducea fiind oglindite în unele articole apărute în perioada 1951-1956.

În 1956 a fost trimis să lucreze ca activist de partid la sectorul VII, iar mai tîrziu, în anul 1964, absolvind politehnica s-a reîntors ca inginer, unde a desfășurat o activitate deosebită în special pe linie profesională.

Ca șef de secție la serviciul mecanic șef a avut o serie de inițiative și sub conducerea lui directă în uzină s-au executat o serie de reparații la utilaje complexe, care pînă atunci nu se executau în uzină, aducînd importante economii uzinei.

Fire întreprinzătoare, bun meseriaș și inginer bine pregătit teoretic, a putut demonstra prin fapte posibilitatea de a se executa lucrări de bună calitate cu posibilitățile de atunci.

A depus o muncă susținută în organizarea colectivului de salariați ai secției, răsplătind pe cei merituosi și sancționînd pe cei ce nu își făceau datoria, fără nici o părtinire.

S-a ocupat de înzestrarea secției cu mașini și instrumente de măsurat și control pentru a putea executa lucrări la nivel calitativ superior.

Fire energetică și activă, cu spirit novator, căuta să-și mobilizeze oamenii prin exemplul personal.

Preocuparea, exigența, dăruirea cu care a muncit în mijlocul nostru, precum și măsurile hotărîte și clare pe care le lua ne-au deranjat pe vremea aceea chiar și pe unii semnatari ai acestor rînduri, dar pentru că a fost bine intenționat, dînd dovadă de pregătire practică, teoretică și politică, considerăm astăzi că era normal să procedeze așa.

Noi am putea vorbi mult despre activitatea și comportarea acestui tovarăș în perioada cît a muncit în mijlocul nostru.

Fiind un dușman declarat al celor ce muncesc în mod superficial, al celor ce nu pun suflet în ceea ce fac, al celor ce manifestă slăbiciuni în pregătirea profesională, a incomod probabil pe mulți din subalternii săi.

Observăm din cele relatate în ziarul «Informația Bucureștilui» că atît tovarășul director, cît și secretarul organizației de partid de la Întreprinderea «Izolatorului» nu l-au pus în discuția comunistilor, cum ar fi fost normal, pentru a-i analiza comportarea și activitatea sa.

Semnatarii prezentei scrisori ne-am consultat îndelung și ne vine foarte greu să ne obișnuim cu gândul că imaginea pe care ne-am format-o despre un om după mulți ani de colaborare nu este cea reală. Ba mai mult, sînt o parte dintre noi care am urmărit evoluția tovarășului Eparu Nicolae și după plecarea din uzina noastră și cu care chiar am colaborat în cadrul unor lucrări inițiate de el la «Izolatorului», lucrări pe care noi le-am apreciat ca foarte utile respectivei întreprinderi și concepute la un înalt grad de tehnicitate.

Noi sîntem afectați de cele petrecute cu inginerul Eparu Nicolae, și pentru că nu cunoaștem mai în amănunt situația reală vă rugăm să lămurim pe cît se poate acest caz. Dacă se dovedește că cele arătate în presă sînt reale, noi vom lua o poziție critică corespunzătoare în presă, intrucît nu putem fi de acord cu fapta unui conducător, membru al Partidului Comunist, care devenit inginer din mijlocul muncitorilor să ajungă să jignească și să-și insulte subalternii care vin cu soluții tehnice pentru bunul mers al producției sau să respingă și să sfideze dorința unor oameni care în mod cinstit vor să participe efectiv la îndeplinirea angajamentelor și sarcinilor de plan.

Orice om al muncii și mai ales un cadru de conducere trebuie să depună toate eforturile pentru bunul mers al întreprinderii sau instituției unde lucrează, pentru bunul mers al întregii societăți.

Semnează: Țugurlan D-tru, tehnician principal; Mihai Vasile, rectificator; Radu B. Mihai, strungar; Zaharia Petre, șef echipă serv. mecanic șef; Alexandru Gh. maistru; Jiroveanu Dan, inginer, șef secție; Ciolac Corneliu, inginer; Cojocaru Gh., maistru; Ștefănescu Marin, șef de echipă, mecanic specialist; Toloi Mircea, maistru.

M-a impresionat seriozitatea cu care acest grup de muncitori încearcă să afle adevărul despre un om pe care-l apreciază și care se află într-un moment dificil. Mă gîndesc dacă nu cumva acești oameni sînt cei ce știu. Mă fac interpretul dorinței lor de a ști și mai mult despre lucrurile care-i interesează.

CEI TREBUIE TURISTULUI

Înainte de a vă scrie ceea ce doresc să exprim, vreau să mă prezint: mă numesc Radu Dan, domiciliat în București, sectorul 7, Calea Plevnei nr. 15, ap. 11. Sînt mare amator de turism și alpinism, sporturi pe care le practic de peste 15 ani. Iubesc mult de tot natura, fapt pentru care mă ocup de organizarea turismului la locul meu de muncă, fiind responsabil al cercului de turism pentru tineret. Îmi permit a mă adresa dumneavoastră cu rugămintea de a folosi coloanele revistei «Flacăra», prin a scrie despre cum este organizat turismul, cum se ocupă de această activitate organele numite s-o facă.

Încep prin a vă sesiza faptul că în comerț nu se găsesc cele trebuincioase turismului și în special de mai multe luni se face simțită lipsa hanoracelor din foaie de cort ieftine, care să fie la îndemîna oricui care dorește să plece în munți; aceeași situație este și cu pantalonii de schi. În prezent m-am adresat M.C.I. care mi-a comunicat că hanorace din foaie de cort se vor găsi în comerț dar în trimestrul IV. De ce trebuie să treacă atîtea luni pentru a fi soluționată o problemă atît de simplă? În comerț se găsesc hanorace numai din material plastic care nu sînt practice, — nu poate respira organismul —, care la orice căzătură se pot rupe imediat. La fel spunea și cu pantalonii de schi. De asemeni am propus ca articolele strict necesare unui turist să poată fi procurate și cu plata în rate, practică existentă deja pentru alte mărfuri. Sînt bucuros că M.C.I. a reținut sugestia mea dar aceasta este așteptată de mai multe luni cînd am mai făcut o sesizare și am primit același răspuns.

Poate că intervenția presei va soluționa mai grabnic această problemă care prezintă o deosebită importanță deoarece cele mai multe accidente se datoresc faptului că cei plecați în munți nu sînt corect echipați, iar inchirierea unui echipament este destul de greoaie.

Tot pe această cale doresc să sesizez și alt aspect și anume acela în care sînt respectate hotărârile și legile legate de activitatea de turism. Cu circa 3-4 ani în urmă a apărut o hotărîre prin care se stabilea obligativitatea de a se monta sisteme de alarmare optică și vizuală pe fiecare cabană de altitudine care să fie folosite în caz de viscol sau ceață deoarece au fost destule cazurile cînd grupuri s-au rătăcit din cauza ceții cu toate că erau la 5-10 minute de cabană. De asemeni s-a stabilit ca fiecare cabană să aibă telefon, dar ambele dispoziții nu au fost respectate. Aceeași situație este și cu marcajele în unele zone din Bucegi sau din Valea lalomiței.

Legate de turism ar fi multe de spus, asupra igienei din cabane, a consumului în exces a băuturilor alcoolice, a lipsei unui regulament al cabanelor, a modului în care se face primirea grupurilor de către cabanier etc. De asemeni, nu înțeleg de ce la cabane nu se introduce sistemul bonului în dublu exemplar sau al casei pentru a se marca fiecare vizitare în parte.

Doresc și cred că este cazul a se scrie mai mult în toată presa noastră despre echipele de

Salvamont a căror activitate este mult apreciată de turiștii care din anumite motive au apelat la serviciile acestor echipe. Acestea fac tot efortul pentru a fi cît mai operative și personal am constatat acest lucru, dar trebuie menționat că nu în toate ocaziile cabanele sînt dotate cu echipamentul și medicamentația pentru primul ajutor, iar echipele Salvamont nu au aparate de radio emisie-recepție astfel că în cazul în care la o intervenție pleacă mai multe echipe, acestea nu au posibilitatea de a comunica între ele decît cînd ajung la o cabană mai apropiată și atunci numai prin intermediul telefonului de la cabana respectivă. Am dorit să vă împărtășesc aceste impresii deoarece consider că ele constituie subiecte suficiente de discuție pentru presa noastră și cu convingerea că intervenția dumneavoastră va duce la rezolvarea unor situații anormale existente pînă în prezent în activitatea de turism.

De acord cu bunele dumneavoastră sentimente față de turism.

ALTĂ INOVAȚIE OBSTRUCTIONATĂ?

Pînă în prezent am realizat mai multe inovații a căror aplicare au adus economiei naționale zeci de milioane de lei economii. În anul 1964 am depus la C.I.L.-Suceava dosarul nr. 99 «FERESTRE DUBLE CU DESCHIDEREA INTERIOARĂ ȘI UȘI FERESTRE DE BALCON». Pe atunci, eu, inovatorul, am întâmpinat rezistență din partea Institutului de cercetări forestiere, mai concret, din partea tovarășului inginer Platon.

Toate aceste greutăți au fost generate de faptul că INCF importase din Suedia utilaje costisitoare în vederea producerii ferestrelor cu tocuri lamelate. Aceste utilaje, plătite cu sume ce depășesc un milion bucata, nu numai că nu dădeau rezultate, dar erau păgubitoare pentru economia națională. Dar fiind aduse trebuiau folosite, și pentru aceasta se forța introducerea lor în producție. Din dorința de a oprise această farsă tehnologică am propus un nou sistem constructiv și o tehnologie simplificată pentru binale prin inovația cuprinsă în dosarul nr. 99/64, dar acest sistem presupunea eliminarea utilajelor despre care am relatat mai sus (prese cu curenți de înaltă frecvență).

De aici toată rezistența opusă inovației mele, sub semnătura unor oameni care apărau niște așa-zise interese (onoarea institutului).

Continuă să se aducă prejudicii la uși, unde tocul continuă să se realizeze lamelar, deci cu pierderi însemnate pentru economie, numai din dorința de a se folosi aceste utilaje, deși există soluții mult mai economice.

După trei ani de la depunerea dosarului meu de inovație s-a modificat STAS-ul de ferestre, iar noul STAS are la bază sistemul constructiv propus de mine prin inovația din dosarul 99/64.

Dar cei vizați de mine atunci se răzbuună, încercînd sub diferite forme și variante nerecunoașterea drepturilor de autor ce mi se cuvin.

În prezent dețin două inovații extrem de valoroase, cu aplicare imediată în cadrul M.E.F.M.C., aproximativ la cîteva zeci de milioane de lei economii anuale.

Așa stînd lucrurile, vă solicit sprijinul în soluționarea inovației depuse de mine în anul 1964 la C.I.L.-Suceava, eventual cu concursul unui examinator din partea C.S.I., singurul în măsură să decidă asupra nedreptății care mi se face.

Cu adresa nr. 30 851 din 11 august 1972 C.E.I.L.-Suceava mă invită pentru reconstituirea dosarului în vederea soluționării. Dar între timp optica se schimbă ca urmare a intervenției Institutului de cercetări și nu mai procedează la reconstituirea ci la respingerea dosarului întrucît susțin că în prezent C.E.I.L.-Suceava aplică STAS-ul și nu inovația subsemnatului neluînd în seamă faptul că STAS-ul a fost modificat potrivit inovației depuse de mine cu 8 ani în urmă.

Mai mult, cu adresa nr. 16 811 din 18 aprilie 1972 C.E.I.L.-Suceava recunoaște faptul că

inovația s-a introdus în STAS, dar aplică prescripția drepturilor de autor pe motiv că ar fi trecut 3 ani de la aplicare. Această hotărîre fiind combătută de O.S.I.M., au schimbat tactica, respingînd inovația.

Menționez că în acest sens am înaintat o plîngere și la O.S.I.M.

Savu Constantin, domiciliat în București, str. Sabinelor nr. 44, sectorul 6

E adevărat? Cerem părerea celorlalte părți și, bineînțeles, și părerea forului tutelar.

«FETELE CARE REDAU VIAȚĂ»

Nu, nu e o metaforă poetică, e purul adevăr. Astfel de fete sînt și la Spitalul unificat de adulți din orașul Caransebeș, unde, la etajul șapte al impunătoarei clădiri din acest oraș. Acolo se află secția de reanimare a acestui spital, unde fetele despre care vorbesc în rîndurile de față, sub denumirea sanitară de asistente medicale, cu o surprinzător de sigură conștiință profesională, pentru care meseria lor este mai mult decît o pasiune, este un crez, o profesiune de credință, își desfășoară activitatea în trei schimburi, «redînd viață» bolnavilor care sînt internați aci.

La această secție de reanimare, bolnavilor li se fac transfuzii de sînge, diferite perfuzii cu tot felul de medicamente, injecții și alte diferite ajutoare medicale. Deși grupa sanguină este trecută în buletinul de identitate, înainte de a se face transfuzia de sînge, asistentele medicale verifică din nou grupa sanguină, căci «noi nu ne jucăm cu viața bolnavilor», așa cum este o lozincă a lor. Dar iată și numele «fetelor care redau viață» la secția de reanimare a spitalului de adulți din Caransebeș: Viorica Fărcădeanu, Rodica Mihăiescu, Mariana Enache, Ana Grama, Maria Gorcinschi, Ioana Boldea, Elena Dobre, Teodora Prai (luate absolute la întimplare), căci toate își fac datoria cu prisosință, așa cum ne declară tov. doctor Dimitrie Cuzma, șeful acestei secții de reanimare.

Avînd o calificare specială, asistentele medicale de la acest spital nu precupețesc nici un efort pentru salvarea unui om.

Am scris rîndurile de față, ca un bătrîn pensionar, fiind salvat în două rînduri la secția de reanimare a Spitalului de adulți din Caransebeș de către «fetele care redau viață» și care m-au tratat ca pe un părinte al lor.

Gh. Lică Olt pensionar C.F.R. str. Crișan nr. 16, Caransebeș

Pentru că unii uită, citeodată, să fie recunoscători și după ce o faptă bună le-a fost utilă, publicăm scrisoarea acestui pensionar, care nu și-a uitat una din obligațiile morale.

O SCRISOARE DE LA UN GRUP DE MUNCITORI

Rugăm de la început să ni se permită și nouă, la acest număr de muncitori care lucrăm la SMA Berheci, județul Galați, și locuim la o distanță de 20 km, adică în comuna Tutova, jud. Vaslui. Vă enumerăm: Armeanu Dumitru, Hincu Ion, Oiță Neculai, Armean Costică, Cîrjă Ștefan, aceștia sîntem, tractoriști și mecanici și facem naveta cu un autobuz de la ITA Bîrlad, care circulă Bîrlad-Răchitoasa și retur. Nu s-au mai dat abonamente la această mașină spunînd că vor să o modifice la orar sau s-o suspende. Vă informăm că acest traseu este cel mai vechi traseu de la ITA Bîrlad, are peste 20 de ani de cînd circulă, și altă mașină pe acest traseu Tutova-Berheci și retur nu mai este. Noi solicităm să rămîin la acel orar de mers care l-a avut pînă acum dacă nu mai tîrziu, ținînd cont că lucrăm în agricultură și toată lumea vrea produse agricole.

Și cu ce credeți dumneavoastră ca să putem și noi să mergem cu această mașină că muncim pentru dreptate și pace. Rugăm să ne iertați că

Anunțăm pe cititorii noștri că revista «Flacăra», redactorii și colaboratorii ei nu primesc scrisori anonime.

indrăznim cu asemenea treburi că noi ne-am mai adresat și Ministerului Transporturilor. Așteptăm să vedem ce măsuri o să se ia, că fiecare avem necazuri și treburi multe de făcut. Vă rugăm să ne iertați și la scris, că nu am putut întrebuința un vocabular mai frumos.

Vă mulțumim frumos
4 martie 1973

E de presupus că există rațiuni formale pentru care autobuzul respectiv nu mai circulă. Dar ce fac, practic, oamenii aceștia cu scrisul lor atât de stingaci-adevărat și, mai ales, cu munca lor atât de necesară?

DE DATA ACEASTA, «PRO»!

Răspund și eu apelului adresat de rubrica «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» de a ne expune opiniile în legătură cu scrisoarea și fotografia inserate în revista sub titlul «Sculpturi în discuție». Iubesc foarte mult artele plastice, deși nu le practic și cu toate că nu sînt din Mangalia, concediile petrecute acolo ne dau dreptul, mie și altor sute de mii de cetățeni, să ne spunem și noi părerea, dacă ne dă brînci inima.

Fără altă pretenție decît aceea de a vă împărtăși judecata unei amatoare, dați-mi voie să aplic în glumă la aprecierea statuilor sistemul de notare pe care îl folosește «Flacăra» în aprecierea filmelor: cu zero — notarea sculpturilor urite; cu o stea («eventual de văzut») — sculpturile modeste în manieră tradiționalistă, care nu contribuie prea mult la dezvoltarea simțului estetic al privitorilor, dar nici nu-l jignesc (de pildă, statuia lui Ovidiu de la Constanța); cu două stele («de văzut») — sculpturile decorative și instructive (acelea care, fără să se ridice la o valoare ieșită din comun, familiarizează publicul cu atmosfera artei contemporane și a căutărilor ei, ajutîndu-l, dacă nu s-o înțelege, măcar să se obișnuiască cu ea); cu trei stele — statuile frumoase, cum mi se pare a fi, ca să dau un exemplu foarte recent, cea a lui Mircea cel Bătrîn de la Tulcea (dovedind prin reușita ei că modernitate și tradiție în artă nu sînt noțiuni contradictorii); în fine, cu patru stele — statuile foarte frumoase, cum este cea a lui Eminescu de Anghel, așezată în fața Ateneului. Cît privește capodoperele (de pildă, ansamblul de la Tirgu Jiu de Brâncuși), le-aș lăsa în afara acestei notări, ele fiind prin însăși natura lor excepții de la regulă, din păcate, foarte rare.

Grupul sculptural de la Mangalia face parte (evident — tot după opinia mea subiectivă de nespecialistă) din categoria cu două stele. Acum cîteva luni am auzit o multime de comentarii ridicole despre această lucrare plastică, însă vina nu e a oamenilor, fiindcă ei încercuau sincer să înțeleagă și nimeni nu-i ajuta; nu știau nici măcar cum se numește lucrarea (și nici eu nu știu!).

Grupul sculptural de la Mangalia, aflat în discuție, ilustrează în mod onorabil maniere și tehnici caracteristice artei contemporane, fiind, în fond, o sculptură foarte «cuminte», deoarece folosește efecte plastice bine verificate și nu poate speria decît pe cei care nu cunosc căutările cu adevărat îndrăznețe și noi, de multe ori — e drept — eșuate, însă fără de care n-ar putea daînui procesul creației artistice. Prin caracterul său ilustrativ, lucrarea în discuție ar putea fi folosită în educarea estetică a iubitorilor de frumos cu condiția ca ei să fie îndrumați. Comitetul de cultură și educație socialistă-Constanța ar fi putut în colaborare cu Casa de cultură Mangalia să organizeze dezvelirea statuii într-un cadru adecvat, cu invitarea autorului și a unui critic care să-l prezinte și eventual cu acordare de autografe — de ce nu? De fiecare dată cînd o lucrare nouă ar fi expusă pe litoral (și mai ales cînd ar fi vorba de una mai greu accesibilă înțelgerii publicului), ziarul local «Dobrogea nouă» ar putea publica o scurtă cronică plastică despre artist și creațiile sale, la același nivel intelectual cu cronicile din presa culturală centrală, fiindcă sînt destui intelectuali pe teritoriul municipiului Constanța.

Pentru ca lucrarea în discuție să-și îndeplinească menirea poate că ar trebui rezolvată într-un mod mai corespunzător și problema amplasamentului. Cei doi pilaștri sculptați, care sugerează un cuplu, pot sugera în același timp și o poartă. Acesta, cred, e motivul pentru care au fost așezați cam la capătul dinspre faleză al unui scurt pasaj situat între restauran-

tu «Scala» și restaurantul «Cazino» și prin care se face trecerea spre Piața «V.I. Lenin». Din păcate, efectul scontat nu pare să fi fost obținut, lucrarea asfixiind frumoasa priveliște a pieței văzute dinspre faleză, cu uriașul mozaic al Casei de cultură în fundal, imagine des fotografiată de turiști mai înainte. Văzut dinspre piață, grupul sculptural astupă vederea spre faleză și spre mare, neputînd fi admirat din această poziție, deoarece stă cu fața spre faleză. La rîndul ei, lucrarea e asfixiată de mediul ambiant, deoarece văzută dinspre faleză e înghesuită și nu are suficientă perspectivă, iar văzută dinspre Casa de cultură oferă privitorului spatele.

Fotografia pe care ați publicat-o a încadrat imaginea dintr-unul din cele mai favorabile unghiuri, însă celor care nu cunosc locul le dă o falsă idee favorabilă despre amplasament: un colț liniștit cu fundal de verdeață și de arhitectură modernă. În jurul sculpturilor, chiar foarte aproape de ele, sînt montate în sezon chioșcuri și tarabe pentru cărți, sirop, înghețată, fructe suveniruri (un asemenea chioșc se vede și în fotografie). O multime de oameni foiesc continuu, împiedicîndu-se pur și simplu de nefericite sculpturi. Aș dori să le văd într-un colț cu verdeață și arhitectură modernă (minus toneta), dar care să fie cu adevărat pașnic și să fie pe acolo și niște bănci, iar sculpturile să aibă în față o perspectivă de vreo 50 m, ca să le poți privi din unghiuri și de la depărțări diferite.

Mutarea se impune și dintr-un considerent de pură psihologie socială: o artă a cărei înțelegere necesită o oarecare pregătire trebuie introdusă în circuit cu tact pedagogic. Locuitorii orașului se simt iritați și provocați cînd ceva ce nu înțeleg li se «bagă pe gît» pe neputșă masă într-un punct atît de central. În trecut era un act revoluționar să-l infurii pe burghez cu asemenea gesturi, dar azi nu mai avem burghezi de infuriat, iar ca să-l epatezi pe turistul occidental ar trebui ceva mai mult decît grupul sculptural de la Mangalia. Numai și din acest considerent sculpturile ar fi trebuit așezate de la început într-un loc mai retras.

Parmena Maiorescu
comuna Valea Mare, oficiul poștal
Cimpulung, județul Argeș

P.S. Am auzit și un grup de intelectuali (în nici un caz nu păreau «de specialitate») care comentau cu simpatie, la fața locului, lucrarea în discuție, ba chiar, neștiind ce nume are, încercau s-o boteze. Am reținut trei sugestii foarte poetice: «bărbat și femeie», «cerul și pămîntul», «soarele și luna». Aș fi curioasă să știu numele la care s-a gîndit autorul, deși se spune că în muzică și arte plastice titlul lucrării de artă nu prea contează, el fiind «literatură»!

Așteptăm alte puncte de vedere. Chiar dacă nu, așa zicînd, autorizate.

CE PĂRERE ARE MARCELA SAFTIUC!

În numărul 8 din 17 februarie 1973 al revistei «Flacăra» la pagina 28 în cadrul rubricii «Muzică», la solicitarea lui George Stanca, interpreta și compozitoarea studentă Marcela Saftiuc afirmă că piesa muzicală «folk» intitulată «Fiii lacrimilor tale»: «E un cîntec pe care eu îl consider foarte reușit, din păcate extrem de puțin difuzat. L-am scris într-o singură după-amiază, nu aș mai putea modifica nimic, niciodată».

La această afirmație am avea ceva de menționat și anume că textul și muzica aparțin prof. dr. Gavril Sălăjeanu și Gheorghe Marina de la Bixad, județul Satu Mare, iar cîntecul se cîntă începînd cu data de 15 august 1939 în împrejurimi.

Nu reproșăm nimic revistei, nici nu am avea ce. Dar e bine de reținut că Marcela Saftiuc și-a mai atribuit «Maternitatea» acestei piese și în «Viața studentescă» în articolul «Spre izvoarele melosului popular».

Vasile Belbe
București

O rugăm pe Marcela Saftiuc să răspundă la întrebarea pe care i-o adresează ascultătorul ei atent, Vasile Belbe.

Însemnări pe o pagină de alb vinovat

1.
Într-adevăr, la asta nu ne așteptam. Și totuși neașteptatul s-a petrecut. Un gînd ne însoțește, parcurgînd etapele acestei lupte cu iarna: să fim pregătiți mereu. Starea de trezie, starea de veghe constituie soluția duratei. Desigur că normal ar fi fost să nu se întîmple ce s-a întîmplat. Normal era să trăim un martie turbat de senin, de frumos și de viu. Dar iată că iarna a sfărîmat orice iluzie ușoară. De aceea, e bine să fim mereu pregătiți. Starea de somnolență e doar aparent odihnitoare. În fond, ne odihnim numai dacă știm să veghem. Și chiar dacă nu era de prevăzut o asemenea iarnă, o asemenea recidivă a frigului, a viscolului și a ninsorii, era de prevăzut totuși că se va întîmpla ceva, și asta pentru că e omenesc să se întîmple mereu ceva. Am împins, în cîteva din orele zilelor și nopților mele, mașinile să iasă din înzăpeziri, am umerii — ca alțiia dintre dumneavoastră — plini de semne de la această încăierare cu viscolul, și-mi amintesc că ori de cîte ori, în ultimii ani, s-a întîmplat ceva mai special — inundații ori secetă — noi am zis, cîteodată, pe bună dreptate, că nu ne așteptam. Dar trebuie să ne așteptăm. Trebuie să cultivăm la fiii noștri și la noi înșine ideea că omului treaz, permanent pregătit să-și trăiască destinul iar nu să și-l contemple, i se întîmplă lucruri excepționale în mod normal. Nu vreau să scuz iarna, o urăsc — dacă nu e cumva prea omenesc zis să urăști un anotimp! — pentru că a consumat multe din energiile noastre destinate inițial unor altor țeluri. O urăsc, dar mi-o explic. Și cred că trebuie să învățăm și din această iarnă ceea ce e de învățat: să fim treji, să fim gata să ne trăim viața!

2.
Ceva despre înfloriri! Ce păreau a despre săptămîna zăpezii cei care se grăbesc să ceară pomilor să înflorească repede, oricît de repede? Încă o dată se verifică ideea că singurele înfloriri frumoase sînt cele durabile. Bine că n-au înflorit pomii, zic eu acum, cînd văd ce li s-ar fi putut întîmpla. Orice mugur dezvoltat primăveratic, la pragul unei ierni ce s-ar putea întoarce oricînd, e un fruct strivit înainte de naștere, o iluzie bolnavă de ea însăși. Florile nu sînt o țintă, înfloririle nu sînt o finalitate. Iubim înfloririle și pentru că sperăm ca din exercițiul lor să dureze specia întreagă a pomilor înfloritori. Nici nu sîntem atît de mercantili încît să iubim în fragilitatea florii ei cîteva lei, cu care piața prețuiește fructul viitor, dar nici nu putem fi atît de aeriene, de absurzi, încît să ne bucurăm că un pom înflorește înainte de a cădea ultima zăpadă și de a se dezlănțui ultimul prăpăd, care-și zice viscol. Despre înfloriri vorbesc și nu numai despre cele pe care, printr-un miracol, pomii noștri nu le-au etalat în aceste zile. Avem pomi înțelepți, avem pomi care știu cînd să înflorească. Fără să eliminăm înflorirea din viața copacilor, de teama revenirii iernii. Să ascultăm ritmul lor și să parcurgem etapele cu toată grija, pentru că înfloririle noastre nu sînt un spectacol în sine, ci felul de a se manifesta, într-un timp dat, al unei rădăcini care nu-și poate permite să rateze sezonier. Viscolul, care a zgîlțit țîșnile priveliștii noastre, la mijlocul primei luni a primăverii, ne-a readus în suflute senzația că una din primele calități ale unei înfloriri serioase este adecvarea. Să nu înflorească adică la nevreme.

3.
În noaptea de 12 spre 13 martie 1973, la kilometrul 48 al Magistralei București-Pitești, zeci și zeci de mașini care veneau spre București au fost blocate datorită, în primul rînd, unor condiții obiective, asupra cărora nu mai insist și, la un moment dat, datorită unei împrejurări pe care vreau s-o comentez. Un imens autocamion, aflat în fruntea coloanei de circa 100 de mașini, între care și cea purtîndu-l pe subsemnatul, a avut o pană. I s-a spart conducta de apă de la radiator. În loc să tragă pe dreapta și să lase șirul de mașini, ai căror posesori nu erau cu nimic vinovați că lui i s-a stricat mașina, șoferul de pe acest autocamion (cu nr. 21 SM 1327) a oprit în mijlocul șoselei și, timp de trei ore, a blocat întregul flux rutier, răspunzînd cinic la rugămintile noastre de a ne lăsa să trecem: «Nu vă las, pentru că dacă vă las rămîn singur și nu mă mai ajută nimeni să-mi repar radiatorul». Obligați de situație, oamenii l-au ajutat. Și el și-a reparat mașina și a plecat. Întîmplarea a făcut ca acest șofer să fie singurul care a ajuns la București în următoarele două ore, pentru că întreaga coloană, în afară de norocosul 21 SM 1327, s-a împotmolit, încercînd să traverseze fișa de pămînt dintre cele două benzi de circulație (pe dreapta nu se mai putea circula). La două ore după acest șofer, am ajuns la București eu. M-am dus la primii milițieni pe care i-am văzut și le-am spus: «Cred că v-a comunicat șoferul de pe autocamionul 21 SM 1327 ce necaz s-a întîmplat. O întreagă coloană de mașini e blocată la kilometrul 47...» Milițienii mi-au răspuns că șoferul acela atît de grijuliu cu sine, nu le-a comunicat nimic. Dacă am înțeles pînă într-un punct obstrucția pe care ne-a făcut-o tuturor, de teama de a nu rămîne singur, n-am înțeles și n-aș putea înțelege indiferența cu care acest om, salvat de o întreagă coloană, n-a avut măcar obrazul să le dea altora un semn pentru salvarea ei.

4.
Am văzut, din nou, solidaritatea. Oamenii, uneori, se mai iau în ris unii pe alții și se mai odihnesc rîzînd, dar, hotărît este că, în clipa de cumpănă ei sînt împreună. Lăsînd la o parte egoismul unora, care golesc magazinele sau ocupă străzile lenevos, lăsînd la o parte cîteva întîmplări triste și considerînd, la adevărata ei adîncime, încordarea plină de eforturi și de abnegație pe care a făcut-o națiunea în aceste zile, trebuie să nu uităm un adevăr: forța noastră stă în solidaritatea noastră. Iar această solidaritate — după cum Decretul cu privire la instituirea stării de necesitate și Hotărîrea Comandamentului Central o subliniază — se bazează pe participarea tuturor. Nu există solidaritate reală acolo unde unul din termeni trișează. Solidaritatea este o expresie nu doar a disponibilităților noastre sufletești, de caracter, nu doar a puterii noastre de a ne regăsi, ci și un semn al climatului politic; solidaritatea e un rezultat direct al democrației. Sîntem solidari, pentru că sîntem egali. Sîntem solidari, pentru a ne exercita puterea și pentru a învinge. Și oricît de grave ar fi împrejurările, din punctul de vedere al primei realități, observăm, iată, că, din punctul de vedere al realității istorice, acestea atît de dezavantajoase împrejurări devin avantaj. Avantajul de a ști, oricînd, să fim și să luptăm împreună. Învinsă acum, iarna-recidivă care a spart ritmul primăverii trece — datorită luptei noastre și efortului nostru — din domeniul meteorologiei în domeniul istoriei.

Adrian PĂUNESCU

carnet politic

treptele intermediare

Probabil că e greu de găsit, la indiferent care din nivelurile organizatorice ale instituțiilor noastre (și cu atât mai puțin după apariția documentelor Plenarei din 28 februarie — 2 martie a Comitetului Central), personaje care să nu recunoască, uneori zgomotos, dar de cele mai multe ori cu sinceritate, necesitatea absolută și urgentă a adâncirii și perfecționării democrației economice. Într-o societate parcurgând mutații fundamentale, într-o țară decisă să lichideze decalajele față de statele puternic dezvoltate, într-o economie complexă, tot mai diversificată și realizând eforturi pentru amploarea cărora adjectivele ni se par sărace, democrația este o condiție determinantă a eficienței. Nu numai pentru că fără democrație nu este de conceput sinceritatea consensului național necesar mobilizării, la tensiuni deloc comode, a energiilor, ci și pentru că fără democrație economică pur și simplu nu poate exista conducere economică. Sintem, aici, în fața unei realități recunoscute în practică până și în țările capitaliste puternic dezvoltate. Unul din pilonii fundamentali ai științei și practicii conducerii în chiar America monopolurilor este luarea deciziei la cel mai jos nivel cu putință, cîl se poate mai apropiat de zona executării ei.

Structural deosebită în raporturile, obiectivele și criteriile ei, de economia capitalistă, România, constructoare a socialismului multilateral dezvoltat a căutat și instituționalizat, adîncindu-le, soluții care să garanteze participarea la decizie a producătorilor și proprietarilor, a maselor largi. Democrația economică are, la noi, fundamentări ideologice, este un mijloc al politicii de desăvîrșire a unui nou tip de societate și a unui nou umanism, dar rămîne și o NECESITATE a TEHNICII CONDUCERII.

Ceea ce ar fi vrut să fie o scurtă introducere s-a lungit puțin, dar, în fine, ajungem la obiectul notațiilor noastre de azi: instituționalizarea, adîncirea și perfecționarea democrației noastre economice nu s-a petrecut și nu se desfășoară fără anumite rezistențe. Au trecut, de pildă, ani de zile de la crearea centralelor industriale și economice ca organisme cheie de conducere. Ce s-a observat de la bun început și s-a perpetuat, parțial, până azi? Le-a fost mult mai ușor centralelor să PREIA atribuțiile ale întreprinderilor subordonate și mult mai greu să determine organismele superioare să le CEDEZE competențele prevăzute de lege.

Firește, nu era de presupus ca reorganizarea structurilor de conducere ale economiei să se desfășoare neted, dar nu experimentele și unele din nereușitele lor, nu lipsa de experiență și unele din efectele ei au rezistat cel mai tenace procesului democratic de apropiere a deciziei de execuție, fără de care nu există o realitate a participării maselor la conducere.

Tenacitatea în a îngreuna perfecționarea democrației noastre economice a fost și rămîne, în principal, opera — ca să nu-i zicem altfel — a treptelor intermediare.

Să luăm, iarăși, un exemplu din istoricul constituirii centralelor. Indicațiile și legislația care le-au dat viață, prevedeau grefarea centralelor pe cea mai importantă din întreprinderile din raza lor; dar, inițial, tendința manifestă, din fericire eficient combătută, a fost înființarea lor în afara, pe deasupra, oricărei întreprinderi, ceea ce însemna un aparat în plus, de preferință vast și încadrat cu personal scos din sectorul direct productiv.

Să luăm un exemplu din ministere și organe centrale. De ani de zile se cere și se indică, de la nivelul cel mai înalt, lichidarea paralelismelor, ceea ce ar fi urmat să se traducă prin comasări sau pur și simplu reduceri de direcții, dar comasările s-au tot târăgănat și există cazuri în care, odată cu înființarea unor centrale, s-au creat și direcții de ministere care să le coordoneze.

Dacă ne-ar arde să facem satiră și umor, am divaga pe tema destulului demonic al «treptelor intermediare», menite să semene copii din flori. Acești copii din flori, rezultați din iubire vinovală de hîrtoage multilateral avizate, dispersează răspunderile, întîrzie și viciază decizia. (Caracteristica principală a treptei intermediare fiindcă nu decide, nu conține și nu controlează de fapt nimic, dar «avizează» tot ce-i cade la îndemînă. Iar cînd nu-i cade nimic, caută cu lumînarea și țipete principiale ceva de «avizat».)

Birocrația nu-i o invenție recentă, dar, într-o societate care a înfăptuit socializarea mijloacelor de producție, birocrația tinde să se impună forțelor de producție. Lăsînd la o parte interesele personale, ambițiile meschine și salariile comode, cauze secundare totuși, «treptele intermediare» sînt produsul unor evoluții dogmatice în organizarea societății noastre, expresie a lipsei de încredere în mase, a încălcării normelor democratice ale vieții partidului și statului, cărora Congresul al IX-lea și tot ce a urmat de-atunci începe să le-a pus capăt, teoretic și practic. Privite în esența lor, treptele intermediare sînt sechele ale unor greșeli și denaturări mai vechi, dar sechele foarte bine dotate pentru supraviețuire.

Și totuși, nu propria lor forță le împiedică să dispară total și definitiv, ci, mai curînd, unele din slăbiciunile noastre.

Credem că o astfel de instituție esențială a democrației noastre socialiste cum sînt consiliile oamenilor muncii își exercită prea puțin puterea (vrem să subliniem termenul, pentru că este vorba de putere politică în domeniul organizării societății și economiei), își exercită, zicem, prea puțin puterea, pentru a simplifica ierarhiile, a atribui mai exact răspunderile și a combate, astfel, treptele intermediare.

Iată de ce salutăm prevederile, spiritul și esența Decretului Consiliului de Stat privind stabilirea normelor unitare de organizare a ministerelor și a celorlalte organe centrale de stat.

cronica instituțiilor

mai binele țării

Plenara Comitetului Central al partidului a propus o serie de legi și a adoptat hotărîri care privesc domeniul fundamentale. Dezvoltarea economică sau controlul financiar, reglementarea unor probleme ale spațiului locativ, ale educației fizice și sportului sau retribuirea muncii în agricultură au prilejuit dezbateri fructuoase și pline de consecințe, materializate în documentele publicate săptămîna trecută. Ele atestă încă o dată preocuparea esențială a partidului în etapa actuală, căutarea unor forme organizate, cu atribuții determinate prin lege, adevărate pîrghii instituționale ale progresului. În măsura în care avem de-a face numai cu proiecte, urmînd a fi supuse votului Marii Adunări Naționale, vom încerca să evidențiem unele aspecte care ni s-au părut mai importante. Întreaga opinie publică a fost de altfel invitată să-și spună cuvîntul în spiritul practicilor democratice instaurate de conducerea partidului nostru.

Problema socializării agriculturii a constituit timp de un deceniu și jumătate principalul teren al confruntării politice și sociale din țara noastră. Imensul potențial uman al țărănimii reprezenta în conștiința întregului popor o garanție a identității naționale și resursa principală de forță morală și de integritate a României. Pe umerii lor a trăit timp de secole «țara» și de la ea s-a tras și numele lor. Substanța le era dată de legătura cu pămîntul. Se spune că în mileniul de migrații și de vîntoase, pînă în secolul al X-lea, sătenii s-au fost retras în munți, pe străvechile vetre de apărare, și că au rămas acolo, uneori, timp de generații întregi, păstrînd însă neștearsă amintirea satului lor și a «hotarului», a terenurilor obștii. De multe ori se întîmpla că veneau noaptea, pe caii lor iuți, și coseau finețele, iar înainte de a muri își aduceau feciorii să le arate pietrele și însemnele locurilor. Copiii rămîneau cu visul holdelor și al cîmpurilor întinse, pămîntul lor... Se întorceau cu toții după trecerea urgiei, nu încăpea nici o rătăcire, fiind vorba de țarina lor și a străbunilor. Rezistența mare a poporului român, statornicia miraculoasă și respectul legilor, umanitatea și patriotismul, trăsăturile noastre inalienabile s-au bizuit mai ales pe sfînta legătură cu pămîntul țării. Orice s-ar fi întîmplat, ne-am lipit de țarină și ne-a fost bine. Mai tîrziu, cînd a fost de luptat cu pseudoștiința înregimentată politic a unor istorici care susțineau că poporul ar fi părăsit Transilvania împreună cu administrația romană, argumentul de bun-simț a fost: cum își poate închipi cineva un neam de oameni atît de iubitori de pămînt să plece cu niște funcționari? Nu mai încăpea discuție de partea cui e dreptatea!

La începuturile socializării agriculturii a fost de luptat tocmai cu deformările sentimentului profund, ale atașamentului firesc și demn de admirație față de glie. Cooperativizarea era impusă de evoluția legilor economice și sociale din patria noastră și urma să ia forma unei proprietăți de grup, capabilă să reunească interesele tuturor membrilor și să permită expansiunea obștii. Nu era vorba de o alterare, ci de ridicarea pe o altă treaptă a conștiinței și a practicilor economice. De ce să nu recunoaștem, drumul a fost lung și presărat de nenumărate dificultăți. În documentele partidului au fost incriminate multe tendințe de intimidare a țărănilor. Este meritul partidului nostru comunist că a curmat asemenea alunecări în spiritul de justiție și că a urmat o politică înțeleaptă, de atragere treptată a țărănimii pe calea socialistă. Existența cooperativelor nu înseamnă totuși, prin ea însăși, asigurarea succesului economic. Urma să se creeze un sistem de relații bazate pe noua formă de dezvoltare a agriculturii, un cadru economic și social îndeajuns de dinamic și de strict în același timp pentru a asigura concordanța cu celelalte compartimente ale economiei naționale. După Congresul al IX-lea a urmat o perioadă de acute prefaceri și în acest domeniu. S-a inițiat o participare mai largă a maselor de cooperatori și a factorilor de conducere din unitățile agricole la luarea deciziilor majore. Comitetele județene de partid au efectuat o muncă intensă de cercetare a posibilităților existente, corectînd erori mai vechi și propunînd soluții noi. O parte din ele și-au găsit reflectarea în Hotărîrea Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 28 februarie — 2 martie 1973 cu privire la îmbunătățirea organizării și retribuirii muncii în agricultură, un moment pe care nu ne sfîim a-l considera esențial în noua așezare a lucrurilor la țară. Este vorba de un întreg program, conceput de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, un ansamblu de acțiuni bazate pe adoptarea și experimentarea acordului global în retribuirea cooperativelor. Am discutat în anii 1971 și 1972 cu nenumărați cooperatori și am consemnat părerea lor unanimă: aplicarea acordului global constituie o adevărată revoluție în sistemul relațiilor economice din cooperativă, corespunzător actualului stadiu al conștiinței țărănilor. Hotărîrea Plenarei subliniază: «Adoptarea de către marea majoritate a cooperativelor agricole a unor forme variate ale acordului global, în funcție de particularitățile procesului de producție și condițiile economice, a condus la o participare mai activă la muncă a cooperativelor. Ca urmare, lucrările agricole au fost executate la timp și mai bine, drept care, în comparație cu anii anteriori, au sporit producția și livrările la fondul de stat». Din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu și sub directa sa îndrumare, Comitetul Central și activiștii de partid au găsit din nou forma cea mai bună pentru a crea o adevărată emulație a muncii în rîndul membrilor cooperatori. M-a impresionat mai ales caracterul ferm al prevederilor Hotărîrii Plenarei. Elementul cel mai dizolvant din punct de vedere psihologic era nerepectarea obligațiilor reciproce. Punîndu-se mai presus interesul imediat decît atașamentul oamenilor și cointeresele lor, s-a greșit uneori prin alienarea unor promisiuni făcute la începutul anului și neținute la sfîrșit. Desigur, pot apărea situații cînd cooperativa se află în imposibilitatea de a plăti membrilor săi toate sumele prevăzute. Se preconizează acum ajutorul statului, încît oamenii să nu mai fie privați de veniturile lor. Este o nouă dovadă a legăturii indestructibile dintre statul socialist și mase, a respectării intereselor tuturor oamenilor muncii. Sînt sigur că reglementările prevăzute în Hotărîre vor găsi pe mai departe ecou în rîndul membrilor cooperatori și vor contribui la întărirea unității lor în jurul partidului și al secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

arhiva socială

un țurțur

ȚUR-țur-țur... și s-a făcut țurțur. A devenit tare ca piatra, rece ca gheața, ce mai, cineva dintr-o bucată, care nu admitea replică. Un poet l-a numit «fulger de gheață al cerului». Un moralist i-a zis, nici mai mult, nici mai puțin, «sabia lui februarie». Un sculptor a propus să fie turnat din cristal și expus la rîspîntiile publice. Numai coregraful a ieșit mai prost, fiindcă țurțurile nu se poate dansa...

Dar cei de sub streșină i-au luat spaima. Treceau pe sub fîldeșul lui incisiv, suspendat ca o amenințare, în virful degetelor și cu pălăria în mină. A ieșit vorba că are puteri discreționare. S-a mai spus că nu-l poate cîntî nimic. Cîțiva, mai împăcați cu soarta, se consolau, îndulcindu-și condiția: «bine că e numai la etajul trei, ce ne-am fi făcut dacă avea capriciul să se cațere la etajul nou!»... Cîm să spun, groază mare-n cartier și, la drept vorbind, un pericol obiectiv. Ca să scurtez povestea, au început să se practice forme discrete, iar pînă la urmă zgomotoase și chiar deșănțate de lichelism față de țurțur.

Pînă cînd, într-o zi, ca alaltăieri, a ieșit soarele. Și țur-țur, țurțurile s-a topit.

Țurțurile e o formă de oportunist meteorologic. El începe să cînte, țur-țur... Și isprăvește tot așa, cîntînd, țur-țur, cînd nu cade făcîndu-se zob.

Altfel spus, țurțurile este o formă solidă, conjuncturală de apă chioară, care, din cînd în cînd, devine groaza lumii. Desigur, țurțurii apar uneori și vara, mai rar! Dar anotimpul lor predilect e acela cînd toată lumea e boacă.

P.S.

Problema capitală pentru țurțurii mai mici, atunci cînd se clatină un țurțur mai mare, e următoarea: ne topim sau ne facem țîndări?

primăvară amînată

- Melc, melc, codobeli
- Scoate coarne bourești...
- Zău? Pe viscolul ăsta?!...

Fotografie de Traian PROSAN

sportul = sănătate fizică + sănătate morală

Conducerea partidului a vădit o permanentă grijă pentru dezvoltarea mișcării de educație fizică și sport din primele zile ale preluării puterii. Au fost create organisme și statuate norme menite să formeze un tineret sănătos — factor activ, puternic, în opera de edificare a noii societăți socialiste. O sinteză de mare anvergură a fost stabilită prin «Legea de organizare a mișcării de educație fizică» din 1968, care a ridicat sportul la rangul unei activități de interes național. Dar ceea ce așteptăm cu toții să reprezinte un «salt calitativ» al acestei activități a fost ținut totuși la «loc mic», deoarece organismele create prin efectul legii au acționat cu o inexplicabilă timiditate.

Asociațiile și cluburile dovedeau o mare lipsă de curaj, iar obiectivele activităților erau de la început obturate prin caracterul dilematic ce se imprima unor acțiuni, considerate, pe nedrept, antinomice: sport de masă sau sport de performanță? Ba, am auzit voci de-a dreptul stupefiant, care predicau de la tribuna conferințelor județene C.N.E.F.S.: «Asociațiile și cluburile nu trebuie să încurajeze discipline sportive care nu dau imediat performență».

Iată că Hotărîrea Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din 10 martie a.c. lămură acum definitiv lucrurile:

1) Sportul de masă este un mijloc de bază pentru fortificarea organismului și dezvoltarea capacității fizice a tuturor cetățenilor patriei;

2) Sportul de performanță trebuie să dețină un loc important în acțiunea de afirmare pe o scară tot mai largă a talentelor, de îmbunătățire continuă a rezultatelor și reprezentării cu demnitate a sportului românesc în competițiile internaționale.

Așadar, în locul unor noțiuni diametral opuse, sportul de masă și cel de performanță devin complementare, fiind destinate să trăiască într-o interdependență desăvîrșită, unul condiționînd strict pe celălalt. Fără sport de masă — s-a spus mereu, dar s-a auzit mai puțin — sportul nostru de performanță este o simplă floare de seră, care poate fi doborâtă de cel dintîi vînt mai aspru, iscat acum, în mod obișnuit, de orice confruntare internațională la care sportivii români participă prin însăși natura relațiilor noastre prietenești cu toate țărilor lumii. (Exemplul oferit în tenis de perechea Năstase-Tîriac reprezintă — adică a reprezentat — un fenomen de unicitate,

deoarece de un an, doi el proliferază o adevărată acțiune de masă în rîndurile copiilor și adolescenților noștri.)

De aceea, cu cit vom avea o arie mai largă de practicare a unor discipline sportive, cu atît vom putea să recrutăm elemente de valoare, chemate să atingă nivelul cerințelor mondiale, așa cum ne fixează, cu claritate și termene precise, recenta Hotărîre a Plenarei C.C. al P.C.R. Înființarea cluburilor pe ramuri de sport își dobîndește și ea, prin această Hotărîre, un impuls nou care nu mai trebuie stăvilit cum s-a făcut după 1968. O serie de indicații privind selecția tinerilor apti pentru performanță, alocarea cercetării științifice, îmbunătățirea asistenței medicale, dar mai ales întărirea disciplinei prin crearea climatului sănătos care să nu mai favorizeze creșterea buruienilor vedetismului și dorinței de căpătuire — iată cadrul de elevată moralitate și ținută cetățenească pe care conducerea partidului și a țării îl făurește sportului.

Pe această ultimă latură, care totuși trebuie să stea în centrul atenției tuturor celor ce îndepărtă un rol cît de mic în angrenajul mișcării sportive, este obligatoriu să inscriem ca deviză: fermitate, seriozitate, muncă, dăruire. Să nu mai fie tolerate — cum, din nefericire, s-a făcut în trecut — acte de genul «evadărilor» din cantonament, sau chiar din sinul familiei, pentru a gusta din plăcerile efemere. Să nu se mai închidă ochii asupra păcatelor unor jucători, fie ei chiar din națională, sau din echipele de club, numai pentru că ar fi «piese de neînlocuit». Iar cînd o măsură disciplinară este luată împotriva «asului», clubul să nu sară în apărarea lui, dezmiertîndu-l ca pe un ultrarăsărit «băiat al mamei». Iar antrenorii care dovedesc intransigență să nu mai fie expuși oprobiului public pentru că au avut curajul să țină pe tușă — cum s-a întimplat în Mexic — anumite elemente care nu se încadrează nici în disciplina pregătirii, nici în disciplina de joc...

De-acum înainte, puternica bază ce se asigură sportului de masă va putea constitui o bună, reală platformă de lansare pentru toți tinerii capabili să ia locul refractarilor ce se dovedesc a fi în afara oricărei norme de etică sportivă și conduită socială.

Prof. Angelo NICULESCU

sub semnul urgenței

am putea avea electromobile românești pe străzile bucureștiului!

Astăzi scriu despre o mașinărie. Despre un motor. Are un nume complicat și criptic pentru un profan ca mine. Se cheamă motor cu întrefier axial. Dar povestea lui este interesantă. Din motoarele clasice, oamenii storseseră tot ce se putea stoarce. Automatizarea, cu exigențele ei, cerea altceva. Cere o specie superioară, iar sub puternica ei presiune s-a născut el. Are înalte performanțe. Paradoxal, e mai simplu decît fratele său clasic. E făcut din piese mai puține care se pot prefabrica. E mai ușor de produs, mîna omului nu mai intervine la nașterea sa, se pot obține serii enorme pe bandă rulantă. Are dimensiuni și greutate mică. E un mecanism fără inerție, așa cum ar trebui să fie toți oamenii, dă un mare randament. Înghite cupru mai puțin, iar oțel electrotehnic deloc, substanțe scumpe și de care întreaga planetă duce lipsă. Pe scurt, numai avantaje.

Prima oară a apărut în Franța, dar se baza pe o tehnică prea puțin economică. Americanii și japonezii l-au perfecționat intrucitva. Recent, românii, care n-au avut tradiție în acest domeniu, împinși sub semnul urgenței de către necesitățile economiei naționale, au realizat un tip cu viață mai lungă și randament mult mai mare. Pe baza unor teorii și tehnologii proprii. Francezii au decernat realizării românești, anul trecut, la Tîrgul internațional pentru invenții de la Caen, Medalia de aur. Onorînd un fapt de creație petrecut pe terenul în care erau întemeietori.

Ce i-a îndemnat pe cercetătorii români să realizeze motorul? Nevoile multe și mari impuse de dezvoltarea țării. Este necesar instalațiilor de automatizare, mașinilor-unelte cu program, este necesar pentru antrenarea benzilor magnetice de memorie la calculatoarele electronice și, în general, este necesar în toate angrenajele care cer precizie și viteză de răspuns.

Sînt scumpe. Pentru că au performanțe deosebite. 1 500 de mărci vest-germane sau 2 000 de franci francezi, bucata. O deosebită realizare pentru țară, dacă vom fi, pe lingă excelenții inventatori, și foarte buni comercianți. Firma **Guldi**, de la care cumpăram acest motor înainte de a fi realizat în țară, vrea acum să-l cumpere de la noi. Și știți de ce? Fiindcă e superior produselor ei. Îi plătesem mulți bani, în ultimii ani, pentru ce ne dădea, avem ocazia să ne revanșăm. Unul dintre inventatorii mi-a spus că am putea fabrica multe asemenea motoare. Cîte vrea industria. Ei, cercetătorii, sînt dispuși să se mute în fabrică pentru supraveghere și asistență tehnică. Dar cu o condiție. Ca și fabricile să vrea. Dar fabricile cer inventatorilor asigurări că nu vor avea greutatea la export. Mi se pare cam mult. Inventatorul să inventeze, să dezvolte totul pînă în faza producției industriale, și tot el să asigure și desfacerea peste hotare.

Iată cuvîntul inventatorului: «Partea mai grea într-o invenție nu e ideea, nici prototipul. Ci realizarea industrială. Noi am creat o jucărie, iar acum factorii responsabili au datoria să facă un milion de exemplare pe an. Cu noi alături. Cu orice sacrificii din partea noastră. Am găsit ceva, trebuie exploatat. Bani mulți nu se cîștigă decît așa. Din puține lucruri, dar excepționale, transformate în adevărate lovituri. Sigur, ar trebui o mică investiție. Ca să aduci țării un milion de dolari nu poți cheltui cinci lei, ci zece sau cîteva zeci de mii de dolari. Ar trebui un comandament care să inițieze și să conducă: «Acțiunea motorului cu întrefier axial». Să se stabilească și cine răspunde din partea ministerului, centralei, fabricilor desemnate să-l pro-

ducă sau să ofere componente. În vreme ce «Electronum» și «Mașiniimportul» să prospecteze piața. Am putea intra în legătură, cu intenția de a le deveni furnizori, cu Volkswagen-ul, cu Fiat-ul cu Renault-ul și cu alți mari producători de automobile. Fiindcă în variante mici, acest motor e necesar pentru instalațiile de încălzire a mașinilor, pentru coborîrea geamurilor, a scaunelor, pentru umflarea automată a pneurilor etc.»

Inventatorul ne-a vorbit despre alte priorități pe care le-am putea cîștiga. Ați auzit despre Electromoped? Poate da, poate nu. E un vehicul care acum începe să apară, ici, colo, în lume. Dar echipat cu motor clasic, nu cu acest motor făcut de români, despre care vorbim aici și care îi este net superior. Electromopedul e o bicicletă cu pedale, dar acționată și electric. E în varianta lui cea mai bună, tot o invenție românească. Vrei să faci mișcare, dai din pedale, ai obosit, te duce motorul electric. Nu face zgomot, nu poluează. 75 de kilometri n-ai probleme cu bateria. Cam a treia zi, seara cînd te culci, pui bateria în priză, iar dimineața o găsești încărcată. Realizînd acum electromopedul, am lua-o înaintea tuturor. S-ar putea cîștiga piața Europei. În vreme ce s-ar vinde și în țară cu vreo 4 000 lei bucata. Fabrica din Zărnești, care scoate motoreta «Mobra», s-a declarat interesată. Cine aranjează restul, încît să fructificăm această șansă? Dar repede.

Inventatorul acesta mai are o obsesie. Automobilul electric, zice el, e încă o chestie de mare lux în toată lumea. De mare lux, dar și de mare viitor. Și de aceea, susține că noi ar trebui să întreprindem ceva pentru realizarea unui electromobil. Tot fiindcă avem acest motor, căruia nu vreau să-i mai pomenesc numele acela criptic. De pildă, o serie de instituții, care efectuează diverse transporturi pentru populație, ar putea accepta o colaborare. Și așa ar apărea pe străzile Bucureștiului niște electrofurgonete și electrotaxiuri. Un asemenea vehicul i-ar costa, spre pildă, 10 000 lei în plus peste prețul obișnuit. Dar o instituție poate suporta, pentru un experiment extrem de util economiei naționale, o atare diferență de preț. În schimb, am învăța, printre primii din lume, lecția automobilului electric, iar peste cîteva ani operațiunea ar căpăta amploare și o imensă rentabilitate. Institutul de cercetări și proiectări pentru industria electrotehnică caută parteneri în vederea unui contract care să marcheze nașterea electromobilului românesc. Cine se oferă?

Astăzi am scris despre o mașinărie. Despre un motor. Despre un fel de fată bună la toate în casa industriei moderne. Povestea ei ne-a spus-o **Sigismund Slaher**, **Felician Lăzăroiu** și ei sînt părinții motorului românesc cu întrefier axial. Nu vreau să uit două lucruri. Mai întîi că directorul institutului, inginerul **Florin Tănăsescu**, m-a invitat să stau de vorbă cu un inventator despre o invenție excepțională, la care nu este nici măcar coautor. Această atitudine de adevărat om de știință, de adevărat director de institut de cercetări este în sine emoționantă. În al doilea rînd, vreau să menționez că, motorul zilei are și va avea valoarea pe care-am încercat s-o sugerez. Șase luni, poate un an sau doi. După aceea, va începe uzura lui morală. Fiindcă poate între timp vor reuși să-l realizeze și alții. Cred în promptitudinea și în capacitatea de acțiune a factorilor responsabili investiții să obțină pentru țară maximum de profit din asemenea fapte de creație.

Romulus BALABAN

PREMIERĂ MONDIALĂ... DUPĂ TREI SFERTURI DE VEAC

În 1897 revenea în patrie, după o absență de peste opt ani, un tânăr medic român pentru a prelua conducerea primei clinici de neurologie și electroterapie de la Spitalul Pantelimon și o catedră universitară la Facultatea de medicină din București. GHEORGHE MARINESCU: numele său era tot mai des rostit în cercurile științifice internaționale. Realizase, între altele, primul în lume, un Atlas histologic al sistemului nervos, făcuse prima radiografie în boala denumită acromegalie, — în anul imediat următor descoperirii razelor X! —, descriesese boli noi, prezentase numeroase comunicări la congrese și societăți științifice din întreaga Europă.

În țară, el aducea cu sine tot felul de instrumente moderne de studiu, dorind mai presus de orice «să cerceteze adevărul spre binele omenirii» (Abderhalden, celebru medic elvețian despre Marinescu). Astfel, când va deschide cursurile, el va completa lecțiile cu «demonstrații practice și proiectii de planșe». Printre studenți, viitorul savant C.I. Parhon, primul intern al tinărului profesor la Spitalul Pantelimon.

LA SFÎRȘIT DE VEAC ÎN BUCUREȘTI, O «VARĂ FIERBINTE»

...Era vară, o vară toridă, așa cum a cunoscut Bucureștii în fiecare din anii sfârșitului de veac. În curtea spitalului se amenajează o scenă neobișnuită: profesorul pune să se confecționeze un mare panou, învelit în pânză neagră, pe care, apoi, îl așază vertical, sprijinit de zid. În fața panoului, pe trepid, apare o cutie misterioasă în mijlocul căreia se găsește o lentilă — «un ochi de sticlă» — prin care savantul privește cu nemăsurată curiozitate. Sînt mobilizați toți asistenții: Parhon, Goldstein, Vineș, Popescu, Minea, Strominger, Makelarie... Toți tineri, toți curioși... Când pregătirile se termină și soarele strălucește mai puternic, sînt aduși bolnavi suferinzi de tabes, paralizii, hemiplegii, Parkinson, paralizii parțiale, felurite tulburări de mers. La un semn aparatul este pus în funcțiune de Constantin Popescu prin învîrtirea unei manivele și în acel moment, rînd pe rînd, bolnavii trec prin fața panoului negru prins în obiectiv. Asistenții profesorului îi susțin pe unii; alții se mișcă greoi sprijinindu-se în bastoane și astfel cazuri după cazuri sînt «imprimate» pe peliculă.

Va trece un timp pînă ce se vor putea proiecta imaginile înregistrate: pelicula, închisă în cutii metalice, va fi trimisă la Lyon, în laboratoarele Lumière, pentru a fi dezvoltată și transpusă în «pozitiv». Între timp, Marinescu are de-a face cu un caz deosebit: este internată o femeie de 28 de ani, care, în urma unor certuri în familie, prezintă o paralizie la picior și la mîna dreaptă. Ca să facă o demonstrație că aici nu este vorba de o leziune organică, ci doar de o hemiplegie isterică, profesorul instalează din nou aparatul de filmat și înregistrează pe peliculă tulburările de mers ale femeii. Apoi procedează la o sugestie hipnotică. După ce se trezește, femeia își reia mersul normal și nu mai prezintă nici un semn de boală, fiind astfel filmată din nou în perfectă stare de sănătate!

În acel moment, probabil, s-a născut filmul științific, în sensul că profesorul Gh. Marinescu a avut, primul în lume, ideea să folosească cinematograful ca instrument de cercetare.

Nu știm cu precizie în care vară — a anului 1897 sau 1898 — s-au petrecut toate acestea. Un lucru însă este cert: Marinescu pune temelia unei importante ramuri a cinematografului, ajunsă în zilele noastre la apogeu.

În 1898, tot vara, chirurgul francez Eugène Doyen înregistrează pe peliculă noi tehnici operatorii pentru a demonstra că cinematograful poate interesa și pe oamenii de știință. «Încercările celor doi oameni de știință» — arată dr. Ion Cantacuzino, istoric al artei cinematografice — se plasează, așadar, în două categorii diferite ale filmului științific în care fiecare dintre ei are dreptul

Recenta descoperire a unor filme științifice de excepțională valoare realizate de profesorul Gheorghe Marinescu.

de a fi recunoscut ca inovator». Istoria celei de-a 7-a arte menționează numai numele lui Doyen pentru că de la el ne-au rămas cîteva metri de peliculă, în timp ce Marinescu nici nu a fost pomenit din lipsă de dovezi materiale. Pînă cînd, într-o zi...

O ZI (NU) CA TOATE CELELALTE

Un redactor al Televiziunii române* pregătea un documentar, consacrat vieții și activității lui Gheorghe Marinescu, cu sprijinul fiicei savantului, Marioara G. Marinescu. Documentarea se făcuse mai înainte, scenariul fusese scris și totul decurgea în mod firesc, ca în atîtea alte împrejurări asemănătoare. O zi de lucru ca toate celelalte pentru reporter. Pentru filmare a fost invitată în laboratorul de la clinica de neurologie a Spitalului Colentina o veche colaboratoare a savantului, laboranta Maria Stoica, azi în vîrstă de 81 de ani.

Filmarea a început... Reporterul se apropie de Maria Stoica, o prezintă telespectatorilor și o roagă să spună cîteva cuvinte despre marea om de știință în preajma căruia a lucrat începînd din 1919. În cuvinte puține, Maria Stoica vorbește despre Marinescu «omul de omenie», despre amintirea veșnic vie a savantului în inimile celor care l-au cunoscut. Ca să dovedească cele spuse cu afîta simțire, bătrînica îl roagă pe laborantul actual, M. Gheorghiu, să deschidă ușa unui dulap în care se găseau depozitate diferite materiale și... cîteva amintiri. Pentru că, în stîmă deosebită ce o nutrea pentru marea om de știință, ea, simplă laborantă, a păstrat cîte ceva din vremea cînd lucra împreună: un aparat fotografic, două microscopice, numeroase lame conținînd secțiuni histologice prelevate de la bolnavi, precum și niște cutii metalice în care se află peliculă filmată.

În acel moment, reporterul este nevoit să se abată de la scenariu și aproape uită că filmează. De emoție îi cade din mînă o «lamă» de sticlă, care, din tericire, nu se sparge lovindu-se de ciment. În adevăr, spre uimirea întregii echipe, cutiile ruginite de trecerea anilor au înscris pe ele marca «CINÉMATOGRAPHE AUGUSTE ET LOUIS LUMIÈRE».

Secvența se sfîrșește cu deschiderea cutiei: în interiorul ei se află un film cinematografic de culoare galben-portocalie, din loc în loc cu marginile scorjite de vreme, avînd doar cîte o pereche de perforații pentru fiecare fotogramă.

— Sînt 13 cutii — spune Maria Stoica — toate însemnate probabil chiar de mîna profesorului cu tuș. El scrie în franțuzește «Paraplégie», «Hémiplégie», «Parkinson»... și-și caligrafiază iscălitura «Marinescu»...

*Corneliu Rusu, unul dintre primii scenariști de profesie din țară, absolvent al secției de scenarii a Institutului de artă teatrală și cinematografică — Nola redacției.

...Un film cinematografic de culoare galben portocalie, din loc în loc cu marginile scorjite de vreme, avînd doar cîte o pereche de perforații pentru fiecare fotogramă... «Filmele Marinescu» își au asigurată locul în istoria cinematografului mondială. Iată-le transpuse pe peliculă normală.

Erau multe cutii asemănătoare care însă s-au pierdut prin 1935—1936, cînd ne-am mutat în această clădire — încheie Maria Stoica.

O primă observație: peliculele se află în excelentă stare — ținîndu-se seama că au o vechime de peste 75 de ani — desigur datorită faptului că în laboratorul în care au stat se păstrează o temperatură și umiditate strict constante. Cifrele semnifică numărul de metri ce se găsesc în fiecare cutie — aproximativ 300 metri de peliculă. O adevărată comoară!

GHEORGHE MARINESCU ȘI C.I. PARHON APAR ȘI EI ÎN FAȚA «PANOUULUI»?

Acum, filmele doctorului Marinescu se găsesc în mîna unuia dintre cei mai pricepuți specialiști în prelucrarea, recondiționarea și transpunerea filmelor de arhivă: inginerul și regizorul Alexandru Gașpar, șeful laboratorului de filmări combinate al Studioului «Alexandru Sahia».

Fără îndoială, n-a fost deloc simplu să se găsească soluția transpunerii pe peliculă normală cu toate că, în general, așa cum am arătat, filmul se găsea într-o stare uimitor de bună. Totuși trecerea anilor a lăsat urme — contracție ridicată, unele dezlipiri ale emulsiei de pe suport, fragilitate a suportului de celuloid.

Inginerul Gașpar a găsit repede soluția transpunerii pe bandă normală fără a pierde

nici măcar o fotogramă: el a realizat, sprijinit de tehnicienii Adelina Mosoia și Leonora Lețu, un dispozitiv special, unic în felul său, cu ajutorul căruia să se poată copia, fotogramă cu fotogramă, prețiosul material documentar arhivistic. În plus, materialul fiind puternic inflamabil, iluminarea a trebuit să fie realizată cu surse prevăzute cu filtre calorice. Ceea ce s-a reușit pe deplin, în mai puțin de o lună. O adevărată performanță.

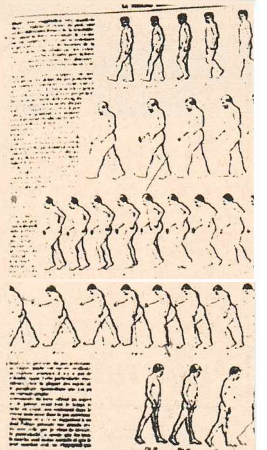
Privim fascinați imagini de mult uitate ale unor oameni de mult dispăruți — peste 70, bărbați, femei, copii. Ni se pare că recunoaștem printre asistenții profesorului pe internul C.I. Parhon, pe Goldstein și — surpriză! — chiar pe Gh. Marinescu, trecînd prin fața panoului negru și sprijinînd bolnavii.

Merită scos în evidență filmul consacrat cazului femeii cu hemiplegie isterică, despre care am vorbit la început.

Este, fără îndoială, primul film științific din lume avînd un subiect unitar și înfățișînd o experiență științifică completă. Mai trebuie să notăm un lucru important: majoritatea filmelor descoperite în clinica de neurologie de la Colentina sînt negative, deci originale, nealterate de tăieturi și prelucrări de montaj ulterioare. Un bogat material de studiu pentru specialiști, afirmînd, o dată mai mult, contribuția creatoare a poporului nostru — de data aceasta prin mijlocirea cinematografului — la tezaurul culturii universale.

Corneliu RUSU

CINEMATOGRAFUL «... PE DRUMUL UNOR FAPTE PUTIN CUNOSCUTE SAU CHIAI ABSOLUT NOI»

(Gh. MARINESCU)

În numărul din 5 iulie 1899 al revistei «La Semaine medicale» se putea citi, la rubrica «lucrări originale», un studiu intitulat «Tulburările musculare în hemiplegia organică, studiate cu ajutorul cinematografului», în care autorul ei, dr. Gh. Marinescu, scria între altele: (cinematograful) «trebuie să fie considerat ca una dintre cele mai frumoase invenții ale secolului nostru. El ne permite nu numai să surprîndem fenomene care ar putea să scape ochiului nostru, dar ne dă și posibilitatea de a le evoca cu mare ușurință, după dorință».

Articolul era ilustrat cu 72 figuri — cîteva sînt reproduse alături — desenate de Jean Neylies, pictor francez care a lucrat alături de profesor aproape 40 de ani. Pictorul a luat filmul realizat în curtea Spitalului Pantelimon și, sub lupă, a desenat pe hîrtie fotografiile indicate de profesor drept «cheie» în defecțiunile de mîșcare. Pînă în 1902 Gh. Marinescu va mai publica încă cinci lucrări științifice consacrate studierii unor boli cu ajutorul cinematografului.

În anii din urmă, regizorul Ion Bostan, de la Studioul «Alexandru Sahia», a avut fericita idee de a încerca să anime cu mijloacele tehnicii actuale desenele mai sus-menționate, reușind pe deplin acest lucru.

Marinescu a folosit aparatul de filmat ca pe un instrument de cercetare care i-a permis să descopere «nu numai detalii noi în tulburările mersului, dar de a vedea și o formă specială de paralizie». Într-un alt articol se subliniază că «aceste cercetări au confirmat, pe de o parte, datele bine stabilite ale patologiei ataxiei, iar pe de altă parte, ne-au pus pe drumul unor fapte puțin cunoscute sau chiar absolut noi». Marinescu a creat și un cuvînt nou: «cinematogramă», foarte apropiat de cel folosit azi: «fotogramă». El considera imaginile cinematografice ca documente vii, autentice și de necontestat ale unor fapte sau fenomene unice. Ceea ce și sînt în realitate.

Și cînd toate acestea? În vremea cînd pariziienii se mai amuzau vizionînd de-a-ndoaselea «Dărimarea unui zid», iar Meliès încă nu făcuse din cinematografie o artă!

La ce dată exactă a început să-i cășuneze bunicii împotriva singurului firav dintre nepoteii ei, n-aș putea spune. Mi-aduc însă aminte că l-am auzit pe tata spunându-i mamei, după ce «petrecusem» o vară la Turnu Severin, sub oblădurea mamei-mari (așa-i spuneam), că nu mă va mai trimite niciodată la ea. Se petrecuse, așadar, ceva ce nu mi se precizează în amintire. Cu norocoasa mea dispoziție, de a uita

și optimist, aducând în locuința mohorită de pe strada Decebal numărul 27, un proaspăt vînt de primăvară și siguranța în victoria finală. Zile întregi ne-a povestii cite în lună și-n stele, despre grozăviile războiului și ale refugiului, făcînd haz de toate. Mama-mare era bucuroasă că l-a văzut bărbat în toată firea la vîrsta de 17 ani și că primea, de cînd cu regularizarea poștei, știri bune de la Mișu al ei, confortabil instalat la Bucu-

rești, după ce scăpase de bombardamentul din toamna anului 1916, cînd un dirijabil Zeppelin îi perforase în lipsă tavanul și-i răvășise mica gospodărie.

Într-o zi a avut însă a face cunoștință cu voinicia lui Radu. Nu știu ce pozna mai făcusem în sufragerie, cînd am scos-o din pepeni și a zvrilit cu cuțitul în mine... fără a mă nimeri. În acel moment intrase Radu, care a văzut gestul de violență al scumpei sale bunici. Dintr-o săritură

s-a aruncat asupra ei, a răsucit-o pe loc, înfăcîndu-i brațul cărnos și răcnind la ea:

— Să nu te mai atingi de Șerban, că vei avea a face cu mine!

Asta n-a împiedicat-o pe mama-mare să încerce a se răzbuna a doua zi, în lipsa lui Radu. Înfuriindu-se iarăși pe mine, a vrut să-mi aplice o corecție. Simțind primejdia, am rupt-o la fugă în curte, ea după mine, iar cînd am cotit spre grădină, ea a căzut grămadă pe pietriș și și-a julit genunchii, cu toată protecția rochiei lungi și a numeroaselor dedesubturi izolatoare. Atunci a început să urle ca o apucată și l-a scos din birou pe tata-mare să i se plîngă de nebuniile mele. Bunicul, nu prea convins, m-a chemat să mă judece:

— Ce-ai mai făcut?

I-am răspuns, plîngînd și spovedindu-mă lui întîiași dată după patru ani, că ea și-a făcut un obicei să-și descarce furiile asupra mea și că din nimic îi sare țandăra.

Atunci s-a petrecut o scenă duioasă. Bunicul a pornit și el a plînge și mi-a spus, printre suspine:

— Dragul meu, mai răbd-o și tu pînă te faci student, că eu o răbd de patruzeci și mai bine de ani!

Răbdarea noastră n-a mai fost pusă la așa de grea încercare. Peste cîteva luni, bunica a căzut la pat și a murit de cancer. Am plătit un bir special cu acel prilej. Pe mine mă chema, ca mamă-sa pe roabele de altădată, să-i fac masaj la tălpi și la picioare ca să adoarmă. Se vede că această mai ușoară gimnastică mi-a revelat un talent nebănuț, recompensat cu primul și ultimul elogiu din gura bunicii «în extremis», de care m-am despărțit astfel împăcat. Odihnească-se în pace!

Pentru plăcerea cititorilor mei filologi, închei cu o vorbă memorabilă a bunicii. Cînd nepoții ei o înghesuiau cu cereri prea insistente, pe care ea nu putea sau nu vrea să le satisfacă, ea le arăta cu mina dreaptă cotul de la mina stîngă și le spunea:

— «Na coltucul babei!»

«Coltucul babei» era etimologia populară a dictonului «coluc de la Babic», celebrul franzelar armean din Bărăția Bucureștilor, la începutul veacului trecut. Produsele lui, de cea mai fină calitate, se vindeau în zorii zilei și cine se trezea mai tîrziu se întorcea acasă cu mîinile goale și cu răspunsul stereotip:

— Ce-am luat? Coltuc de la Babic! (= nimic!).

Cuvintele, devenite proverbiale, au fost culese și tîlmăcite de G.I. Ionnescu-Gion, în Istoria Bucureștilor (1899). «Locuțiunea bucureșteană», cum o numește într-o notă, a făcut apoi ocolul țării, în varianta de viață lungă, pe care tinerii zilelor noastre n-au mai apucat-o.

În 1902, anul nașterii mele, Tiktin o traducea just, dar redusă la formele: a arăta cuiva coltucul și na coltucul (cu un exemplu din P. Ispirescu: «Băiatul le arăta coltucul!»).

Încă din 1893, Damé dăduse același citat, cu traducerea «le gamin leur faisait la nique», dar tîlmăcește greșit cu «à d'autres» (în traducerea noastră liberă: s-o spui lui mutu), loc. pop. Na coltuc! — Coltuc de la Babic. Damé mai exagerează calificînd gestul însoțitor, ca pe unul «injurious de refus». Era o simplă glumă, între familiari și rude.

De curînd circula cu același gest și înțeles, dictonul «cotul și pișcotul». Nici acesta n-are nimic injurios.

coltucul babeii

multe, dacă nu toate dintre neplăceri, nu știu bine ce-mi făcuse: probabil mă bătuse și tata a prins de veste. Am cunoscut un «relâche» de trei-patru veri, pînă ce, murînd și mama, la mai puțin de doi ani după tata, în 1914, am fost luat la Turnu Severin și a urmat fericea de care nu mi-a fost dat să scap așa ușor.

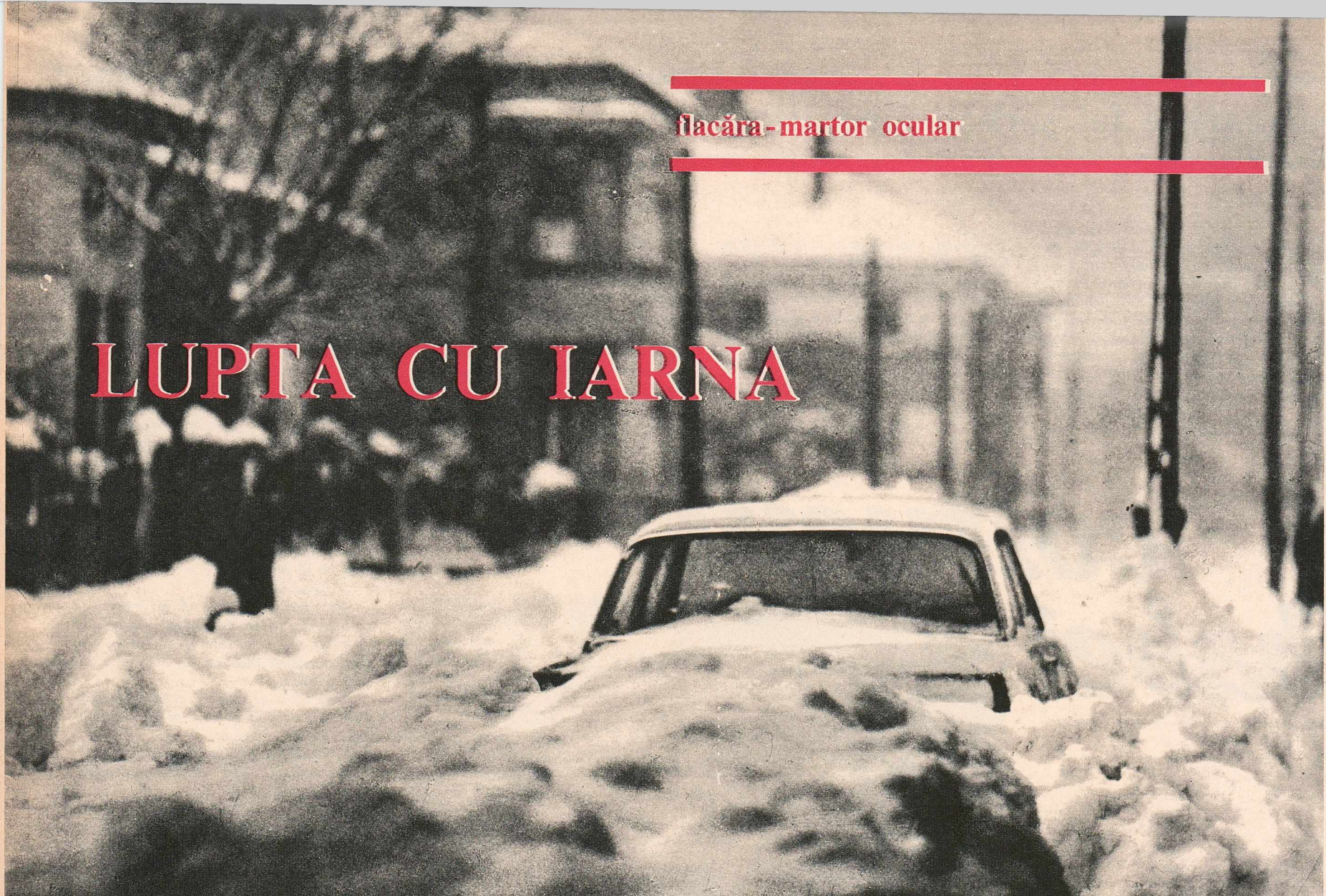
Spuneam că după întoarcerea la Turnu Severin, din refugiul de la Iablanița, am fost promovată fată la toate. Să nu exagerez însă! La toate, minus bucătăria, unde nu eram folosit decît la treburile mărunte, cum ar fi curățatul cartofilor, alegerea orezului, căratul apei și al gunoaielor etc. Programul meu matinal era următorul: deșteptarea la orele 4, pornirea, cu două vase goale, către barieră, în întîmpinarea țărăncilor cu garnițele ce se goleau înainte de sosirea lor în oraș; după aceasta, coadă la pîine, cu bătaia picioarelor pe loc, ca să nu înghețe, și coșnița; în fine, înainte de plecarea la școală, de trei ori pe săptămînă, frecatul parchetelor în antreu! O nimica toată!

La ora 8 eram la liceu, bine antrenat, deși fără nici o vocație pentru «educația fizică», la care se distingeau mai toți colegii mei, în mare formă. Am învățat astfel disciplina în muncă și condiția ei primordială: să nu cricnești! La aceasta m-a ajutat un fel de mîndrie, constînd în a nu mă vîita de nimic și a nu cere niciodată nimic.

Eram salvat de la programul cu care mă deprinsesem, de frecvențele mele răceli, cînd bunicul mă lua la el în biroul-dormitor în care se retrăsese și unde, iarna, făcea o dulce căldură de cuptor. Boala era pentru mine unica soluție mintuitoare, din păcate totdeauna cam prea scurtă și mai ales provizorie.

Zorile zilelor mai bune s-au arătat prin martie-aprilie 1918, în ajunul păcii de la București, cînd s-a înapoiat din Moldova fratele meu, Radu, voinic, vesel

LUPTA CU IARNA

Aceasta este situația.

Duminică, 11 martie, existau destule motive pentru a crede că venise primăvara! Rapid-«U» Craiova 4-6, ghiociei se vindeau la prețuri rezonabile, la Tîrgu Mureș era o vreme minunată. Seara, terminam de citit o foarte frumoasă carte. Iată ce scria în ultimele ei pagini: «Iarna era atît de departe, încît Prietenii Prietenilor tuturor Prietenilor spuneau că această neserioasă întîmplare, care se numește iarnă, a rămas ascunsă într-un tablou celebru». Personajele principale ale cărții, Sir și Mariove, s-au înscris în clubul «Prietenii Prietenilor Celor Care Sînt Prieteni și Vor Să Vină Iarna». Mai întreprinzători decît adulții, copiii descoperă tabloul cu pricina și: «La apus sosiră-n capitală și coborîră în curtea clubului. Sir scoase dintre rame iarna și iarna începu să se întindă strălucitoare în curte, peste oraș, peste dealuri, peste păduri». Închizînd cartea, am zîmbit, amintindu-mi că în toată această «iarnă» copiii din blocul meu n-apucau să scoată sania afară, că zăpada se și topea. Resemnați, toată iarna au lustruit cu paltoanele lor toboganul de beton, înlocuitor al visatelor derdelușuri.

Luni, 12 martie, ora 6, descopeream cu uimire că eram înconjuțați de o iarnă atît de adevărată și energică, încît părea o plămuire venită de pe altă planetă. Sir și Mariove nu glumiseră, deși noi ne culcaserăm liniștiți de legănătoarele precizii meteorologice difuzate: «...«București, temporar se vor mai semnala precipitații slabe. Vînt moderat din est». Deși ninge cu seriozitate, luni, mai toată lumea a crezut — mai ales I.S.B.-ul și I.T.B.-ul — că e vorba de un «la revedere» mai morocănos pe care ni-l spunea iarna. De aici și intervenția tardivă a cunoscutelor întreprinderi bucureștene. Nu e lipsit de interes să amintim că I.S.B.-ul dezafectase de mult agregatele necesare unei intervenții în caz de ninsoare neprevăzută, iar I.T.B.-ul nici nu mai știa, parcă, de existența clasicelelor pluguri triunghiulare, care dădeau, în alți ani, tramvaielor, o alură de spărgătoare de gheață. Și pînă una alta, ziua de luni a trecut, oamenii nu știau dacă trebuie să se amuze sau dacă să năvălească, unii, asupra rafturilor magazinelor alimentare. În noaptea de luni spre marți, cînd mulți dintre noi dormeam bucuroși de reîntoarcerea zăpezilor de-altă-

dată, 90 de lucrători de la Atelierele I.T.B., din proprie inițiativă, efectuau lucrări de desfundare a liniilor de tramvai. În aceeași noapte, 94 de tractoare, 36 de cisterne, 15 sărărițe, 17 încărcătoare de zăpadă, 109 basculante ale comandamentului de dezzăpezire încercau să ne ajute ca a doua zi dimineața să fim prezenți la locurile noastre de muncă. I.T.B.-ul și-a amintit de utilajele de care dispune și a trimis pe principalele artere ale Capitalei 26 buldozere, 24 camioane, 3 sărărițe, 33 de platforme, 8 tramvaie cu plug. (În această primă noapte de înfruntare a nămeților, gheții și viscolului, șeful garajului «Fintinica», solicitat de Serviciul circulației Capitalei să sprijine această acțiune de mare însemnătate civică, găsea de cuviință să joace o farsă oamenilor care așteptau sprijinul celor 26 utilaje, pe care anunțase că le pune la dispoziția acțiunii de dezzăpezire. Cîteva din aceste utilaje părăseau garajul cu rezervorul de benzină gol, pretext ca, după cîteva sute de metri, șoferii să poată «trage pe dreapta», să se întoarcă în garaj. Au mai fost și alții, care, ajunși la rampele de descărcare, s-au pus pe somn; dar nu pentru ei scriu aceste rînduri, ci pentru acei care zeci de ore în șir au înfruntat frigul, viscolul și umezeala.)

Marți, 13 martie, am însoțit trei echipaje ale Serviciului de circulație al Miliției Capitalei. Mantaua colonelului Ștefăneasa scoate aburi. «Pe mine s-a udat, pe mine se usucă». La punctul de descărcare de la podul Șerban Vodă, căpitanul Carol Florea dirijează montarea furtunului cu apă sub presiune. «Cu lopețile nu mai facem față la descărcare. Ce-or fi crezut oamenii aceștia de la I.S.B., cînd au hotărît să amenajeze doar trei rampe de descărcare pe toată Dimbovița?» De-a lungul malurilor așteaptă să fie descărcate sute de basculante. La rampa de la podul Mărășești, controlorul Dumitru Jucănariu a condus, pînă la ora 13, descărcarea a 500 de mașini. Pînă seara, însoțim echipajul condus de locotenentul major Stavarache. Peste tot, în Piața Unirii, pe Splaiul Inde-

Tara arde în zăpadă și un febril se mută.

Prime și singulare inițiative.

Cîteva secunde de deconcertare.

pendentei, în Panduri, Berceni, Pantelimon, oamenii abia ieșiți de la lucru pun mîna pe lopeți. Nici unul dintre ei nu se gîndește că vîntul atinge o viteză de 70 kilometri pe oră. (Din cînd în cînd, cite o cisternă dotată cu perii lustruiește, absurd, stratul de gheață de 10 centimetri. Oamenii rîd și le stă bine.) A început să viscolească din nou și cineva îmi citește dintr-un ziar: «*Apreciem că fenomenul produs azi se va stinge treptat în cursul acestei nopți. Vîntul va slăbi...*»

Sigur, celor patru pagini ale teoriei relativității, Einstein a uitat să le adauge una dedicată meteorologiei. Tîrziu, oamenii pleacă spre casele lor. Rămîn grupurile speciale ale comandamentului de dezgheț. Printre cei care rămîn, sînt, ca și în noaptea trecută, numeroși militari ai Ministerului Apărării Naționale.

Miercuri, 14 martie. Decretul cu privire la instituirea stării de necesitate, semnat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, consfințește starea de maximă conștiință civică, pe care oamenii Capitalei și ai țării au reprezentat-o în aceste momente.

Veștile primite din toate colțurile țării stau mărturie hotărîrii cu care toți oamenii muncii înfruntă această iarnă tîrzie și înverșunată. Căci nimeni nu uită că avem de îndeplinit niște sarcini, pe care singuri ni le-am propus și pe care numai noi le putem realiza. Iată, de pildă, la Combinatul chimic din Slobozia, luni, 12 martie, oamenii se aflau de 30 de ore în uzină, pentru a asigura funcționarea instalațiilor la parametrii normali, în timp ce afară utilaje grele lucrau la deblocarea căilor de acces. La «Semănătoarea», muncitorii secției de montaj au rămas după terminarea schimbului pentru a recupera restanțele din prima zi a vîfornitei. Centrocopul anunță că aprovizionarea comunelor și satelor este asigurată, iar fabrica de mezeluri și preparate de carne a livrat numai luni, 12 martie, rețelei comerciale peste 165 tone preparate de carne.

Pretutindeni, la locurile lor de muncă, oamenii țării au format și de această dată un front al bărbăției. Dar în aceste zile care ne-au supus la încercări neașteptate, însăși strada a devenit un veritabil loc de muncă unde am dat încă o dată măsura tăriei noastre.

Tudor DORIN

Imagine dintr-o luptă la care am participat cu toții. ▶

Ducă-se!

Fotografii de Traian PROSAN și Radu CONSTANTINESCU

Nu mai înțeleg nimic.
Odată cu mine văd că și mulți alții sînt la fel de nedumeriți. Cunoscuți și mai puțin cunoscuți mă întrebă:

- Ați văzut «Floarea din grădină»?
- Ce spuneți despre emisiunea de aseară?
- De ce oare juriul procedează așa?

Sau uneori mai vehement, în chip de reproș, ca și cînd aș fi amestecat în treaba asta:

— Poate ți-o fi plăcut dumentale...

Nu, domnule. Nu-mi place. Nu-mi place, dar poate asta nu are importanță, după cum, deopotrivă, n-ar prezenta interes dacă mi-a plăcut. Poate greșesc în aprecieri. Și dacă unora le place în timp ce altora le displace, nici asta nu are prea mare însemnătate. De foarte multe ori preferințele sînt dictate de bunul-simț, de multe ori de aprecieri subiective care nu-și au locul în critica științifică, «*nu-i frumos ce e frumos, e frumos ce-mi place mie*» e poziția prielnică către domnia bunului plac. Socotesc că nu e nici posibil, nici de dorit ca același lucru să fie pe placul tuturor. Ar rămîne puzderie de fete nemăritate și cite alte năstrușnicii s-ar mai petrece în lume.

Cînd însă e vorba de o problemă care mă preocupă de cînd mă știu, căreia i-am dedicat întreaga viață, nu pot să nu-mi exprim — hai să zic — nedumerirea ca să nu spun nemulțumirea. Nu pretind că părerile mele sînt întotdeauna cele mai juste. Părerile mele, firește, nu pot fi lege. Aș dori însă ca — bazele pe cercetări și analize de o viață — ele să fie dacă nu luate în seamă, cel puțin discutate, să dea de gîndit.

Cînd cineva mă întrebă, de pildă, dacă o emisiune de pe micul ecran sau de la radio mi-a plăcut, sînt dator să nu răspund printr-un vag «*da*» sau «*nu*» ci să argumentez de ce *da* și de ce *nu*. Mă ridic împotriva acelor practici care îmi par a acoperi o neînțelegere flagrantă a realității noastre folclorice și care — cum am mai arătat — influențează nefast desfășurarea normală a evoluției, a transformării artei populare din țara noastră.

Cu atît mai mult cu cît părerile mele nu sînt numai ale mele. Și în legătură cu aceasta sînt obligat să comit o indiscreție. Încă una. Ori de cîte ori vorbesc cu cîte un specialist, el îmi dă — fără nici o rezervă — dreptate deplină.

— «*Bine că se pune în fine degetul pe rană, că se poate spune deschis adevărul!*» Nu! Nu e bine că «*se spune*» doar adevărul. În nici un caz nu e destul. Pentru că nu trec nici două-trei zile și specialistul îmi dovedește prin felul în care acționează că pînă la urmă totul a fost vorbă de clacă, fie că a vrut să fie doar curtenitor cu mine, sau că nu a înțeles, sau că e timorat. Întrucît mă privește, dacă am refuzat cîndva să fac parte din juriul «*Florii din grădină*» nu am făcut-o din lipsă de combativitate, ci din teama că se va trece cu ușurință peste părerile mele, că nu-mi voi putea impune punctul de vedere, că voi fi obligat să accept ca lucrurile să rămîină așa cum sînt. Că, prin urmare, prezența mea e inutilă. Rolul de simplu figurant nu-mi stă în fire.

Desigur, recunosc, critica scrisă pe hîrtie e mai simplă decît acțiunea hotărîtă în care ai de-a face cu oameni, cu obiceiuri înscăunate, cu rutina, cu iluzii și, mai cu seamă, cu deziluzii.

Dar nici rolul meu nu e atît de comod pe cît pare.

Nu-mi ajung numai tocul, hîrtia și bunăvoința unei gazete. Munca mea e legată de oboseală, de drumuri lungi și anevoioase, pe care, departe de a le face într-un elegant turism, trebuie să le fac cu trenul, cu «*no-cănișav*», cu autobuze inghesuite, ba chiar pe jos cu sacul în spinare. Ajuns în satul îndepărtat sînt nevoit să-mi găsesc o gazdă. Să ciștig de la prima vedere încrederea unor oameni care deși nu mă cunoșteau pînă atunci, să accepte cu bunăvoință, după o lungă zi de trudă, să stea de vorbă cu mine. Să-și spună păsurile, căci există și «*păsurile*

Fotografie de Elena GHERA

Poluarea folclorului (V)

folclorice» ale celor a căror părere nu prea știu a fi fost cerută. Oamenii își deschid sincer sufletul pentru că simt că nu au de ce să fie întrebați de o «*prezență protocolară*». Poate și pentru că ei găsesc căldura omenească la care răspund cu aceeași căldură omenească.

Cît de departe de mine, de tot ce gîndesc și vorbesc sînt părerile unui folclorist care deunăzi căuta să-mi demonstreze că pentru a obține rezultate optime «*pe teren*», folcloristul trebuie să fie înarmat cu o doză masivă

de cinism și obrăznicie. Eu unul cred că acel ce e cinic și obraznic pe teren înseamnă că e așa din naștere. Cu asemenea mentalitate (ce a avut darul să mă mîhnească profund) este de neconceput ca respectivul folclorist cu patalama la mîină să poată duce cu folos o activitate la baza căreia se cere în primul rînd omenia. Dar problema aceasta este mai depărtată. Pentru moment să privim micul ecran, să ascultăm emisiunile de radio. Din felul în care sînt realizate emisiunile nu ne

va fi greu să înțelegem «*mentalitatea folclorică*» ce stă la baza acestor producții. Trecînd peste mai sus-pomenitele «*obiceiuri înscăunate, rutine, iluzii și deziluzii*» mă voi încumeta poate în viitor să analizez una din emisiunile «*Floarea din grădină*» și să explic de ce un prieten, coleg de breaslă, era îndreptățit să spună răutăcios: «*Floarea... din grădina Bucureștiului*»...

Hari BRAUNER

Gîndind și trăind cu toată ființa mea această țară fără de pereche, în care am avut inegalabila fericire de a ne naște, peregrinînd înfiorat de frumusețe pe meleagurile ei sau amintindu-mi-o cu nostalgie de departe, în drumurile străbătute dincolo de fruntarii, m-am pomenit nu o dată repetînd în forul meu lăuntric adevărul, sfînt pentru noi toți, înscris cu sînge și lacrimi în acea nemuritoare «Cîntare a României»; neîndoielnic, nu e alta mai mîndră între țările semănate pe pămînt!

Ca într-o abia perceptibilă mișcare de ciuleandă, concentric și armonios, se înlanțuie cîmpiile, dealurile, munții, sunîndu-și fiecare salbele de bogății văzute sau numai știute undeva în tezaurele subpămîntene, oprindu-ne răsufarea de emoție și orbindu-ne ochii de strălucire la vederea lor.

Ogor fertilizat de sîngele strămoșesc vîrsat în bălăile pentru neatîrnarea vetrei, criptă în care se odihnesc oasele istovite ale vitejilor oșteni sau fortificație de luptă predestinată de la natură, peste meterezele căreia n-au călcat niciodată pașii vrăjmașilor, acest pămînt a crescut și el în frumusețe în anii izbînditori ai socialismului, marile prefaceri revoluționare adăugîndu-i podoabe la care de multă vreme visau cu bărbătească încredere aleșii săi fii.

Fascinați de frumusețile cu care a fost înzestrată dintru începuturi această țară și pe care, cu prețul atîtor jertfe, n-am pregetat a ni le păstra prin vremi, entuziasmați de amploarea și desăvîrșita știință a construcțiilor care conferă fiecărui colț de pămînt alura unui vast șantier, niciodată însă nu trebuie să uităm acel adevăr, mai viabil decît oricînd astăzi, din care Vlahuța a făcut crezul minunatei sale «României pitorești»:

«Podoaba cea mai aleasă și mai mîndră-ntre podoabele țării este poporul românesc. În sufletu-i larg, nespus de duios, lămurit în focul atîtor suferinți, am găsit înțelesul istoric al trăinicieii și suferinței noastre pe acest pămînt... În marea lui putere de muncă, de luptă și de răbdare, în mintea lui trează și-n inima lui caldă am găsit sprijinul speranțelor noastre în dezlegarea înaltei chemări a neamului nostru».

Nemuritoare și incandescente cuvinte, al căror cuceritor patriotism îl regăsim, îmbogățit cu noi înțelesuri, în abnegația și clarviziunea cu care partidul comunistilor — întruchipare a tot ce are acest popor mai durabil și mai măreț în ființa sa — conduce către împlinirea comunistă destinele națiunii noastre socialiste, stăpîna suverană pe libertatea sa dinlăuntru și din afară, egală și prietenă cu popoarele lumii.

Cunosc astfel, eliberate de orice vicisitudine, cea mai strălucitoare înflorire caldă și înăscute ale poporului nostru, precum conștiința demnității și capacității sale de a se conduce, virtuțile de inteligență și sensibilitate materializate în durabile creații materiale și spirituale, proverbiale hărnicie și setea milenară de dreptate, năzuința permanentă de a-și face «ziduri de pace și turnuri de frăție», alesele însușiri morale care toate la un loc poartă numele de omenie, cultul frumosului și al măsurii.

Un vechi proverb al nostru spune «uită-te la față și întrebă-mă de viață», ceea ce ar trebui să se traducă, mai ales pentru oamenii scrisului, prin îndemnul de a privi și a înfățișa viața patriei stăruind mai mult asupra zugrăvirii chipului oamenilor, de a ne strădui să-i aducem mai mult în prim plan cu trăsăturile lor aureolate de zilnicul crez al muncii. Ne trebuie pentru aceasta harul bătrînilor maestri care întotdeauna n-ar fi lăsat pe seama ucenicilor zugrăvirea chipului și miinilor personajelor ale căror portrete le realizau, fiindcă, într-adevăr, însușiri de maestru îți trebuie pentru a surprinde figura concentrată, dar dominînd gravitatea momentului, a lui Ștefan Tripsa în fața cuptoarelor Hunedoarei; sau ochii deopotrivă visători și scrutați ai pilduitorului Gheorghe Dindere, activistul de partid care de peste un sfert de veac nu are altă viață decît cea a satului din cîmpia Olteniei; sau miinile modelate pe sunetele cele mai inefabile ale lui Marin Constantin, dirijorul corului, celebru în toată lumea,

«podoaba cea mai aleasă și mai mîndră-ntre podoabele țării»

«Madrigal», muzician care abia la 19 ani atingea clapele miraculoase ale pianului.

Ca să nu mai vorbim de prezența atît de distinsă în forum a cetățenilor de azi ai țării, care, indiferent de locul de unde vin, urcînd la tribuna unui congres sau apărînd pe micul ecran, degajă în cuvînt și în gest o mare siguranță, o înțelegere și o trăire a lucrurilor propriu cu adevărat oamenilor

liberi. Savantul sau creatorul de frumos, cel mai adesea ei înșiși fii ai poporului de rînd, rămîn uluiți de cîtă știință și aleasă simțire sălășluiesc în personalitatea fiecărui om al muncii, lucrător al metalului sau al pămîntului. «Izvorul curat ca lamura» al artei noastre populare, sub multiplele ei manifestări, a țîșnit mai impetuos ca oricînd în această epocă, laurii oricărui concurs folcloric din

străinătate încununînd frunțile românilor, ori de cîte ori «dansul fetelor de la Căpîlna» își va cadenta solemn pașii distinși de domnițe sau Gheorghe Zamfir va ofta abia auzit în tuburile vrăjite ale naiului său.

Nimic poate nu exprimă mai deplin această nouă înfățișare a poporului ca tînăra sa generație, pe chipul căreia se pot desluși contururile luminoase ale ființei sale sociale și naționale, întreaga bogăție spirituală datorată înfloririi alesele sale virtuți umane, descătușarea tuturor energiilor creatoare. Oricît de mirifice peisaje și-ar oferi un cîmp în floare sau un deal cu pădurea înfocată de culorile toamnei, niciodată nu vei exalta de încîntare ca în fața unei clase de copii cu ochii scînteind de inteligență și chipurile luminate de frumusețe sau vei fi asaltat de întrebările enciclopedice ale unei adunări de tineri în care s-a concentrat parcă toată știința unei academii.

Tocmai de aceea, întotdeauna am considerat că înfățișarea României socialiste de azi, cea mai durabilă și mai grandioasă ctitorie din cîte a durat poporul nostru de veacuri și peste veacuri, nu poate fi decît un tablou votiv ca acela de la Curtea de Argeș. Ba mai mult decît acela, căci cei ce poartă ctitoria pe palme sînt înșiși Meșterii Manole care au făurit-o după chipul și asemănarea lor.

Nicolae STOIAN

— Văd că, așa cum mă așteptam, încercăm să rezolvăm împreună probleme de producție, ca de altfel, probleme sociale — problemele epocii. Asta e bine. Îmi aduc aminte că atunci când v-am cunoscut, în urmă cu câțiva ani, mi-am notat în agendă — «pentru Maria Flucșă economia națională este un personaj cît se poate de real».

— Deformație profesională... nu o lua chiar așa.

— Haideți atunci să ducem discuția pe alte cărări, mai laice... Mă gîndesc, de pildă, să vă întreb care a fost primul dumneavoastră conflict cu bărbații? Deoarece e de imaginat că nu se poate să nu vă fi izbit de prejudecățile curente atunci... poate, inerente, față de o tînără absolventă de facultate — ce facultate ați terminat?

— Chimia industrială. Da — cînd am terminat eu facultatea erau doar două inginerie în fabrică. Și nici una în secție, că nu au rezistat. Așa că, atunci cînd am avut de lucru în secție, m-am trezit față în față cu niște maiștri bătrîni și foarte pricepuți. Dar se uitau la mine chiorși, în primul rînd, din cauza vîrstei, și a concepției lor despre femei și apoi pentru că eram ingineră! Atunci am avut primul meu conflict cu bărbații. Ce se întîmpla: cu toate că în industria textilă lucrează mai mult femei, la secția finisaj sînt mai mulți bărbați. Trebuia să facem rețetele pentru culori. Ei le lucrau empiric și le ieșeau perfect. Eu le calculam în laborator, le determinam în așa fel încît nu aveau nici un mgtiv să nu iasă, dar nu-mi ieșeau.

— Vă boicotau?

— Exact. Cum întorceam capul, cum îmi schimbau compoziția culorilor. Pînă i-am prins!

— Și ce le-ați făcut?

— Nimic. Nu i-am certat deloc. Au rîs ei. Eu am rîs mai tare ca ei, de așa-zisa prostie a mea.

— I-ați cucerit?

— Nu. I-am derutat. Nu se cuceresc așa ușor, sînt oameni aspri! În cele din urmă, dacă au văzut că nu mă supăr, au început să renunțe. Între timp m-am mai apropiat și eu de oameni. Și am știut asta, cînd am avut o avarie și a trebuit să stau 48 de ore în fabrică. Și n-a fost nevoie să spun prea multe cuvinte ca să-i lămuresc să rămînă. Am ieșit din fabrică într-o duminică dimineața. Și ce crezi că am făcut? I-am dus în Obor — acolo unde se servesc mici și țuică. Și le-am comandat la toți o gustare și 2 kilograme de țuică. Nu știu dacă realizați ce înseamnă asta? O fată tînără, obosită, neobișnuită, singură cu atîția bărbați în Obor, într-o circiumă nenorocită! Se uitau și ei, ca la minunea secolului! Am stat pînă am ciocnit primul pahar de țuică și i-am și băut cu ei — deși nu pot să sufăr țuica, e mai rea decît orice doctorie rea. E, de atunci oamenii ăia ar fi trecut și prin foc pentru mine!

— Sînt tentată să vă întreb de unde vă vine siguranța asta, deși s-ar putea să-mi răspundeți că e pur și simplu o calitate înăscută.

— S-ar putea să fie și asta. Dar mai e ceva. Dacă ești cinstit, dacă nu ai nimic de ascuns, dacă n-ai un plan de cățărare din treaptă în treaptă, n-ai intenții obscure, nu poți să fii decît cum ești.

— Totuși e destul de complicat să fii așa cum ești. Trebuie să existe un echilibru între tact, bun-simț și ceea ce ești tu însuși.

— Cred că lucrurile stau invers. Mai întîi să fii tu însuși și apoi vine și bunul-simț și tactul. Totul este să nu-ți faci o mască. Oricît de bine ți-ai confecționa-o, vine un moment cînd cade și e penibil. Eu nu mi-am impus niciodată să fiu altfel decît sînt. Nici să nu spun o glumă, dacă îmi vine să spun o glumă și niciodată n-am abordat o tînără bătoasă fiindcă așa ar trebui conform «înaltei funcții» ce o dețin. Totul este să fii așa cum îți este firea. Și atunci, dacă nu te ții de scaun, nu se poate să nu ai bun-simț, fără a friza nici obrăznicia, nici timiditatea. Dacă ești tu însuși, există în fiecare această doză de bun-simț pe care tactul îți dictează să n-o calci. Asta în cazurile cînd oamenii sînt echilibrați.

— Asta-i valabil, așa cum spuneai, pen-

sînt doar una din multele femei ale acestei epoci... (II)

tru persoanele echilibrate. Trebuie să ținem cont însă de o categorie, deloc neglijabilă, de persoane inhibate, complexate... și nu exclusiv din vina lor.

— Da. Pentru că la fiecare dintre aceștia e astupat un anumit canal de receptivitate în fața vieții. Și nu e voie. În viață e vorba despre un tren.

— Și trebuie să știi să aștepti trenul ăsta?

— Trenul ăsta trebuie să știi să-l prinzi, nu să-l aștepti! Dintre cei care așteaptă trenul apar nedreptățiții, complexații, inhibații...

— ?!

— După cum trebuie să știi că trenul ăsta are locuri limitate. În el încap, să zicem, doar 20 de persoane, deși ar putea avea dreptul să meargă cu el 100, sau 1 000... Și atunci nu trebuie să suferi, ci eventual să-ți zici: «Eu am meritele mele și asta independent de orice «mers al trenurilor»». În definitiv, cînd simți pe pielea ta anumite răutăți, observații lipsite poate de temelie, e foarte înțelept să-ți furnizezi singur contraargumente cu condiția să fie reale. Să te poți ridica să nu te mai atingă nici o răutate. Adică, simt înțepătura dar refuz să simt durerea.

— Dar de unde forța asta?

— Să nu gîndești rău. Cînd gîndești rău despre un om, tu ești în primul rînd rău și de aici vin toate... relele.

— Dar dumneavoastră nu ați devenit rea

pentru că v-a mers din plin?

— Să nu crezi că pentru mine viața a fost lapte și miere. Am trecut și eu prin multe greutăți, am fost și eu trîntită, lovită... dar nu m-am descurajat. De altfel, cu cît te izbești de oameni, devii mai înțelept.

— Devii mai înțelept, dacă ai stofă de înțelept, dacă nu... Totuși, de ce n-ați devenit rea?

— S-ar putea, să zicem, și pentru că am putut să devin mai înțeleaptă. Dar meritul meu începe de cînd mi-am putut găsi un echilibru. De altfel, doar complexele duc la răutate. Și să știi că nu întodeauna am reacționat așa... Am plîns și eu, m-au durut răutățile...

— Atunci cum poate să rămînă o femeie sensibilă, fără ca această sensibilitate să fie considerată slăbiciune?

— Fără să se spună «las-o că-i femeie»? E periculos, dacă îți lași sensibilitatea să se manifeste, e o defecțiune gravă și poate fi într-adevăr considerată drept slăbiciune. Dar, nici să treci de partea cealaltă «că uite, ca să nu spună că sînt femeie, am să-i pun eu cu botu pe labe» — nu-i bine. Te poți transforma pe nesimțite, îți poți pierde feminitatea, gingășia și nu-i în ordine. Există un prag și trebuie să nu-l depășești, nici într-o parte, nici într-alta.

— Dacă ar fi s-o luați de la început v-ați alege tot drumul acesta?

— M-aș face cîntăreață de muzică ușoară!

— ?!

— Glumesc, evident. Sînt prea ambițioasă cu mine ca să-mi aleg un drum prea ușor... Pentru mine, natural.

— Este foarte la modă să întreb, în asemenea interviuri, «dacă nu ați fi dumneavoastră, cine ați vrea să fiți?» sau «cu cine din marile personalități contemporane feminine ați vrea să semănați?» Vreți să-mi răspundeți la o asemenea întrebare?

— Aș vrea întodeauna să semăn cu mine. Ca să vrei să semeni cu altcineva trebuie, mai întîi, să știi cine e acel altcineva. Or, ce informații poți avea despre altul în așa grad de autenticitate ca să vrei să-i semeni? Cînd de multe ori nu știi despre tine totul? Sau despre membrii familiei tale? Există un grad de intimitate al fiecăruia unde nu poți pătrunde. Îmi place de multe ori, seara, să sting lumina și, oricît ar fi de tîrziu, să rămîn cu mine cîteva clipe. Este teritoriul meu, unde nu poate veni nimeni nechemat. De asta spun că nu poți deține o asemenea informație despre altul, ca să vrei să-i semeni. Iar dacă vreodată s-ar inventa vreun aparat care să poată furniza informații de asemenea profunzime, nu aș vrea să mai exist atunci.

— Nici o grijă. Nu sîntem chiar în pericol...

— Nu are nici o importanță! Totul în lume se poate comercializa — vulgar sau subtil, dar se comercializează! Încît, adesea, se uită de unde s-a plecat, se uită ce e util cu adevărat. Am eu nevoie neapărat de douăzeci de rochii? Nu...

— Totuși, bunăstarea însoțește un anumit nivel de trai.

— Da, dar să nu se uite de unde vine nivelul ăsta de trai. Ce muncă efectivă e cuprinsă în posibilitatea de a cumpăra o pereche de schiuri... Trebuie să explici lucrurile astea tineretului, ca să nu creadă că i se cuvin, pur și simplu. Eu am un fiu, are 16 ani, și nu caut să-i fie ușor, tocmai pentru că îl iubesc. Nu în sensul că vreau să-i fie greu, adică să umble cu hainele rupte sau flămînd, cum poate am umblat eu la vîrsta lui, nu! Dar să vadă cum se cîștigă banii, cum se trăiește. Ca să devină om! Nimic nu poate marca mai teribil insuccesul unei femei decît să constate, ca mamă, că fiul ei nu a devenit om!

— Ce înseamnă să devină om? Se întîmplă de multe ori ca în discuțiile părinți-copii, părinții să se lamenteze că odraslele lor nu au devenit oameni pentru că nu au făcut o anumită profesie. Și atunci?

— Pentru că uneori se comercializează și ideea asta! Mai sînt cazuri cînd părinții se gîndesc la fericirea copiilor, măsurînd-o după rapiditatea cu care și pot face mașină sau apartament, după puterea de cumpărare a salariului... Și mult mai puțin au în vedere calitatea care înobilează sufletul. A fi om înseamnă în primul rînd să-ți faci datoria, atît cît trebuie, acolo unde ești pus. Ar fi bine să ne învățăm copiii să-și facă datoria cu pasiune, pentru că din cauza unora care nu înțeleg să lucreze cinstit, atît cît trebuie, alții muncesc pe rupte. Și nu-i normal și nici moral.

PÎNĂ LA BUENOS AIRES

Este în firea lucrurilor ca geologul să primească tot felul de sarcini care implică frecvente și uneori îndelungate deplasări pe teren. Dar există și surprize...

— Tovarășe Teodoru — s-a adresat directorul întreprinderii geologice de prospecțiuni unuia dintre semnatarii articolului de față — trebuie să trimitem un vulcanolog în Antarctica pentru a participa la o expediție pe care o organizează Argentina. Ne-am gândit să te propunem pe dumneata. Ești de acord?

— Da.
— Institutul geologic l-a propus pe tovarășul Gheorghe Istrate. Îl cunoști?

— Personal nu, dar îl cunosc ca autor al unor lucrări geologice.

— Bine, ia legătura cu dînsul și mergeti la minister, la serviciul relații externe unde vi se vor da toate lămuririle.

Așa a început totul. Simplu!
Pregătirile de plecare înseamnă răscolirea bibliotecilor pentru a găsi tot felul de informații despre Antarctica. goana prin magazine pentru a face tot felul de cumpărături care (aceasta avea să se dovedească mai târziu) ne-au fost de mare trebuință: îmbrăcăminte și medicamente.

PENTRU PRIMA OARĂ, GEOLOGI ROMÂNI PARTICIPĂ LA O EXPEDIȚIE ANTARCTICĂ

În fine, a sosit ziua plecării: 28 noiembrie 1972. La aeroport lume multă: rude, prieteni, colegi. Facem pe grozavii dar sîntem emoționați. Pentru prima oară, geologi români participă la o expediție antarctică! Toți ne dau sfaturi, dar degeaba, nu reținem nimic. Îmbrățișăm pe toată lumea și urcăm în avion.

Cer senin, vizibilitate bună. Obșnuitul anunț: vă rugăm nu fumați, legați centurile de siguranță, vom zbura la altitudinea...

Avionul se desprinde de pămînt țîșnind spre înălțimi. Abia am lăsat în urmă Bucureștiul și în fața noastră apar Carpații, care cu crestele lor acoperite de zăpadă par niște moșnegi cu plete cărunte, viguroși și mîndri. Splendida creastă a Făgărașului, lacul de la Vidraru, văile Olteului și Mureșului, toate ne trezesc amintiri... profesionale. Nu avem prea mult timp pentru comentarii deoarece ultimele creste de munți și coline rămîn în urmă: trecem pe deasupra unei cîmpii ce pare nesfîrșită și ne dăm seama că nu mai sîntem în țara noastră. România a rămas undeva departe; de acum încolo vom străbate numai țări

Parcul Palermo din capitala Argentinei: loc de repaus, la umbra palmierilor, eucaliptilor sau a unor plante atît de specifice cum sînt: palo borracho, seibo și ombú.

străine, nu vom mai fi în mijlocul celor dragi, vom lipsi din țară mai multe luni... Românul e sentimental. Ne uităm unul la altul, nu scoatem o vorbă și ochii ni se umezesc. Tușim, strănutăm, «motiv» pentru a scoate batistele.

Identificăm fără dificultate Alpii Orientali, vizibilitatea permițîndu-ne să «descifrăm» orizontul îndepărtat pînă la zeci de kilometri. Piscurile conice și zăpada abundentă sugerează înălțimile mari și venirea iernii. Pe alocuri, munții sînt străbătuți de șosele care «întră» în ei de parcă ar fi înghițite de balauri. Scăpînd apoi din adîncuri șoselele duc pe splendide viaducte mai departe, tot mai departe în sus și în jos, peste ape și prăpăstii.

Trecem deasupra orașului Zürich, apoi ne îndepărtăm de Alpi și străbatem regiuni colinare, parțial acoperite de zăpadă. La un moment dat motoarele își încetinesc parcă ritmul, avionul începe să coboare. Paris!

În cîteva minute aterizăm pe aeroportul «Le Bourget», de unde un autobuz «Air France» ne duce în trei sferturi de oră în centrul Orașului-Lumină.

Parisul ne întîmpină cam cenușiu, cu un aer umed și rece. Se anunță temperatura la sol: minus 1 grad C. Brrr! Lume grăbită, preocupată. Lăsăm bagajele la hotel și facem rapid un «plan de acțiune». Mai întîi, o scurtă vizită la Facultatea de științe, unde avem cunoștințe: colegul Liviu Anton efectuează aici un stagiul de specializare în probleme de mineralogie, iar profesorul Jean Lameyre, care ne-a vizitat țara nu de mult, păstrează frumoase amintiri despre Munții Apuseni, unde am fost împreună spre a examina masivele eruptive.

Mai răsfoim la bibliotecă niște lucrări recent apărute, dar nu poți veni la Paris fără a vedea Notre Dame, Sacré-Coeur, zcheiriile Senei și, bineînțeles, Luvrul — totul într-o zi și jumătate...

Miercuri, 29 noiembrie, la ora 21.30 ne prezentăm la aeroportul Orly de unde cu un Boeing 707 al companiei braziliene «Varig» vom pleca la Rio de Janeiro. Este prima noastră traversare a Oceanului Atlantic și a Ecuatorului.

Ne ocupăm locurile într-o ambianță intimă; se aude în surdina muzică sud-americană. Momente de relaxare, urmate de altele, parcă de «suspense»: insoțitoare de bord ne fac demonstrația despre utilizarea centurilor de salvare și a măștii de oxigen.

Pentru lunga călătorie pe timpul nopții ni se oferă pături călduroase, pernițe și ochelari de pinză neagră, pentru ca lumina

care-i aduce aminte colegului Teodoru de călătoria de acum doi ani la Pekin.

Sîntem invitați în salonul rezervat pasagerilor în tranzit, lipsit de aer condiționat, clădirea fiind în reparație. Un ventilator se face simțit doar pe un spațiu foarte restrîns. Într-un colț, la un chioșc, se oferă pasagerilor, gratuit, cafea filtru, subiniindu-se parcă și pe această cale că Brazilia este o mare producătoare de cafea. Pe pereți putem admira pozele celebrului rege... Pelé și ale noului rege... Emerson Fittipaldi.

Sîntem cam obosiți, iar «vara braziliană» ne-a înmuiat și mai mult. După trei ore ne urcăm în avionul care ne va duce la Buenos Aires, mai avînd deci de parcurs peste 3 000 kilometri.

În capitala Argentinei ne înviorăm: într-adevăr orașul își merită numele. Deși sînt 30 de grade C, nu suferim de căldură. Adie un vînt plăcut și aerul este curat, iar iarba și arborii înverzii dau senzația de prospețime.

Formalitățile vamale sînt simplificate de îndată ce vameșul vede viza pe pașaportul nostru, unde la rubrica «motivul venirii în Argentina» scrie: «participare la expediția antarctică 1972—1973».

PRIMA ETAPĂ... ȘI CEA MAI LINIȘTITĂ

Îeșim din vamă și auzim pe cineva strîgînd: seňor Istrate!

Un bărbat jovial, cu părul puțin argintiu, și mustață neagră se întoarce spre noi: este domnul Lissignoli, reprezentant al

Avenida Florida: lume multă, multe culori, flori și vitrine superbe în centrul marii metropole Buenos Aires.

artificială să nu ne deranjeze în timpul somnului. În beznă nu vedem decît stele, dar nici un metru patrat de ocean!

FAIMOASA «TERRA ROSA»

Dormim vreo două ore și ne trezim: încet, încet se face ziuă. Sub noi se aștern apele Atlanticului și apoi pămîntul Braziliei. Știam de faimoasa «Terra rosa», de suprafețele imense colorate în roșu. Spectacolul însă este greu de descris: dealuri, rîpe, drumuri, apele rîurilor, toate rîșii!

După 12 ore de zbor aterizăm la Rio de Janeiro. Este ora 6, ora locală. Temperatura: plus 26 de grade C, umiditatea 70%! La coborîrea din avion ne izbește un val de aer cald, umed, cu un miros dulceag,

Direcției Naționale Antarctice, care ne prezintă apoi pe dr. José Viramonte, șeful grupului de vulcanologi argentinieni. Înalt, spătos, cu părul lung, ondulat, și o barbă impozantă, este o persoană foarte simpatică.

- Ce limbi vorbiți?
- Franceza, engleza, rusa, italiana.
- Perfect.

Cu un Mercedes străbatem distanța de la aeroportul internațional Ezeiza pînă în centrul orașului. Locuim într-un hotel pe strada care are faima de a fi cea mai largă din lume. Pe traseu gazdele noastre aud prima oară vorbindu-se românește și sînt uimiți de asemănarea cu limba spaniolă. La despărțire sîntem invitați pentru ziua următoare la Institutul de cercetări antarctice, spre a ne întîlni cu restul grupului de vulcanologi ce va participa la expediția 1972—1973.

Astfel s-a încheiat prima etapă a călătoriei noastre. Etapa cea mai liniștită...

Ioan TEODORU
Gheorghe ISTRATE
Fotografii de Gh. ISTRATE

(Va urma)

prezentul social

cronica pretențiilor

deci, să continuăm!

Veneam, ca în fiecare vară, în vacanță, la bunici. Încă din tren aruncam o privire posesivă, de boier, dealurilor încununat cu viță-de-vie, Tîrnavei, satului. Parcă voiam să mă conving că totul este la locul său, că nici o schimbare nu survenise în topografia locului în ultimul an. Cel mai atent observam râul curgînd leneș și sinuos, ca și cum nu s-ar fi simțit la îndemînă în albia-i uriașă, aproape de fluviu. Îi evaluam adîncimea, reparam locurile în care se putea înota și pescui și, la puține ore, mă înfățișam înarmat cu o undiță rudimentară — «spargă», dop cu plută și bumbucă în vârful căreia înfîșeam un gogoloi de mămăligă — și acolo mă apuca seara, privind hipnotizat dopul ce sărea ori se răsucea în cerc pe apa adîncă, liniștită, de sub cîte o salcie, spre disperarea alor mei care nu-și puteau imagina cum un băiat de la oraș, venit în «vacanție», se poate atîta de repede descotorosi de pantofi, ore fixe de somn și mîncare, și-n general de niște precepte pedant servite în decursul a nu mai puțin de nouă luni consecutive.

Țin minte că într-o asemenea vară s-a pus la cale o partidă de pescuit de anvergură. Ne-am trezit în zori — băieți și cîțiva oameni în toată firea, reputați pescari ai locului — și am luat-o în susul Tîrnavei, cale de kilometri, unde nu știu cine prinsese, nu știu cînd, clenii și mrenea, «uite, așa de mari». Am ajuns la locul cu pricina, ne-am răsfiat pe mal și-am început să pescuim. Nutream secret dorința de a prinde măcar cu un pește mai mult decît ceilalți băieți. Și-atunci, în momentele acelea de supremă beatitudine, pe care desigur că și dumneavoastră le-ați încercat cîndva — sentiment al libertății absolute, al lipsei de constrîngere, certitudine că vacanța e mare și de-abia a început etc., etc. — s-a produs catastrofa. Au început să apară, plutind pe rîu în jos, sute, mii de pești. Priveam încremeniți dezastrul. Rîul fusese violat, otrăvit, misterele lui — acei clenii, mrenea și somni care ne urmăreau obsedant pînă și-n

vis — profanate. «Iar au aruncat cei de la Copșa Mică, de la uzină, în Tîrnăvă, chimicale» a fost explicația, după care ne-am strîns undițele și ne-am reintors tăcuți acasă.

lată imaginea cea mai pregnantă, fiindcă este personală, deși poate puțin naivă, pe care o am despre poluare.

În urmă cu mai mult timp am scris, tot în această revistă, despre otrăvirea, pînă dincolo de orice limite admise, a Tîrnavelor. Fusesem la Mediaș, la Copșa Mică, la Tîrnăveni. Directorii de întreprinderi ridicau din umeri, invocau argumente de ordin economic, în cele din urmă promiteau.

Nu existau stații de epurare suficient de puternice, în unele locuri nu existau deloc, și reziduurile se deversau direct în rîurile mai sus-amintite. Acizi, concentrații de plumb, amoniac și cîte altele, distrugeau, an după an, pe mulți kilometri în aval, orice viață, dar aflasem cu aceste ocazii, se omorau nu numai tone de pește, ci se pierdeau și cantități considerabile de produse care, reținute în stații de epurare și readuse în circuitul de producție, ar fi fost recuperate în bună parte.

lată însă că au început să fie luate măsuri în vederea întîmpinării unei poluări și mai accentuate a unor cursuri de ape. În momentul de față toată lumea este de acord că ocrotirea apei și aerului este o problemă de importanță națională. Și află că la Mediaș, la Emailul Roșu, la Copșa Mică, la întreprinderea chimică din localitate sînt pe cale să se instaleze stații de epurare foarte puternice și eficiente precum și filtre (în cazul întreprinderii de negru de fum de la Copșa Mică). Ni se promite ferm că, în următorii doi ani, Tîrnavele și cerul Copșei Mici își vor recîștiga transparența. Așadar, se poate!

Pe cînd asemenea știri de pe Olt, Jiu sau Mureș?

Apele noastre au nume de cîntec și nimeni n-are voie să le maculeze, invocînd cine știe ce argumente economice pînă la urmă dovedite a fi neîntemeiate. Există la ora actuală o stare de spirit și, ceea ce este mai important, dispoziții ferme, legale, care tind să ocrotească mediul inconjurător. Ceea ce se face acum pe Tîrnave, să se continue oriunde apa, aerul sînt amenințate. Doar așa copiii noștri vor putea visa în continuare la fabuloșii pești de aur.

Mihai HETCO

oamenii — așa cum sînt

Jurnal de uzină (I)

În 1964 s-a cules pe aceste locuri ultima recoltă de porumb. Construcția a durat doi ani, după care, prima secție — oțelăria — a și început să producă. Și din aproape în aproape: un an mai tirziu — secția forjă, după încă un an, o nouă secție — turnătorie. Apoi un gînd: oare nu e păcat să se facă numai lucruri brute? Din moment ce aici se pot turna piese pînă la 200 tone bucata, piese care nu pot fi așezate la orice strung, de ce să nu fie ele prelucrate tot aici? Și construcția a continuat, continuă și va continua. Fiecare secție e acum o treaptă a unui ciclu complet, de la topirea fierului vechi la piesa finită. Și este vreunul să nu se simtă mîndru că aici, la ei, ia naștere produsul care înseamnă o mare premieră a industriei românești? Un asemenea produs, adică o turbină de 330 megawați, va fi materializarea angajamentului oamenilor de a înfăptui cincinalul înainte de termen. Un profan ar putea să se mire: numai una? Da, dar aceasta necesită aproximativ 1 400 000 ore de muncă.

Mulți, auzind de Uzina de mașini grele, au impresia că aici se face treaba cu umărul sau cu barusul, iar asta, trebuie spus, e complet eronat. Uzina e dotată cu echipament de cea mai înaltă tehnicitate, ceea ce duce la realizarea unor produse — să nu ne referim de cuvinte — de nivel mondial. Asemenea piese de 330 megawați produc numai cîteva țări din lume. Oamenii de la U.M.G.B. știu asta. Și mai știu că succesele lor trebuie să se datorească, în mare parte, științei de a folosi timpul.

Timpul? lată un cuvînt pe care-l pronunțăm foarte des. Înseamnă că ne preocupăm, și e firesc să fie așa. Trăim în timp, într-un anumit timp. El este un alt fel de aer al nostru. Și spre deosebire de respirația naturală, care nu presupune de fiecare dată gîndul că respirăm, această «respirație a timpului» este una mereu conștientă. Iar faptul că acest cuvînt conștient și cuvîntul conștiință au aceeași rădăcină, spune și el ceva. Spune mult.

Necazuri? Sînt și din astea, că dacă n-ar fi, oamenii ar pune mașinile să meargă singure și-ar pleca la iarbă verde, că tot e cîmpul aproape. Un exemplu: prima turbină de 330 megawați pe care o produce uzina se află în stadiu de fina-

lizare. Dar I.C.S.I.M. nu a construit încă standul de probe. Or fi avînd și ei greutăți, dar și cei de la U.M.G.B. au nevoie de acest stand ca să-și verifice munca. Contractual încă nu s-a întirziat și nici n-ar fi bine să se întirzie. Nu de altceva, dar dacă turbina nu va ajunge la Rogojelu la timpul potrivit, o zi de întirziere ar fi o pagubă de mai multe milioane lei adusă economiei țării.

Oamenii — așa cum sînt.

Se muncește, dar se și vorbește foarte mult despre muncă. Este bine? — îl întreb pe inginerul Mihai Gheorghe. Este foarte bine! Din două motive: primul, că mai sînt unii care mi s-a părut, parcă ar fi căzuți în extroză admirîndu-și miștile. Ședea acolo, sus, liniștit ca o statuie pe un soclu, ședea acolo, sus, pe acel strung de performanță, de parcă el însuși era o formă care aștepta să fie adusă la perfecțiune. Și piesa așezată pe acel strung? Piesa aceea care se rotește încet în jurul propriei axe? Închipuiți-vă un trunchi de copac cam de vreo 10 metri lungime și gros atît cît să nu-l poată cuprinde un om. Și, bineînțeles, de metal, nu de lemn.

Am urcat scările pînă la platformă și abia atunci mi-am dat seama că omul fluiera încet, ca pentru sine, și nu pot să spun că fluiera un cîntec, erau mai mult niște frînturi care apăreau și dispăreau, și omul le relua, puțin, pentru a uita încă o dată, «concentrat cum era, să le mai continue. S-a destins, dintr-o dată, cînd i-am vorbit.

— Ce piesă e aceasta?

— Un rotor de joasă presiune. Acum lucrez la canalele pentru palete.

— Cunoașteți locul acestei piese în cadrul agregatului?

— Îl cunosc, pot să vă spun chiar că eu am fost solicitat la montaj, dar am preferat să rămîn aici că strungăria e mese-

cu și fără cazier

8 COPII FĂRĂ 4 TAȚI

La 29.1.1973 ora 6, un șofer descoperă la circa 700 de metri de comuna Coroisinmartin, jud. Mureș, un cadavru. Organele de miliție care se deplasează la fața locului mai descoperă, la 150 de metri de primul cadavru, încă unul. Era vorba despre Mihai Valea, 36 de ani, țaran cooperativ, căsătorit, 1 copil, Ion Popovici, 32 de ani, pădurar, căsătorit, 3 copii. Recent, organele de miliție au stabilit împrejurările în care au fost omorîți M.V. și I.P. La 28.1.1973, Constantin Rus, 37 de ani, din comuna Coroisinmartin, muncitor C.F.R., 2 copii, și Nicolae Scrob, 28 de ani, 2 copii din aceeași localitate, șofer la Truștea de montaj-București, activînd pe șantierul din Tîrnăveni, au intrat în bufetul din Coroisinmartin la ora 14. Au băut pînă la ora 21, cînd M.V. și I.P. s-au întors de la pădure și au intrat în bufet pentru cîteva minute. C.R. și N.S. au părăsit bufetul înaintea acestora din urmă, le-au atînat calea pe drumul dintre Coroisinmartin și satul Snereus, unde i-au ucis. Cercetările organelor de miliție au fost mult îngreunate de lipsa, la locul crimei, a vreunui corp delict și de vremea ploioasă care a șters toate urmele. După această dublă crimă, patru copii nu-și vor mai vedea niciodată tații, iar alții patru și-i vor întîlni, cu stringere de inimă, peste foarte mulți ani.

UNDE-I UNUL, NU-I PUTERE...

Miliția județului Teleorman a stabilit că în perioada

1970-1972 un grup format din Laurențiu Sorici, președinte al C.A.P., din comuna Gălățeni, Nicolae Boerneașu, șef contabil al C.A.P., merceologul Ion Bulibașa, casierul Gheorghe Tătărăscu, șefa de fermă Ioana Păun, magazinerul Anghel Iancu a delapidat suma de 100 000 de lei. Mijloacele folosite: însușirea și vînzarea unor bunuri ale cooperativei, întocmirea de forme false pentru «transporturi», plata unor «prestări de servicii», invocarea unor «neglijențe».

«UN SINGUR FIR DE BUMBAC»

În noaptea de 16 spre 17 ianuarie 1973, la depozitul de butelii pentru aragaz din Odobești se produce o spargere. Surprîși de către paznic în timp ce transportau opt butelii, fîpțașii le abandonează și dispar. Singura «mărturie» uitată de hoți este... un fir de bumbac de culoare bleumarin.

În aceeași noapte are loc o spargere asemănătoare la Mărășești. De aici, hoții reușesc să fure 30 de butelii. Organele de anchetă stabilesc că modul în care s-a operat este identic cu cel de la Odobești.

La 21 ianuarie, plutonierul major Nicolae Geabana, șef de post la Miliția din Balotești, pe baza sesizărilor unor localnici îl surprinde pe Stan Chelu, din comuna Garaofa, în timp ce trata vînzarea unei butelii. S.C. recunoaște că butelia o are de la Ion Cherciu, șofer cu antecedente penale. Acesta atrăsese deja atenția asupra sa prin chefurile repetate pe care le organiza și care-l costau sume considerabile. Se stabilește că firul de bumbac bleumarin, găsit la Odobești pe inelul unuia din belciugele tăiate, îi aparține lui I.C.

Din bandă mai făceau parte: Dane Grigore, șofer, cu domiciliul în satul Răstoaca, comuna Mîlcovul, Alecu David, șofer, și Nicolae Jitea, paznic contractual (!). Una din hotărîrile bandei era următoarea: «în caz că sîntem urmăriți de mașina miliției, aruncăm cu butelii în parbriz pentru a provoca explozie».

Din fericire, hoții n-au apucat să-și pună în practică și această «hotărîre». Pentru aceasta, îi pot mulțumi maiorului Ion Iacob.

starea comerțului

lansări greșite

Mi-aduc aminte de acele subiecte de jurnal de actualități în care, de pe un podium înălțat ad-hoc, o femeie frumoasă spărgea o sticlă de șampanie de prora unui vapor. Era ceremonia de lansare menită să asigure vasului o viață lungă, ferită de pericole. De fapt, orice lansare își are dichisul ei, fie că e vorba de sticlă de șampanie, de numărătoare inversă sau de alte operații. Chiar orice lansare trebuie să aibă un dichis?

Trecînd din lumea cososului și a mărilor la «starea comerțului», iată ce am pășit: «Știți ce este Detril»? — întrebarea am adresat-o, într-un magazin cu autoservire, tovarășei Elena Bran (str. Căprioarelor, Băneasa). Aceeași întrebare a fost repetată și lui Paul Manolache și altora. Nimeni nu știa ce este «Detril», deși treceau chiar pe lîngă raftul în care se aflau expuse cutiile respective. Cunoșteau un produs similar (detergent pastă) importat din R.P.U., cu un leu mai scump.

Am stat mai mult timp lîngă raftul cu pungi de fulgi de porumb. Lumea trecea fără măcar să se uite. Am oprit-o pe cumpărătoarea Vasilica Nicolae, contabil din Borcănești. «Ați luat vreodată fulgi de porumb?» «Nu, niciodată. Dar ce sînt, la ce se folosesc?» După ce i-am explicat despre ce este vorba, a luat două pungi. «Am să încerc!»

Teste de felul celor de mai sus se pot face cu zeci de produse care au devenit, spre mirarea unora, «mărfuri greu vandabile» sau, pur și simplu, în cazul unor produse ca iaurt cu arome de fructe, chefir și altele, zilnic se duc pe apa Sîmbetei cantități mari de «mărfuri degradate».

Este oare suficient ca undeva, cineva să vadă (să spunem, de exemplu, în Patagonia) un produs cu mare căutare (să spunem, tot de exemplu, salam cu cașcaval, sticsuri, panetone) și să se întoarcă cu ideea «și noi trebuie să facem așa ceva»? Oare lansarea unui nou produs pe piața comercială nu trebuie să țină seama de un anumit dichis, de reguli bine stabilite?

Cu aceste întrebări mi-am îndreptat pașii spre Academia de studii economice, la șeful catedrei de merceologie, prof. dr. Dumitru Dima. «Orice produs trebuie să fie corespondentul material al unei nevoi — a început domnia-sa. De aceea se impune în

Viscole, omături grele, boltă cernită... Iarnă tîrzie, iarnă nedorită de nimeni. Iarnă grea în luna mugurilor... Cine va fi mai tare? Mugurii, firește! Nimeni și nimic nu pot opri mugurii să răzbată... Aceasta este părerea din 7 martie 1973 a elevei din fotografie la serbarea organizată de Școala generală nr. 99 din București.

ria mea. De 26 de ani tot pe-asta o fac. Și 17 ani am lucrat numai în turbine.

— Dar ce vîrstă aveți?

— 42 de ani. Am luat-o de timpuriu, ca ucenic. Acum, că lucrez pe strungul ăsta special, că despre asta cred că vreți să vorbim...

— Despre strung, despre dumnea-voastră...

— Pe acest strung nici nu e rentabil să pui o piesă sub 500 000 lei. Vă dați seama...

— Îmi dau, și cred că la acest strung nu e rentabil nici să pui orice fel de om.

— Despre asta, de ce să fim modesti, pot să vă spun că am fost în străinătate la specializare și pe cîntecul meu dacă nu lucrez mai bine decît cei care m-au învățat. Dacă e adevărat, nu-i așa că pot să o spun?

— Eu cred că da. Văd aici o inscripție «Fragil»?!

— Asta e o mașină de citire numerică a cotelor. Acolo e panoul cu comenzile electrice. Are inimă fină uriașul!

Vă spun că de multe ori trece ziua de muncă și nici nu știu cînd se duce. Asta pesemne pentru că lucrez atent; nici nu se poate altfel, pentru că e vorba de

microni. Nu se lucrează crispat, pentru că atunci cele opt ore ar părea un veac. Trebuie să fii stăpîn pe reflexe și să ai un echilibru al nervilor. Dar de obosit tot mai obosești cîteodată.

— Dacă dv. considerați că aceasta nu-i o muncă monotonă, spuneți-ne care ar fi cauza oboselii?

— Cauza e de obicei din afară, că omul nu vine totdeauna odihnit la lucru. Dacă mă iau pe mine, pot să spun că am niște vecini cu care nu prea mă înțeleg, că mă cam supără cîteodată cînd fac gălăgie și eu nu pot să mă odihnesc așa cum trebuie. Și, vedeți cum e problema, dacă nu ești bine odihnit, nu muncești cum trebuie.

— Dacă n-ar lucra această mașină o oră...

— S-ar pierde 3 700 lei.

— Să vă las, să nu rămîn dator prea mult. Numele?

— Popa George.

În capătul halei de turboagregate se vede generatorul de 330 megawați.

Dumitru ELIADE

(VA URMA)

primul rînd un studiu al necesității. În al doilea rînd, după ce s-a creat un prototip de produs, acesta trebuie confruntat cu un panel de consumatori potențiali pentru a se determina modul în care el va fi primit. Odată cu lansarea, consumatorul trebuie să fie bine informat, prin mijloace corespunzătoare, asupra virtuților produsului și trebuie bine alese canalele de distribuție, pentru ca produsul să se întîlnească cu consumatorul potențial. Un produs, odată lansat pe piață, trebuie ca nivelul lui să fie menținut pe tot parcursul la calitatea prototipului.

Răspunsurile tovarășului profesor explică în mare parte de ce «Supco» a «murit» pe drum, de ce nimeni nu se atinge de piureul de spanac și de ce sărmăluțele în foi de viță sînt cumpărate doar o singură dată. La magazinele «Technometal» zac sobele de încălzit apartamente cu petrol lampant «Confort 20». Îi întrebăm pe tovarășii care au realizat aceste sobe, ce metode au folosit pentru prospectarea pieței și pentru lansarea sobelor? Poate că răspunsurile vor fi de folos celor ce nu doresc să greșesc.

Se discută mult despre modernizare, marketing, organizare științifică etc. Ce ar fi să se treacă la fapte pentru a se evita irosirea de energii, bani și materii prime care pot fi mai bine folosite în altă parte. Pentru diversificarea sortimentelor se simte o nevoie acută de noi produse. Să fie lansate chiar și fără sticle de șampanie, însă în conformitate cu cerințele științei actuale despre comerț.

Eugen IAROVICI

dialog cu cititorii

Doritor să se inițieze în tainele artei, «deoarece, ca să fiu sincer, n-am înțeles mare lucru din tablourile pe care le-am văzut, nu numai moderne, dar chiar și unele mai vechi», cititorul C. Suditu din Brăila, ține, în același timp, să facă și unele recomandări: «Totul e chestie de bun-simț. Bunul-simț îți spune singur dacă tabloul valorează sau nu ceva». (Cele două atitudini par contradictorii, dar n-are a face; practica ne-a demonstrat doar că pentru unii, cu cît cunosc mai puțin o chestiune, cu atît se simt mai autorizați în a emite păreri și a distribui sfaturi și îndrumări) Revenind la problema în discuție nu vom contesta, bineînțeles, bunului-simț rolul care i se cuvine în înțelegerea operelor de artă. Dar de aici și pînă la a reduce la bun-simț întregul proces spiritual prin care ne apropiem de artă și ajungem s-o iubim, este cale lungă. Între altele, și pentru că bunul-simț nu e o noțiune imuabilă, constituită odată pentru totdeauna. Bunul-simț cunoaște și el o evoluție, e susceptibil de a suferi mutații în raport cu schimbarea raporturilor dintre oameni, cu dezvoltarea gusturilor și a cerințelor intelectuale. Cînd în secolul al XIII-lea, pe vremea lui Cimabue și Giotto, pictorii au introdus, într-o tot mai mare măsură, perspectiva în tablourile și frescele lor, oameni de bine și de bun-simț s-au arătat indignați: «Cum e posibil ca un ciine să pară mai mare decît un castel?», «Cum e posibil ca oamenii să apară mai mari sau mai mici, nu în raport cu dimensiunile lor reale, nu în raport cu funcțiile lor sociale (căci, era «firesc» ca un rege să fie mai mare decît un țărăn!), ci în raport cu situația lor într-un plan mai apropiat sau mai depărtat?» Iar cînd Copernic a elaborat teoria sa heliocentrică, alți oameni de bun-simț i-au replicat că-și bate joc de cele mai elementare evidențe: oricine vede că soarele se mișcă zilnic de la răsărit la apus, oricine simte cu propriile sale picioare că pămîntul e stabil și nemișcat.

Astăzi, perspectiva sau rotația pămîntului au devenit ele elemente ale bunului-simț, ceea ce nu împiedică, desigur, ca în numele acelorași referințe inatacabile să fie contestate de către unii orice viziune artistică modernă, neobișnuită sau vreo concepție științifică în stare să tulbure vechile certitudini. Din păcate, așa precum știm, inerția, lenea de gîndire, cramponarea de soluții învechite și simpliste nu au provocat numai controverse abstracte ci, adesea, și multă suferință concretă.

Cine vrea să înțeleagă cu adevărat arta, trebuie să muncească, să învețe, să facă eforturi de depășire a unei condiții inerte și pasive. Iar primul și, poate, cel mai important pas în această direcție îl constituie familiarizarea treptată cu universurile noi ale expresiei artistice (și care, artist autentic nu propune un univers nou?).

Cu mare întîrziere, cititoarea Elisabeta Tonea din Timișoara, ne trimite o scrisoare pe marginea unui material apărut acum cîteva luni în revista noastră și în care erau înfățișate performanțele diferitelor specii de animale comparativ cu cele realizate în întrecerile sportive dintre oameni. Cititoarea noastră ar vrea să știe dacă, potrivit datelor științifice, există perspectiva ca, într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat, omul să poată depăși realizările (în materie de alergări, sărituri, înot etc.) animalelor. Că actualele recorduri sportive pot fi depășite un încăpe nici o îndoială; experiența ultimelor decenii este grăitoare și diversele «praguri maxime» au trebuit să fie mereu reajustate. Dar — de ce să n-o recunoaștem? — nu în acest domeniu, al performanțelor fizice, omul își poate afirma convingător superioritatea asupra celorlalte ființe ci numai în sfera gîndirii și creației. Toate «recordurile animale» apar pur și simplu ridicole, raportate la realizările curente ale instrumentelor și aparatelor create de mintea omenească.

Scrisoarea tînarului nostru cititor Vladimir Fedot din Cernavodă (jud. Constanța) ne demonstrează — fără voie — ce ravagii poate să determine într-o conștiință încă neconsolidată produsele acelei subculturi de care ne-am ocupat într-o cronică trecută. Chiar dacă politețea ne obligă să credem tot ce ne povestesc cititorii noștri, amintirea anumitor cărți și filme de duzină ne permite să identificăm sursele mirabolantelor aventuri pe care le mărturisesc — junele cernavodeane: dragoste năprasnică la 6 ani (sic!), vicii mortale la 8 ani, fugă de acasă, jurăminte patetice, moarte, mister etc., etc. și, bineînțeles, concluzii filozofice: «Orice urmă de încredere în oameni mi-a fugit din suflet» (la 17 ani!). În final, autorul ne cere ajutorul, anunțându-se că «sufletul meu are nevoie de umplutură». În materie de suflet, nu ne prea pricepem, dar în ce privește intelectul, i-am putea recomanda o «umplutură»: studiul gramaticii elementare. Dat fiind nivelul relevant de scrisoare, acesta ar fi un studiu de durată. Îi urăm succes și o binemeritată pauză în frecventarea unor capodopere ca «Vagabondul» și «O floare și doi grădinari».

H. DONA

tipuri și tertipuri

avantajul de a fi victimă

A fi victimă nu e întotdeauna punctul de coincidență al unor ghinioane funeste, poate deveni și o profesiune lucrativă, o stare de conștiință și un cumul de avantaje. Fiindcă victima de meserie are fericirea secretă, cultivată și păzită cu zgîrcenie, a unei superiorități spirituale evidente. Victima e, înainte de orice, un persecutat. Un persecutat al destinului, al umanității răzbu-nătoare și al șefului său de birou care îl urmărește, persistent și tenace cu ura lui oarbă și nedisimulată. În schimb, victimei îi rămîn intacte toate satisfacțiile morale. Dacă se demonstrează, într-o ședință, că Ionescu a fost «o pramatie», victima exaltă, într-un colț, în pauză: «Eu am știut, am avertizat, dar cine stă să te asculte?» Dacă, peste o lună, se arată, într-o altă ședință, că de fapt, a fost o eroare și că Ionescu este un om cumsecade, capabil și profund stimabil, victima nu trăiește nici o surpriză: «Sper că vă amintiți; n-am fost de acord, am protestat și am prevenit dar cine e dispus să te ia în considerație?» Dacă se propune în minister o reformă salutară și îndelung așteptată, victima face zîmbre: «Întrebați pe oricine, am propus același lucru de acum trei ani, am înaintat și un memoriu, dar mi-a răspuns cineva? La coș tovarășe, la coș!» Dacă peste șase luni se observă că reforma n-a dat roade, victima iradiază de o bucurie suverană: «N-am făcut obiecții din primul moment? Nu m-am o-pus?» Și astfel, victima devine, prin rutină și persecuție, marele beneficiar al fericirilor și al împlinirilor, al unor recunoașteri tardive, dar sigure. A știut, din vreme, totul și încă ceva, dar răutatea și invidia oamenilor l-au împiedicat să se realizeze. Ar fi fost în stare de fapte sublime, dar micimea contemporanilor, conjugată cu marea suferință a lui generos și ascetic, i-au fost o stavilă de netrecut.

— Și ce ai fi putut face, tovarășe?

La această întrebare provocatoare victima răspunde dezabuzat și sulfuros: «nimitic!», fără să-și dea seama că a fost pentru prima dată cînd a spus adevărul.

Aurel BARANGA

În serviciul obștii

CUVIOASELE GENȚI

Ora 19. În biserica Boteanu, drept-credincioșii își murmură obișnuitele rugăciuni. Nimeni nu are ochi decît pentru a contempla îndelung bătrînele icoane. Din cînd în cînd ușa se deschide și pentru cîteva momente în biserică pătrunde ceva din larva Capitalei. Echilibrul orgii de lumini a lumînărilor e tulburat. De data aceasta, cel care a intrat e un bărbat între două vîrste, bine îngrijit. Urmează ruta obișnuită: cumpără o luminare, o aprinde, se-nchină în fața cîtorva icoane. Apoi se retrage într-un colț mai puțin aglomerat al bisericii. După ce-și așază cu discreție geanta «diplomat» lîngă picioare, se cufundă într-o atentă audiență a muzicii interpretate de corul bisericii.

19 și zece minute. Se aude din nou gălăgia străzii. A intrat un bărbat prezentabil care, după ce se închină de cîteva ori, se îndreaptă spre același colț, mai puțin aglomerat, al bisericii. Cu gesturi liniștite își așază geanta «diplomat» lîngă picioare. Apoi, în timp ce ascultă corul, chipul său pare a se destinde. Cele două genți care stau alături sînt identice. Peste cinci minute una dintre ele va părăsi biserica, purtată de primul bărbat care se retrăsese în acel colț al bisericii. Peste alte cinci minute și cea de-a doua geantă «diplomat» se va afla în stradă cu noul său stăpîn. Căci, ceea ce n-au putut observa drept-credincioșii aflați în biserica Boteanu în acea seară, a deslușit bine căpitanul C. Panait din strana în care se afla: cele două genți au fost schimbate, iar primul dintre bărbații care părăseau biserica purtînd geanta «geamănă» celei cu care intrase în biserică își făcea semnul crucii conform canoanelor bisericii catolice. În acel moment, căpitanul C. Panait avea dreptate să-și spună că scrisoarea pe care o citise de cîteva ori în timpul din urmă părea să semnaleze o situație reală. Dar iată cuprinsul acelei scrisori: «N-ar fi rău să verificăți de unde poate A. Bob, cu un salariu mediu, să-și cumpere mașină și să-și construiască o casă confortabilă. N-ar fi rău să verificați sursa din care provin numeroasele lucruri străine pe care A. Bob le are în casă».

«HAI, RAPID! HAI, RAPIDULEȚULE!»

Stadionul «23 August». Un meci de tradiție: Rapid-Dinamo. Din cînd în cînd, căpitanul Panait se ridică în picioare și strigă: «Hai, Rapid! Hai, Rapidulețule!» Omul de lîngă el pare mai mult decît mulțumit. Se ridică și el: «Hai, Rapid! Hai, Rapidulețule!» — Cheferist, cheferist? — întreabă C. Panait.

— Păi dar cum? Tata, acar, frati-mio, impiegat. Băieții, niște fachiri. Uite ce le face caraliilor. Panait își mușcă limba, apoi se ridică și din nou: «Hai, Rapid! Hai, Rapidulețule!» Omul de lîngă el își privește ceasul și apoi își freacă palmele cu satisfacție.

— Mai e un sfert de oră. Dacă le-nfige Lița o bobită acu', n-au timp să se mai scoale de jos. Ceasul ăsta nu m-a păcălit niciodată. De cîte ori mă uit la el, băieții parcă mă simt. Nu m-a costat nici o mie și e un «Atlantic» pe cînte.

— Ce vorbești, dom'le? «Atlantic»? De unde l-ai cumpărat?

— Chilipir neică, chilipir. Am un prieten, trăi-l-ar Dumnezeu. El ne-a umplut pe toți cu «Atlantic», «Tellus», «Omega», «Doxa». Aproape pe de pomană.

— Mai are, dom'le, vreunul? M-ar interesa și pe mine că mi-au furat ceasul la mare.

— Nu știu* dac-o mai avea, dar pentru că ești de-al nostru, rapidist, mă interesez și dacă are, te servește. N-are telefon acasă, că ți l-aș da și l-ai căuta dumneata. Da-l caut eu la serviciu și dacă mai are, se face treaba. Bob e un băiat de aur. N-a lăsat pe nimeni în viața lui, dar pe mine.

— «Hai, Rapid! Hai, Rapidulețule!»

— «Hai, Rapid! Hai, Cheferule!»

Deși C. Panait nu savurase toate fazele meciului, pleca totuși satisfăcut.

ALIBIUL ABSOLUT: OM BUN LA TOATE

— Bob, tovarășe? E un om nemaipomenit.

Fără el nu știu dacă ne-am descurca așa bine. E vechi în meserie. Vechi și sufletist. Dacă-i dai lui o problemă pe mîină, n-ai griji.

— Și cam ce probleme i se dau pe mîină?

— De toate, răspunde directorul adjunct al întreprinderii de comerț exterior unde lucrează ca tehnician A. Bob. În afară de sectorul de care răspunde, e util în alte o mie și una de situații.

Încet-încet, căpitanul C. Panait află că A. Bob este sufletul întreprinderii. E nevoie de o cameră la hotel? Rezolvă Bob. E nevoie de o aprobare mai urgentă din partea ministrului? Rezolvă Bob. Nu se găsesc anvelope pentru mașina directorului? Găsește Bob. Lui C. Panait îi vine în minte un refren: «Bob, Bob cel mai bun...» Dar la urma urmei, de ce n-ar fi A. Bob un om deosebit? Prizmele anuale, excepționale nu le-o fi primind numai așa pe ochi frumoși. Poate scrisoarea nu era decît rodul invidiei unui răuvoitor. Dar «Atlanticile» cu care-i «pricopsise» pe prieteni? Dar valizele gemene din biserica Boteanu? De-abia apucă ofițerul să-și termine ultimul gînd și auzi vocea secretarei: — Tovarășe director, a sosit domnul Paul S.

— Bun. Roagă-l să aștepte cîteva minute. Tovarășe Panait, oricînd la dispoziția dumneavoastră, dar acum v-aș ruga să mă

Paul S.
ezită...

un infractor de nădejde

păsuiți pentru o jumătate de oră. A sosit unul dintre clienții noștri, reprezentant al firmei...

— Bun-bun. Dealtfel, și eu am o treabă în oraș. Dacă nu vă deranjez, aș putea să revin peste cîteva zile?

— Desigur. În ceea ce privește chestiunea Bob, vă faceți probleme inutile. E un om deosebit și știți cum sînt oamenii. Dacă te vîd mai răsărit, strîmbă din nas. Omul cîștigă frumos, e premiat. Cumpătat cum e, și-a strîns bani de mașină. Cît privește

Paul S. sosește
la aeroport.

case pe care și-o face, a avut noroc de o mătușă, care a vîndut un teren de casă în provincie și l-a împrumutat. Ea e în vîrstă și n-are nevoie de bani. Dealtfel, mi se pare că biata femeie a și murit acum cîtva timp.

Căpitanul Panait iese.

— La revedere și oricînd la dispoziția dumneavoastră, îl aude din nou pe directorul adjunct. Trece prin biroul secretarei, unde așteaptă domnul Paul S., reprezentant al firmei...

— Poftiți, domnule Paul. Punctual ca întotdeauna.

— Afacerile-s afaceri, sau cum spuneți dumneavoastră, românii, munca înalate de toate.

Nu, căpitanul Panait nu se înșală. Domnul Paul este ciudatul catolic din biserica Boteanu. Oare ce geantă poartă astăzi, după «încurcătura» de acum două luni?

O MÎNĂ CARE NU SE TEME DE FOC

— Și totuși, tovarășe director, n-ar strica o verificare a actelor, continuă căpitanul Panait. V-am ruga să ne ajutați. E și interesul dumneavoastră.

— Bineînțeles, cu plăcere, dar vă repet că în privința lui Bob, vă înșelați. Se întâmplă și în meseria dumneavoastră. Nu?

— Sigur, dar mă tem că de data asta nu e cazul.

— Cum vreți. Pot să vă fac o mărturisire?

— De ce nu?

— În afară de mine, Bob este singurul om din întreprindere pentru care bag mîna în foc. N-am îmbătrînit nici eu pe degeaba. În privința actelor, nu există nici o problemă. Chiar acum o s-o rog pe secretară să bată la mașină un anunț.

A doua zi dimineața, salariații întreprinderii erau anunțați: «Tovarășii care au la dosare numai copii după certificatele de studii și adeverința de vechime sînt rugați să aducă pentru cîteva zile originalele, pentru completarea noilor cărți de muncă». După 10 zile un singur salariat nu prezentase originalul diplomei de bacalaureat: A. Bob.

— Dumnezeu știe unde-o fi, explică Bob. Poate o fi rupt-o copilul; ori nevastă-mea. Într-o săptămînă o găsec eu, că doar n-o fi înghițit-o pămîntul.

Va să zică a avut dreptate «Puștiul», își spuse căpitanul Panait. «Puștiul» nu era altul decît locotenentul Cornel Frîncu. Într-una din zile venise la căpitanul Panait și-i spusese:

— E ceva în neregulă cu diploma de bacalaureat a lui Bob. Ar trebui să vedem originalul. Am impresia că lipsește ceva din ea, că e incompletă. Nu-mi dau seama ce, dar ceva nu e în ordine.

A. Bob n-a reușit să găsească originalul diplomei.

— Nu zic că e plăcut, spune directorul adjunct, dar nu e o probă. În fond, i se poate întîmpla oricui să piardă un act.

Bineînțeles, numai că lui A. Bob începuse să i se întîmple, de la o vreme, numai lucruri «ciudate».

SPAIMA DE AUR

Preocupat de construcția noii case, A. Bob îi dedica tot timpul său liber. Ligia Bob însă părea mai puțin dispusă să-și piardă tot timpul alergînd cu soțul ei după materiale, lucrători și toate celelalte, mai ales că în ultima vreme în viața ei apăruse «marea dragoste». Mai tînăr decît Ligia Bob cu 15 ani, tehnicianul auto Viorel Dumitrescu trăia euforia unei legături comode. Ligia îi făcea curat în garsonieră, îi spăla și-i răpea destul de puțin timp. Cu vremea au început să apară și micile «atenții»: un cartuș de «Kent», o sticlă de whisky, un pantalon etc. V.D. începuse să se simtă stînjinit, bănuind că Ligia face niște eforturi deosebite pentru a procura aceste «mici cadouri».

— Nu-ți face probleme, îl liniște Ligia, pentru Bob astea-s niște fleacuri. Nici nu observă că lipsesc. V.D. se mai «liniștise», numai că de la o vreme atențiile deveneau și mai substanțiale. Aurul 1-a speriat.

— Vai, Viorel, ești atât de copilăros. Pentru o pereche de butoni și un ceas faci atâta tapaj?

De data aceasta Viorel Dumitrescu nu s-a mai lăsat «liniștit». Era foarte clar și pentru el că față de câștigul lunar al familiei Bob, lucrurile acestea nu puteau fi niște fleacuri. Aici lua sfârșit existența primului clasic triumfi conjugal, iar căpitanul C. Panait înregistra în dosarul «Bob» încă un element.

Cel de-al doilea triumfi conjugal al familiei Bob avea să se năruască nu peste multă vreme. Ioana Pătrașcu, «marea dragoste» a lui A. Bob, avea să se sperie tot în fața aurului. Bob îi dăruise un colier de aur de 40 de grame. Ioana P. l-a refuzat, dar i-a propus să-l cumpere. Bob a acceptat. Mai întâi pentru o sumă derizorie, apoi pentru un preț mai aproape de valoarea colierului, mai ales că Ioana Pătrașcu începuse să-l evite. Până la ruptura definitivă n-a mai trecut multă vreme și declarația Ioanei Pătrașcu urma să îngroașe dosarul «Bob». Pentru căpitanul C. Panait, cele două noi elemente nu puteau fi decât binevenite.

«VENIT MĂTUȘĂ. STOP. BUCUROS VĂZUT. STOP.»

Menajul Bob și-a reluat viața normală. Și pentru a sărbători evenimentul, tandrul soț A. Bob s-a hotărât să-i facă soției un cadou mai consistent. Așa se face că soții Bob o vizitează pe doamna Renata I., o cunoștință de la care mai cumpăraseră și altă dată lucruri «drăguțe». După o vizită

— Sînt o prietenă a Luciane. Mi-a spus că aveți o rochie de seară. Dar am uitat să mă prezint: Ana Vasiliu.

— Poftiți înăuntru, duduie. Ana Vasiliu probă câteva rochii. — Aș dori s-o cumpăr pe cea neagră, dar este, parcă, prea scumpă. M-aș putea sfătui cu soțul meu, care mă așteaptă jos în mașină?

— Da, duduie, răspunse doamna Renata care pregătea cafeaua. Dacă vrea, poate veni sus.

— A, nu, nu-i plac lui treburile astea femeiești. Dar așa, să-l consult în privința prețului, n-ar fi rău.

Ana Vasiliu coborî. În numai câteva minute «soțul» fotografia hîrtia care se afla în plicul pe care Bob nu indicase nici o adresă. Peste câteva minute, Ana Vasiliu era bucuroasă s-o anunțe pe doamna Renata că soțul ei nu avea nici o obiecție în legătură cu cumpărarea rochiei. Dacă ei îi plăcea, ce contează cît costă.

— Ei, măică — îi răspunse doamna Renata — bine că mai sînt și bărbați de-ăștia, că de cărpănoși e plină lumea.

Căpitanul C. Panait — «soțul» Anei Vasiliu — consulta fotografiile făcute în mașină. Era vorba de un tabel comparativ făcut de Bob. Pe coloane și poziții erau indicate numele firmelor și ofertele pe care le făceau pentru încheierea unui contract care prevedea livrarea unei mașini complexe. În dreptul firmei reprezentate de domnul Paul S., Bob desenase o săgeată roșie cu virful în sus. Mai târziu, căpitanul C. Panait avea să afle că asta însemna «Urcă prețul urgent. Situație favorabilă». Informație de care avea să ia cunoștință nu numai Paul S...

«PREA MIC PENTRU O AFACERE AȘA DE MARE»

Au mai trecut două luni și domnul Paul S. se află din nou în București. De data aceasta, în locul obișnuitei întîlniri din biserica Boteanu, el îi propune lui Bob o vizită în «Parcul Libertății».

— Dragă, domnule Bob, iată ce ai de făcut de această dată...

— Îmi pare rău, domnule Paul, dar m-am hotărât să mă opresc. Cred că am făcut destule. Mi-e teamă că pe undeva lucrurile au început să se simtă.

— Glumești, domnule Bob? Ești nemulțumit de noi?

— Nu, nu e vorba de asta.

— Atunci e perfect, iată ce ți se cere...

— Vă repet: nu vă mai pot ajuta.

— Domnule Bob, fii rezonabil. E vorba de afacerea de care-ți pomenisem acum două luni. După ce se rezolvă, ne putem despărți mulțumiți unul de celălalt.

— Domnule Paul, vă repet, e foarte riscant. De fapt, v-am spus de-acum două luni că sînt prea mic pentru a vă ajuta în problema asta.

— Domnule Bob, străduiește-te. Dacă mă ajuți, te fac om.

— O să-ncerc, dar nu promit nimic.

— Sper că glumești, domnule Bob. Nu uita că dețin niște chitanțe semnate de dumneata. Mi-ar părea rău să ai neazuri. De data aceasta Bob nu mai răspunse. Peste câteva minute se-ndrepta spre stația de tramvai.

GHICI CU CINE DANSEZI?

De la o vreme, soții Bob deveniseră niște pasionați excursioniști. Nu era sfârșit de săptămînă în care să nu iasă din București. Uneori, cînd puteau pleca de la serviciu mai devreme, «Moskvici»-ul lor putea fi văzut și în timpul săptămînii rulînd cu vitează în afara Capitalei. Pe căpitanul Panait îl surprinse mai ales ruta, mereu aceeași, pe care o urmau în plimbările lor soții Bob. Se părea că dintr-o dată se-ndrăgostiseră de o anumită zonă, nu numai turistică, a țării. Asta-l făcu pe căpitanul Panait să-i propună «Puștiului» o excursie pentru simbăta viitoare. Ruta era cea a soților Bob și de aceea nu e de mirare că în fața mașinii conduse de căpitanul Panait rula «Moskvici»-ul familiei Bob.

Seara, restaurantul stațiunii în care poposiseră, Panait și «Puștiul» se amuzau urmărind perechile de dansatori: unele stîngace, altele extravagante. Dintre toate, perechea Bob făcea figura cea mai onorabilă. Într-un târziu, un bărbat pe care Panait și «Puștiul» nu-l observaseră pînă atunci în restaurant, ceru permisiunea domnului Bob s-o invite pe Ligia la dans. Domnul

Bob încuviință. Dar Bob nu avea să rămînă prea multă vreme singur. La masa sa apărură o discuție, din care se înțelegea că se cunosc de mult. Peste câteva minute ieșiră. Bob deschise portiera mașinii în timp ce cunoscutul său îl aștepta în ușa restaurantului. Peste câteva minute, Bob se reintorcea în restaurant, nu înainte de a-i fi înmînat amicului său un pachetel de mărimea unui port-figare, de fapt, două casete cu filme. Bob n-a trebuit să mai aștepte mult, căci bărbatul care-i invitase soția la dans se reintorcea pentru a-i mulțumi și pentru a o conduce pe Ligia Bob.

— Domnule, vă mulțumesc. Soției dumneavoastră, de asemenea.

— Cu plăcere. Ne aveți pentru ce.

CULORI-CULORI ȘI MAI ALES KAKI

Simbăta următoare, la propunerea familiei Ionașcu, soții Bob îi întovărășeau într-o excursie la munte. «Wartburg»-ul familiei Ionașcu se dovedea destul de leneș, dar lui Bob nu-i dispăcea. Avea timp să mai arunce o privire în dreapta și-n stînga. Duminică seara însă, la întoarcere, Bob nu se mai arăta dispus să meargă cu 60 la oră. Înainte de intrarea în București, claxonă de câteva ori în semn de «la revedere» și accelera.

Era aproape ora 23, cînd Bob sună la ușa atelierului fotografic condus de Vasile Florea. Acesta deschise într-un târziu, și Bob nu întîrzie înăuntru decît un minut.

A doua zi la ora 10, un bărbat îmbrăcat într-un costum cu revere foarte largi se prezenta la atelierul fotografic.

— Domnule Florea, m-a trimis prietenul Andrei să-i ridic filmul.

— A, da. Este gata. Poftiți și vă mulțumesc.

Peste o oră, pe biroul căpitanului Panait se odihnea un plic cu 20 de fotografii. Destul de reușite, ele reprezentau câteva grupuri de soldați, coloane militare, un releu de transmisiune etc.

ARHIVA DIN SOBĂ

În timp ce familia Bob își urma șirul «excursiilor» săptămînale, căpitanul Panait descoperea pe una din ofertele firmei reprezentate de domnul Paul S. un aviz neobișnuit. Oferta făcea parte din lucrările încredințate — spre rezolvare — de întreprindere tehnicianului A.B. Dar iată și textul avizului: «Avizăm favorabil oferta firmei Z. Este cea mai bună mașină, unica la acest nivel tehnic pe plan mondial». Semnat V.S., director general în ministerul...

— Tovarășe director general, întrebă căpitanul Panait, este mașina oferită de firma Z chiar singura la acest nivel tehnic în lume?

— Cine v-a spus asta? Nici vorbă. E o mașină bună și destul de convenabilă ca preț. Dar de ce mă întrebați?

În loc de răspuns, căpitanul Panait puse pe biroul directorului general oferta firmei Z.

— E un fals. N-am dat niciodată un asemenea aviz.

— Dar pare a fi scrisul dumneavoastră. Nu?

— Pare, dar vă spun cu certitudine că e vorba de un fals. Bine «executat», dar tot fals se cheamă.

Expertizele ulterioare aveau să confirme spusele directorului general. Autorul falsului: A. Bob. Se obișnuise atât de mult cu falsificarea documentelor, încît «opera modificării» și pe acte care nu-i serveau în activitatea sa infracțională. Pur și simplu «exersa». În răstimp de o săptămînă, căpitanul Panait descoperea, aproape în fiecare lucrare de care se ocupase Bob, falsuri care duseseră la favorizarea firmei reprezentate de domnul Paul S. Dar din unele lucrări lipseau confirmările, reconfirmările, telexurile etc.

Pe toate acestea avea să le descopere căpitanul C. Panait în soba din sufrageria familiei Bob. «Dosarul» era complet și căpitanul Panait zîmbea amar amintindu-și vorbele directorului adjunct al întreprinderii unde lucrase Bob: «In afară de mine, Bob este singurul om din întreprindere pentru care bag mina în foc». Din fericire, Bob n-a mai apucat să aprindă focul în soba din sufragerie.

«BUN VENIT, DOMNULE PAUL!»

A doua zi dimineață, după arestarea lui A. Bob, unul din consilierii întreprinderii îi comunica telefonic domnului Paul S.: «Dacă pînă după-amiază la orele 18 nu sînteți în București, riscăți să încheiem con-

tractul cu altă firmă. Ar fi păcat, căci sînteți unul dintre clienții noștri cei mai vechi».

— Vă mulțumesc. Sosesc cu avionul de ora 15.

La aeroport, domnul Paul era întîmpinat de cîțiva reprezentanți ai ministerului.

— Vai, vă mulțumesc. Nu era nevoie de atîta deranj.

— Cum să nu, domnule Paul — răspunse căpitanul Panait — și ar fi trebuit să ne deranjăm încă mai de mult pentru dumneavoastră. Doar sînteți un client de «prestigiu» al ministerului nostru.

— O, nu, poate al întreprinderii, dar chiar al ministerului n-aș îndrăzni să spun.

— Ba da, chiar al ministerului, fiți sigur.

Sînteți un vechi client al ministerului nostru și ne pare rău că de-abia astăzi ne-am învrednicit să vă spunem: «Bun venit, domnule Paul!»

P.S.

1942. În timpul unei alarme aeriene, tînărul A. Bob reușește să fure o diplomă de bacalaureat în alb din biroul secretariatului școlii, unde urmase doar șase clase. Pînă în 1948 «bacalaureatul» A. Bob este ajutor de șofer pe taxiul tatălui său.

1948. A. Bob se angajează ca șofer la o întreprindere de comerț exterior. Se dovedește săritor, bun la toate. Experiența de «pieșar» îi prinde bine. Reușește să se facă util de la portar pînă la director. În timpul liber «confectionează» adevărîțe pentru lemne, casă, alimente etc., pe care le vinde cu prețuri bune. Părăsește întreprinderea, regretat de toți.

1952. A. Bob se angajează la o altă întreprindere de comerț exterior, uzînd de această dată de «diploma» sa de bacalaureat. De lucrat, lucrează mai puțin, dar e bun la altele: obține camere la hotel, conduce mașina directorului etc. Toată lumea regretă că A. Bob nu are studii superioare pentru a i se încredința o funcție pe «măsura calităților sale». Oricum, conducerea întreprinderii — care-l angajase numai pe baza «aratării diplomei de bacalaureat» — îl premiază trimestrial pentru a-i rotunji veniturile. Pleacă și de aici, regretat de toată lumea: «Un om minunat. Să-l pui la rană, nu atîta».

1961. Se angajează la o a treia întreprindere de comerț exterior ca tehnician. La angajare prezintă «acte de vechime» ca tehnician și o «copie» de pe «diploma» de bacalaureat. Cel care-l angajează scrie pe copie: «Conform cu originalul!»

1967. A. Bob este foarte apreciat de toată lumea. Își cumpără mașină.

În același an este racolat de Paul S., reprezentant al unei firme străine care colaborează cu întreprinderea unde este salariat A. Bob. În raport cu «serviciile» pe care A. Bob i le aduce, domnul Paul S. îl răsplătește cu diverse atenții: țigări, brichete aurite, 17 ceasuri de aur, casetofon, magnetofon, aparat de filmat, aparat de proiecție, câteva costume de haine, o haină de blană pentru soție — valoare 70 000 lei — etc. Cînd afacerile ating punctul maxim, în contul lui A. Bob, Paul S. depune în străinătate sume în jurul zecilor de mii.

1968. Organele de securitate încep să-l aibă în atenție pe A. Bob. Se stabilește că el nu întreprinde numai acțiuni prin care favorizează firma Z, ci furnizează lui Paul S. și informații din domeniul militar. Acestea însă nu mai ajung la «beneficiar». Microfilmele realizate de A. Bob în excursiile sale montane se dovedesc, dincolo de graniță, de nedescifrat. Simțînd că este «stînjinit» în activitatea sa infracțională, A. Bob începe să sustragă de la întreprinderile documentele falsificate în scopul favorizării firmei reprezentate de Paul S. Bob nu avea de unde să știe că fotocopiile documentelor se aflau deja în fișetul căpitanului Panait.

La cei 75 de ani ai săi Renata I. reprezenta un intermediar convenabil: ieftin, eficace și, mai ales, greu de bănuț.

Ioana Pătrașcu și Viorel Dumitrescu se dezmeticesc la timp, contribuind la descifrarea misterioasei «prosperității» a familiei Bob.

1969. Lanțul infracțiunilor ia sfârșit. Pagubele provocate de activitatea infracțională a mult apreciatului A. Bob sînt recuperate aproape în întregime. A. Bob pierde șansa de a deveni și un desăvîrșit agent, furnizor de informații cu caracter militar.

N.R. Calitatea slabă a fotografiilor se datorează autenticității lor, faptului că ele au fost realizate în condițiile date de situație.

Dorin TUDORAN

Bob se crede în... siguranță.

mai scurtă de o jumătate de oră, soții Bob urcau bucuroși în mașină. A. Bob ținea în mînă un pachet voluminos. Ligia Bob nu-și putea ascunde satisfacția. Avea și de ce. În pachet se aflau o haină de blană veritabilă, o rochie lungă de seară, câteva bluze și multe-multe mărunțisuri: parfumuri, inele etc.

A doua zi dimineață, Renata I., care era cunoscută pentru primirea și comercializarea de obiecte care-i erau trimise din străinătate, se îndrepta liniștită spre oficiul P.T.T.R. din apropiere. De aici expedie următoarea telegramă: «Venit mătușă. Stop. Bucuros văzut. Stop». «Coincidența» făcea ca telegrama să fie expediată pe adresa firmei al cărei reprezentant comercial la București era domnul Paul S.

Peste câteva zile A. Bob o vizita din nou pe Renata I. De data aceasta doar pentru cinci minute și numai pentru a-i lăsa un plic. Alb, cu nici o indicație sau adresă înscrisă pe el.

După zece minute, o tînără elegantă suna la ușa doamnei Renata.

— Bună-ziuă. Doamna Renata?

— Da.

De aproape două decenii, omul de specialitate cercetează cu asiduitate și rigoare științifică un fenomen social în plină desfășurare, cu largi și uneori dureroase implicații pentru viața și sănătatea concetățenilor noștri: descreșterea progresivă și alarmantă a interesului pentru sport, educație fizică și turism în rândurile tineretului. O boală gravă a civilizației urbane.

În țara noastră, studiile efectuate pe baza unor eșantioane largi și reprezentative au văzut lumina tiparului în câteva publicații de profil cu tiraj modest și cu o foarte redusă audiență la masele de cititori. Iată de ce revista noastră, beneficiind de girul cercetătorului avizat, și-a propus să facă publică o situație în bună măsură îngrijorătoare, dar foarte puțin cunoscută, în ciuda faptului că, paradoxal, se află în plină expansiune: sedentarismul, maladia endemică a secolului nostru grăbit, tinde să contamineze și lumea tineretului studios. De fapt, fenomenul poate fi sesizat «cu ochiul liber» în aspectul cotidian și obișnuit al străzii. Cît e ziua de lungă, adevărate cohorte de băietani imberbi și juni spinatici, trubaduri cu chitara și trubadurițe cu transistoare omoară ore scumpe în sporovăieli fără sfîrșit. Dar, aici o precizare: așternem aceste rînduri gîndindu-ne la *loisir*-ul întregului nostru tineret, și nicidecum la categoria restrînsă a celor leneși, hoinari și iresponsabili prin anii vîrstei de aur. Trîndăvia dulce la colț de stradă sau în jurul unui pahar de vorbă, promenadă galesă de-a lungul bulevardelor, pierderea de vreme, cu sau fără folos — reprezintă un mod în care își petrece timpul liber marea majoritate a tinerilor orășeni, între care, sîntem siguri, există foarte mulți elevi și studenți cu activitate profesională laborioasă și pasiuni dominante.

Dar să dăm cuvîntul cercetătorului. Ne vom strădui, totodată, să traducem limbajul ezoteric al specialistului prin cuvinte pe înțelesul tuturor, mai aproape de inima și durerea noastră. Primul popas: Centrul de cercetări științifice al C.N.E.F.S. Interlocutorul nostru, tovarășul profesor

ancheta socială

Recenta Hotărîre, adoptată la Plenara C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea continuă a educației fizice și sportului, document programatic de inestimabilă valoare practică, exprimă plener marea însemnătate pe care partidul nostru o acordă acestei componente esențiale a procesului de educare comunistă a tinerei generații, activitate de interes național cu largi implicații în formarea omului nou, multilateral dezvoltat, al societății socialiste.

Întrebarea noastră, formulată în titlul prezentei anchete, vizează în mod special pe cei patru milioane de elevi și studenți din țara noastră. O adresăm deopotrivă părinților, pedagogilor, primii chemați să contribuie la fortificarea organismului, la dezvoltarea capacității fizice a tinerei generații, o adresăm tuturor celor care mai pun la îndoială valoarea și importanța educației fizice sau nu cunosc rezultatele nefaste ale unui fenomen în plină desfășurare: instalarea sedentarismului în viața tineretului studios.

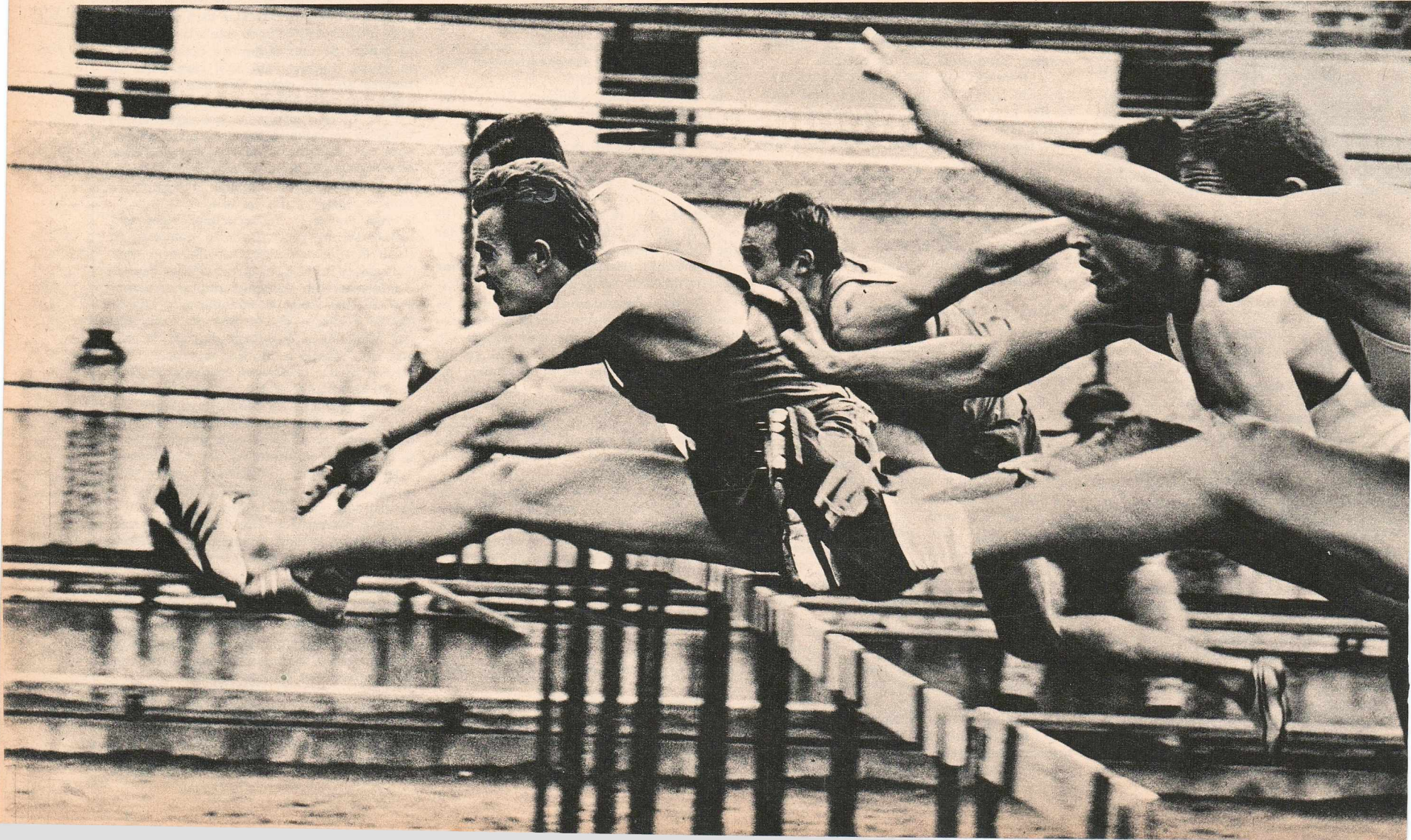
Semnale de alarmă, dar și soluții optimiste.

Programul inițiat de partid — susțin în unanimitate specialiștii — va determina nu numai stimularea tineretului nostru pentru practicarea sistematică a exercițiilor fizice și sportului, ci — avîndu-se în vedere valorosul fond somatic al tinerilor noștri — și recuperarea tuturor funcțiilor importante, corectarea deficiențelor fizice și optimizarea calităților motrice.

DE CE NU FACETI SPORT ?

- Cercetările efectuate pe un eșantion de 87 879 elevi și eleve din clasele I-XII au pus în evidență pronunțatul decalaj dintre creșterea somatică excelentă și o deficitară dezvoltare motrică.
- Mult prea puține ore de educație fizică în licee și în școlile profesionale și de cultură generală.
- Numeroase studii de specialitate atestă caracterul sedentar al ocupațiilor recreative pentru marea majoritate a tineretului școlar și universitar.
- Lipsa de concordanță între posibilitățile biologice și solicitarea motrică provoacă după 16 ani o frapantă hipochinezie.
- Se fumează și se bea mai mult decît altădată ? Greu de apreciat statistic. Știm, în schimb, că, începînd cu vîrsta de 14-15 ani, se pășește cu foarte multă dezinvoltură pragul localurilor publice.
- Tinerii înotători beneficiază de o rezistență și o capacitate vitală superioare cu 30% față de colegii lor de generație care practică sistematic atletismul și gimnastica.

Alături de dezvoltarea educației fizice în rîndul oamenilor muncii — se arată în recenta Hotărîre a Plenarei C.C. al P.C.R. — un loc important trebuie să-l dețină sportul de performanță, în vederea afirmării pe o scară tot mai largă a talentelor, îmbunătățirii continue a rezultatelor și reprezentării cu demnitate a sportului românesc în competițiile internaționale.

Concursurile sportive interșcolare, pasiune dominantă pentru liceeni de altădată, sînt departe de a captiva interesul școlărilor de azi. Fotografia alăturată, realizată în 1912, vă înfățișează echipa de fotbal a Liceului «Matei Basarab» din București.

Virgil Mazilu, cercetător principal.

— Asistăm deci, tovarășe profesor, la o accentuată tendință de sedentaritate în rîndurile tineretului, o situație pe care o putem aprecia drept îngrijorătoare sau de-a dreptul alarmantă?

— Propun să renunțăm la orice concluzii sentențioase și la orice afirmații sentimentale. Să adoptăm împreună limbajul statisticilor matematice, singurul capabil de a oferi păreri, soluții și opțiuni exacte. Creșterea în talie, greutate și perimetru toracic a tinerei generații este un fapt constat. Măsurătorile antropometrice privind dezvoltarea somato-funcțională a tinerilor noștri s-au efectuat în mod sistematic începînd cu anul 1950. Astfel, în 1957, studiile noastre au cuprins un eșanțion de circa 310 000 de cazuri, iar în 1964 au fost examinați 340 171 copii și tineri din mediul urban și rural. Beneficiem de asemenea de o anchetă somatologică din 1926, datorată Valentinei Roșca, și de un studiu cu indici antropometrici realizat în 1939 de profesor dr. Iacob Mihăilă. Datele comparative (ani de referință 1939 și 1967) atestă cu limpezime creșterea în înălțime și greutate a tinerei generații după cum urmează: la băieții de 16 ani înălțimea medie a atins 171,36 centimetri (165,5 în 1939), iar greutatea, 50,41 kilograme (45,43 kilograme în 1939). La fete, măsurătorile indică același spor net în favoarea tinerelor de azi.

— S-au putut constata și anumite deosebiri pe orașe și zone ale țării?

— Cercetările din 1964 au indicat, într-adevăr, unele diferențieri în dezvoltarea populației tinere pe regiuni și localități. Astfel, în comparație cu media pe țară, tinerii din București, Timișoara, Arad, Oradea, au prezentat un nivel superior al dezvoltării fizice. Într-o situație mai puțin favorabilă s-au aflat la acea dată copiii originari din alte regiuni ale țării (Pitești, Reșița, Făgăraș) și din unele zone ale Moldovei și Transilvaniei (Bacău, Birlad, Piatra Neamț, Baia Mare). Ultimele investigații dovedesc însă o apreciazabilă uniformizare a creșterii somato-funcționale.

— Să revenim la durerea noastră. Avem, așadar, un tineret solid, bine legat, dezvoltat armonios. Cum se poate aprecia însă creșterea somato-funcțională corelată cu dezvoltarea calităților motrice?

— Sau, mai simplu spus, în ce măsura organismul tinerilor noștri beneficiază, pe etape de vîrstă, și de forța corespunzătoare. Vom răspunde, folosind ultimul studiu al centrului nostru de cercetări. El a fost întocmit pe baza unor măsurători complexe, care au vizat atît calitățile somatice (talie, greutate) cît și cele motrice — acestea din urmă testate prin alergări de viteză pe distanță de 200—1 000 metri, rezistența cardiorespiratorie, flotări în brațe, tracțiune în brațe, ridicare a trunchiului din diverse poziții, probe de aruncare, săritură, îndeminare etc. Au fost examinați 87 879 elevi și eleve din clasele I—XII, din toate zonele țării și, deopotrivă, din mediul rural și urban. Rezultatele dobîndite ne pot conduce spre următoarea concluzie lapidară: creșterea în înălțime și greutate nu este însoțită de o dezvoltare, în paralel, și a calităților motrice, dezvoltarea corporală promovînd chiar o stare de hipocinematoză care frînează optimizarea forței organismului. Pe măsură ce se depășește vîrsta adolescenței, media performanțelor generației actuale nu numai că nu se menține la nivelul existent la vîrsta de 13—14 ani ci înregistrează chiar o tendință de scădere. Iată cîteva amănunte.

1) Evoluția nu este continuu ascendentă la toate calitățile, așa cum se constată a fi la această vîrstă creșterea somatică

Sedentarismul îmbracă uneori aspecte monstruoase.

Acest bărbat, originar dintr-un oraș american, cîntărește mai bine de 400 de kilograme.

Evident, în cazul de față, asistăm și la o formă paroxistică a dereglajului metabolic.

Cu toate acestea, medicii sînt cu toții de acord că o dietă alimentară rațională și practicarea exercițiilor fizice pot frîna în mare măsură orice anomalie funcțională.

și dezvoltarea funcțională. Ritmul de dezvoltare al acestor calități scade pe măsură ce obligațiile școlare cresc. După clasa a IX-a, la băieți, și clasa a V-a, la fete, acest fenomen neplăcut se face resimțit.

2) Rezistența cardiorespiratorie la alergările de durată, socotită ca un prețios indiciu al rezistenței organice generale, prezintă după clasa a IX-a la băieți un traseu deosebit de sinuos, în timp ce la fete se constată, după clasa a V-a, o cădere ireversibilă.

Ne-am adresat în continuare tovarășului doctor Ion Drăgan, directorul Centrului de medicină sportivă.

— Cunosc îndeaproape cercetările colegilor mei de la Centrul de cercetări al C.N.E.F.S. Investigațiile noastre ne obligă să tragem aceleași concluzii: un pronunțat decalaj între o creștere somatică ex-

celentă și o deficitară dezvoltare motrică. Prima este perfect explicabilă: ameliorarea dietei alimentare și în special consumul ridicat de proteine, condițiile îmbunătățite ale traiului cotidian, climatul social optim, grija permanentă acordată celor mai tineri dintre noi, toate acestea și multe altele au favorizat dezvoltarea accelerată și armonioasă a tinerei generații. Tocmai de aceea, băieții și fetele noastre dovedesc, pînă în pragul adolescenței, mari disponibilități naturale pentru efort fizic, deci o motricitate ridicată. Mai tîrziu însă lipsa cronică de mișcare (două ore de educație fizică în liceu și școlile de cultură generală și una singură în cele profesionale) provoacă o gravă rămînire în urmă a forței musculare, a rezistenței la efort, a calităților cardiorespiratorii. Lipsa de concordanță între posibilitățile biologice și solicitarea motrică provoacă deci după 16 ani, o frapantă hipochinezie. Cu alte cuvinte exact în perioada în care tînarul are nevoie de mai multă mișcare, de sport, plimbări în aer liber, exerciții fizice — el cade victimă a sedentarismului. Am comparat, pe baza unor cercetări îndelungate, calitățile morfologice și funcționale caracteristice elevilor care fac 6 ore de sport pe săptămînă cu cele ale colegilor lor care practică 2 ore de exerciții fizice. Calitățile motrice ale primilor sînt mai ridicate cu 50%, iar dintre aceștia înotătorii beneficiază de o rezistență și o capacitate vitală superioare cu 30%, chiar față de colegii lor care practică atletismul și gimnastica.

— Deci un volum redus de mișcare, iar în «compensație», cafea, tutun, băuturi alcoolice?

— Consumul de cafea cunoaște, într-adevăr, o creștere considerabilă. Fenomenul e mondial și cauza una singură: instalarea sedentarismului. În privința fumului, greu de făcut aprecieri exacte. Nici un licean nu-și desconsfiră public acest viciu așa că o anchetă sociologică întreprinsă pe această idee, să-i spunem:

«fumatul la tinerii între 12 și 18 ani», ar duce la rezultate cu un mare coeficient de eroare. Din fericire, consumul de alcool cunoaște un sensibil regres. Școlarii și studenții noștri beau mai puțin decît tinerii generațiilor trecute. În schimb, începînd cu vîrsta de 14—15 ani, se pășește cu foarte multă dezinvoltură pragul localurilor publice (cea ce ar fi constituit o adevărată aventură pentru un licean de acum cîteva decenii), iar aici orele petrecute în compania unei cafele sau a unui «mini-coni» tot pierdere de vreme se cheamă.

ȘI TOTUȘI CE FAC TINERII NOȘTRI ÎN ORELE LIBERE?

Apelăm în continuare la cîteva studii de specialitate întocmite sub auspiciile «Centrului de cercetare pentru problemele tineretului», pe care directorul adjunct, tovarășul Fred Mahler, a avut amabilitatea de a le pune la dispoziția revistei noastre. Cercetările întreprinse atestă fără drept de tăgadă caracterul sedentar al ocupațiilor recreative pentru marea majoritate a tineretului școlar și universitar.

În Capitală, de pildă, Oficiul de sondaje al Radioteleviziunii în colaborare cu Institutul de cercetări pedagogice a întreprins cercetări pe un eșanțion de 1 705 elevi din clasele a VIII-a, a IX-a și a X-a. Tuturor le-a fost adresată următoarea întrebare: La ce activități extrașcolare ați participat în ziua anterioară? Materialul colectat a permis formularea următoarelor concluzii globale: preocupările extrașcolare, pentru un procent foarte ridicat de școlari testați, sînt, în ordinea preferințelor, următoarele: vizionarea emisiunilor TV, citirea de literatură beletristică, audiții radiofonice, lectura presei, întîlnirile și discuțiile cu prietenii, iar pe ultimele locuri, activitatea sportivă și vizionarea filmelor la cinematograful.

Un studiu de mai mare amploare, vizînd petrecerea timpului liber, a fost întocmit în centrul studențesc timișorean. Aici, într-o primă etapă, au fost chestionați 562 studenți din anul I al Institutului politehnic și 250 studenți de la facultățile de matematică, fizică-chimie, filologie și științe economice. Iată și rezultatele: la tineri, două treimi din timpul liber, consumat prin decizie personală, este alocat unor activități recreative sedentare (TV, discuții cu prietenii), iar fetele își folosesc timpul într-o proporție de 72,9 la sută pentru audiții muzicale, lecturi, îndeletniciri personale (croșetat, activități culinare etc.).

Interlocutorii noștri ne-au înfățișat, totodată, o suită de sugestii și propuneri. Vi le prezentăm în mod sintetic pornind de la hotărîrea partidului.

1) Reevaluarea urgentă a programului de educație fizică în școlile de cultură generală, licee, facultăți.

2) Amenajarea unor centre și terenuri de agrement în apropierea căminelor și facultăților.

3) Popularizarea efectelor exercițiilor fizice în combaterea sedentarismului.

4) Introducerea orelor de educație fizică în întreprinderi și instituții (o experiență de acest fel, inițiată la întreprinderea «Electronica» din București, s-a soldat cu rezultate notabile).

5) Este necesar să se instituie un carnet de sănătate al elevului în care să se înregistreze pe lingă starea de sănătate și parametrii creșterii somato-funcționale și gradul de dezvoltare a calităților motrice exprimate prin performanțe sportive. Acest carnet ar avea menirea de a urmări copilul, adolescentul și tînarul, din clasa I și pînă la sfîrșitul studiilor superioare. Așteptăm în continuare părerile specialiștilor și nu numai ale acestora; părinții, pedagogii și tinerii înșiși au în această privință un cuvînt greu de spus. Paginile noastre le stau la dispoziție.

Liviu TIMBUS

avem și noi, slavă domnului, parfurmurile noastre!

Bu cred că nu greșesc când o numesc pre-judecată. Când îi spun pe numele adevărat acelei inerții afective, acelei fixații olfactive care ne fac nările să vibreze cu voluptate când vorbim de parfurmurile franțuzești și să cam stîmbăm, din același nas, când pomenim de parfurmurile create la noi acasă. Care fac pe unele din noi să scoată bani grei pentru un flacon — pîndit multă vreme la «coada calului» — de «Madame Rochas» sau «Emotion» și să aruncăm niște priviri nepăsătoare peste, să spunem, excelentul «Miraj 20». Este aici un anume snobism. Este la mijloc, să recunoaștem, și celebritatea meritată a cosmeticalelor franțuzești, întreținută spectaculos și insistent de decenii. Dar este și o ignorare a produselor noastre. Despre acestea, despre parfurmurile și cosmeticele românești — care au depășit de mult faza începuturilor stingace, a navoițărilor sau agresivilor olfactive, care au început și ele să aibă marcă și tradiție — se știe încă puțin. Vilva imensă care a lansat, în alte părți, o marcă de apă de colomie este «concurată» la noi de o reclamă modestă, austeră, făcută angro la o sumedenie de produse, ca nu cumva omul să cumpere «Turis» și să ignore «Cristalul» sau să uite, Doamne ferește, să achiziționeze, în aceeași zi, și «Eva». Poze greoaie de femei care sînt frumoase pe stradă și urite foc pe fotografii, ambalaje nearătoase, flacoane grosolane, învechite, te alungă cît colo de colonii ca «Rapsodia», «Tabac» sau «Darclée».

Chiar și numele unora din produsele acestea, delicate prin însăși condiția și rațiunea lor de existență, au fost născute parcă într-un moment de secetă a inspirației: o colomie numită «Fumătorul» sau «Turis» (și ce miros fin, asemănător celor din gama «Dior», are acest «Turis»), nu prea reușește să ispitească cumpărătorul cu asemenea denumire aspră, rigidă. Aici sînt, cred, candorile (sau nepriecerea?) noastre comerciale, ori poate din nou prejudecățile, dar de alt soi, față de produse pe care ar trebui să le salvăm de acuza de frivolitate prin niște nume mai... bărbate. Oricum, e momentul să privim mai atent — și să mirosim cu mai multă concentrare! — produsele noastre. Fabrica «Miraj» (care purta,

paradoxal, pînă nu de multă vreme numele «Macul roșu» — una din puținele flori care nu au miros!) desfășoară o intensă activitate de studiu și cercetare care a dus, în ultimii ani, la un adevărat reviriment în parfumeria noastră: 700 de poziții în exclusivitate oferă acum gamele de parfumerie și cosmetică ale «Mirajului», pe care, firește, n-ar strica deloc să le găsim în permanență și în rafturile magazinului de reprezentare a fabricii, acel «Farmec» de pe Calea Victoriei, unde ceea ce se află în vitrine nu e chiar întotdeauna viu și natural înăuntru. Ni se spunea, la o recentă conferință de presă (organizată în jurul datei de 8 Martie, cînd cochetăriei feminine îi este permis, dacă nu este chiar invitată, cu amabilitate, să se manifeste în fel și chip, chiar și cu prilejul ședințelor de lucru), ni se spunea deci că fabrica și-a redus substanțial nevoile de import, introducînd materiale românești și izbutind să aibă produse cu caracteristici realmente competitive. Moda își spune cuvîntul extrem de energic și în acest domeniu — industria cosmetică fiind printre cele mai mobile din lume — și nu numai în ce privește nuanțele ei coloristice sau olfactive ci și în însăși structurile ei chimice: untul de cacao sau lanolina sînt astăzi tot mai mult înlocuite cu produși purificați și imobilizați, de care dispune în

primul rînd industria de specialitate. Pledoarie făcută deci în favoarea produselor fabricii (concurate nu o dată de borcănasele cu cremă «ne-mai-po-me-ni-tă», inventată și oferită pe sub mină de cosmeticiene!), produse verificate, controlate, aprobate de forurile științifice competente ale țării. Dar pentru că publicăm aceste câteva rînduri la rubrica de modă să notăm, printre noutățile olfactive, apariția gamei de parfumerie «Miraj» (parfumul «Miraj 20» cu rafinat miros floral, amintind de «Y» al lui Yves Saint Laurent), a parfumului cu note de jasmîn, «Miraj V» (tip Figgy), a celui intitulat (nefericit!) Romarta (amintind de «Madame Rochas»). Cum vedeți, trebuie să ne scoatem, pînă una alta, argumentele tot din trusa franțuzească, dar nu-nimic, scopul scuză mijloacele — cum se spune. Ni se anunța și apariția — în gama «Eva» și «Farmec Lux» — a acelor rujuri moderne de culoare carnat, culoarea roșie-bej a cîrnii (care a și înlocuit rujurile încinse, închise, sîngerînde, care n-au dansat, cum se vede, decît o vară, două!), precum și a pudrelor «Cristal», «Dalia» și a fardurilor colorate «Eva» pentru pleoape. Dar despre moda în machiaj, altă dată.

● Violonistul Ion Voicu, Artist al Poporului, a fost numit director al Filarmonicii «George Enescu».

● Actorul Teofil Vilcu a fost numit director al Teatrului Național din Iași, în locul poetului Corneliu Sturzu, devenit redactor șef al editurii «Junimea».

● Alexa Visarion — regizorul a cărui valoare de excepție ne-am bucurat s-o salutăm încă de la spectacolul lui de diplomă, «Carloși prăjiți cu orice» de Arnold Wesker, montat pe scena «Cassandra» — a fost de curînd numit, în ciuda celor numai 27 de ani ai săi, director artistic al Teatrului Național din Cluj: «Intențiile mele nu pot decît să coincidă cu interesele teatrului: să adunăm actori buni și să jucăm piese serioase. Am în vedere în primul rînd marele repertoriu — Ibsen, Cehov, Gorki, pentru că publicul clujean este un public special, un excelent public de teatru, și trebuie să i se ofere spectacole pe măsură».

Tuturor le urăm succes!

● Există spectacole care, dincolo de calitățile și defectele lor, au marele merit de a impune hotărît un actor, de a oferi, uneori, marea revelație actoricească a unei stagiuni. Pînă acum, revelația actoricească a acestei stagiuni rămîne de departe Vasilica Tastaman: creația ei în Maggie, din «După cădere» de Arthur Miller, ne-a dezvăluit un registru dramatic deosebit de bogat, o sensibilitate cu totul ieșită din comun, o neașteptată disponibilitate pentru abordarea unor roluri de mare tragism. Am întrebat-o ce repetă acum în teatru și ne-a răspuns: «Nimic».

Am întrebat-o dacă știe ce va juca în stagiunea viitoare și ne-a răspuns: «Habbar n-am».

● Intre proiectele TV: «Galileo Galilei» de Brecht, în regia lui Cornel Todea, care-și dorește ca interpret principal pe Mircea Albulescu.

● Este greu admisibilă comportarea direcției unor teatre care ajung să prezinte publicului bucureștean pur și simplu alte spectacole decît cele vizionate de cronicari la premiera de la sediu. Este inadmisibil ca un spectacol de turneu în București să se joace fără nici o repetiție pentru adaptarea actorilor la condițiile specifice sălii, este inadmisibil ca regizorul spectacolului (sau directorul, presupunînd că e om de teatru) să nu supravegheze direct repetiția, asigurînd reprezentației cel puțin ritmul de la premieră.

În felul acesta fiecare actor, odată sosit la București, ajunge să-și «joc» momentul sau numai replica mai «dramatică», mai «nuanțată», mai «pauzată», mai «la rampă», în concluzie într-un timp dublu sau triplu, pentru că fiecare actor vrea acum să se vadă mai bine. Ceea ce nu e deloc rău, în măsura în care nu dăunează unității spectacolului.

Dar, împotriva degradării unor spectacole s-au mai ridicat, sporadic, cîteva voci ale unor confrăți, dînd exemple concrete. Dacă nu dăm de astă dată nume, o facem pentru... a nu nedreptăți pe nimeni.

● La Teatrul «Bulandra», «Casa de modă» de Theodor Mănescu va prileji o adevărată paradă a vedetelor: Octavian Cotescu, Toma Caragiu, Ștefan Bănică.

● Pînă să-și hotărască profilul, Teatrului «Ion Vășilescu» îi este greu să se hotărască între Ștefan și George Bănică, ambii repetînd acum și urmînd să joace alternativ în «Mitică Popescu» de Camil Petrescu, piesă pe care o pune în scenă regiunea Olimpia Arghir.

● Teatrului Mic îi revine meritul de a se preocupa în mod serios, de pe acum, de ce se va numi, nu peste multă vreme, «stagiunea estivală», însoțită — fără îndoială! — de aceleași fructuoase discuții teoretice, pe care le auzim în fiecare an! Hotărît să facă totuși ceva pentru această stagiune estivală, Teatrul Mic a inclus între proiectele sale o comedie satirizînd parazitismul birocratic, semnată de Alexandru Lungu: «A opta minune».

● La circ au început spectacolele excepționale cu delfinii din arhipelagul Bahama. O garanție în plus că nu vom mai asista la glume de prost gust, delfinii fiind — după cum se știe — ființe foarte inteligente și spirituale.

IUTKEVICI
Serghei Iosifovici

Regizor, scenarist și teoretician sovietic de film, născut la St. Petersburg, la 15 septembrie 1904. Urmează, între 1921 și 1923 cursurile de regie ale lui Meyerhold și în 1922 participă cu alți tineri colegi: Kozințev, Trauberg și Gherasimov, la înființarea grupării de avangardă FEKS (Fabrica actorului excentric). După un prim stagiu teatral, debutează în 1925 în regia de film cu: *Trine*, continuând cu: *Corabia neagră* (1926), *Dantele* (1928). Cultivă mai ales filmul social-politic, cu: *Mun-*

IVASOV
Vladimir Sergheievici

Actor sovietic de film, născut la 28 august 1939. Unul dintre cei mai populari actori ai tinerii generații postbelice, sovie-

IVENS
Joris

Regizor olandez de film, născut la Nijmegen (Olanda), la 18 noiembrie 1898. Unul din marii documentariști ai ecranului. Dezbătând performanțele formale izbutite în primele sale filme de avangardă: *Podul* (1928), *Stinca la suprafață* (id.) și *Ploaia* (1929). J.I. se îndreaptă hotărât către documentarul cu caracter social, spre zugrăvirea efortului

IZVIŢKAIA
Izolda Vasilevna

Actriță sovietică de film, născută la 21 iulie 1932; moartă în 1971. Absolventă a Institutului unional de cinematografie în 1955, i.l. se remarcă încă din anii studenției în numeroase

tele de aur (1931), *Contrapianul* (1932), în colaborare cu F. Erm-ler, *Cei din mină* (1937), *Omul cu arma* (1938), după Pogodin, *Iacov Sverdlov* (1940). În anii războiului realizează filmul satiric *Păntăile soldatului Șveik* (1941-1943), documentarul *Eliberarea Franței* (1945) și filmul muzical *Salut Moscova* (id.). Ca documentarist semnează de asemenea filme ca: *Ankara* (1934), *Vechea Pragă* (1942), *Parada sporturilor* (1946), ca și documentarul romanțat: *Căi nestrăbătute* (Prijevalski, 1950). Experielențele făcute cu acest film în domeniul culorii îi permit să realizeze câteva opere de un mare rafinament în ce privește gama cromatică: *Skanderbeg* (1953), *Othello* (1956), originală ucrainizată shakespeareană. Subiect pentru o schiță (1969), e-vocare a figurii lui Cehov. Vom mai aminti cele două filme dedicate marelui Lenin: *Povestiri despre Lenin* (1957) și *Lenin în Polonia* (1965), precum și transcrierea în desen animat a piesei lui Maiakovski: *Baia* (1962), relevând calitățile de artist plastic ale cineastului (cîndva pictor scenograf). S.I. este maestru al artei din 1941 și Artist al Poporului din 1962.

te. În 1963 își termină studiile la Institutul de artă cinematografică (VGIK) ca elev al lui M. Romm. Începe să tournează încă din anii studenției, la început în roluri de mică importanță, cunoscînd apoi o subită consacrare datorită creației sale cu totul remarcabile în filmul care avea să facă o frumoasă carieră internațională: *Balada soldatului* (1959). Pentru acest rol i se va decerna în Italia, din partea Organizației culturale San-Vincente, premiul întâi pentru cea mai bună creație masculină a anului (1961). V.I. poate fi admirat ulterior în filme ca: *Leon Garros își caută prietenul* (1960), *Vdovicia* (1961), *Nori deasupra Borskului* (id.), *Mătușa cu violete* (1963), *Hocheistii* (1964), *Notele lui Peciorin* (1965), *Torentul de fier* (1967) ș.a.

uman către o viață mai bună. Din impresionanta sa filmografie vom desprinde mai ales: *Noi construim* (1930), *Zuiderzee* (id.), *Komsomolsk* (1932 — U.R.S.S.), *Borinage* (1922 — Belgia), *Pământ spaniol* (1937), cu un comentariu scris și rostit de E. Hemingway, *The Four Hundred Millions* (1939 — S.U.A.), *The Power and the Land* (1940 — S.U.A.), *Action Stations* (1942 — Canada), *Indonesia Calling* (1945), *Primii ani* (1947 — 1950 — Bulgaria, Cehoslovacia, Polonia), *Cîntecul fluviilor* (1954 — 1955 — R.D.G.), *Roza vinturilor* (1955-1956 — R.D.G.), *Till Eulenspiegel* (1956 — Franța — R.D.G., col. regie: Gérard Philippe), unica sa incursiune în filmul de ficțiune, *Sena a întîlnit Parisul* (1957 — Franța), *Scrisori din China* (id. — R.P. China), *L'Italia non e un paese povero* (1959 — Italia) *Demain a Nangula* (1960 — Mali), *Carpet de voiaj și Poporul inarmat* (1961 — Cuba), *Le ciel et la terre* (1965-1966 — R.D. Vietnam)...

roluri secundare din filme ca: *Tinerete zbucumată*, *Aventurile vasului Bogatir*, *În zori de zi*, *Primul eșalon* etc. Cariera ei începe însă practic de la memorabilul film *Al 41-lea*, și de la nu mai puțin memorabila ei creație din rolul Mariutkai, partizana din romanul lui Boris Lavreniev și eroina filmului lui Ciuhrai, creație ce avea să-i aducă notorietatea mondială. A fost incontestabil cel mai bun rol din cîte i s-au oferit înainte și după aceea în filme variate ca: *Poetul* (1957), *Primăvară neobișnuită* (id.), *Următoarea etapă* (id.), *Pe malurile Mării Negre* (1958), *Copii și părinți* (1960), *Omul își schimbă pielea* (id.), *Omul cu viitor* (1961), *Pace nou-lui venit* (1961), o scurtă apariție, *Armageddon* (1962), *Reacție în lanț* (1963), *La doi pași de eșec* (1966) ș.a. În ultimii ani ai vieții a turnat mult pentru TV (Amintim îndeosebi serialul *Atragem focul asupra noastră*.)

Constantin POPESCU

diver-
tism
și
educație
muzicală

Interlocutor—Vasile DONOSE,
directorul emisiunilor muzicale RTV

— *Multiplele dumneavoastră preocupări muzicale v-au generat cumva, tovarășe Donose, preferințe speciale pentru un anumit gen de muzică?*

— Enescu spunea că muzica poate fi bună sau proastă. Simplu. Îmi place muzica bună, evident, din punctul meu de vedere, adică aceea care răspunde nevoii de meditație și înălțare sufletească, și aceasta indiferent de genul din care face parte. Eu, de fapt, leg evoluția tuturor genurilor de muzică de o anumită dinamică, rapidă și complexă, a structurii noastre spirituale și aleg muzica înscrisă incontestabil în circuitul valorilor perene.

— *Credeți deci în durabilitatea genului «ușor»?*

— Sărăcia ideilor vehiculate în acest gen îl face mai puțin rezistent la eroziunea timpului, muzica ușoară rămînd însă o componentă a cotidianului.

— *Apropo de muzica bună, nu înțeleg de ce includeți atît de des în programele dumneavoastră acele pastişe cvasifolclorice din repertoriul unor «maestri» ai genului — formațiile «Sincron» și «Savoy».*

— Motivată sau nu, noi am renunțat, recunosc, uneori, la principiile noastre. Aceasta pentru că avem încă un volum mic de melodii față de ceea ce reclamă masa de ascultători. Chiar dacă anumite piese românești nu sînt competitive pe plan internațional, noi le preferăm pentru a evita o supraîncărcare a programelor cu muzică străină.

— *Rațiunea pare justă, dar dacă acuzați această criză de ce nu lărgiți aria de înregistrări prin piese autentice de muzică pop și folk?*

— E o sugestie.

— *Și atunci, soluția?*

— Trebuie să antrenăm mai mult toți factorii de cultură pentru a găsi un sistem unitar al cărui exponent să fie o «școală românească de interpretare în muzica ușoară».

Noi înțelegem că muzica ușoară constituie un fenomen integrat în viața spirituală a tineretului nostru, căruia nu-i facem o vină pentru asta. Vinovații sînt cei care trebuie să controleze, și mai ales, să îndrume gusturile tinerilor și cînd spun «să îndrume», nu înțeleg să restrîngă.

— *Profit puțin de spiritul autocritic al ultimelor dumneavoastră replici și întreb: corespund emisiunile de muzică ale radioului și televiziunii gusturilor tineretului?*

— Sînt greu de stabilit proporțiile care să ne arate în ce măsură programele noastre răspund unor preferințe, individuale sau colective, de moment și în ce măsură răspund unei idei cu forțe transformatoare în viața tineretului. Problema se poate însă rezolva dacă avem în vedere în permanență latura educativă în spiritul acestor deziderate emisiunile Radio-TV au în vedere perfecționarea formelor de prezentare a muzicii și mai ales a conținutului ei.

— *Mai ales!*

— De aici apare nevoia unei profilări a programelor: pe de o parte, trebuie să furnizăm evenimentul muzical capabil să atragă tinerii, pe de altă parte, să prezentăm dezbatere instructiv-educativă care să lămurească ascultătorii asupra noțiunii de «educație muzicală prin formele de divertisment». Ați înțeles cred, acum, că politica de programe muzicale a RTV răspunde unor îndemnuri repetate pe care le desprindem din Documentele de partid și că ne asumăm funcții active în direcția educației național-patriotice și a cultivării respectului față de ceea ce se constituie ca valoare muzicală românească.

2 martie 1973

Interviu consemnat de George STANCA
Fotografie de I. PREDOȘANU

UN NUME CARE URCĂ: VLAD CONTA

Să fii aplaudat pînă ce publicul «a făcut rău la mîin», cum consemnează ziarul vest-german «*Flensburg Avis*», să fii chemat la rampă de patru ori după ce ai cîntat Beethoven, să-ți astîmperi admiratorii doar oferindu-le un supliment Chopin, încă unul Schumann și toate acestea la numai 19 ani, iată un fragment dintr-o carte de vizită rivnită de orice artist. Tînărul pianist Vlad Conta, fiul cunoscutului dirijor Iosif Conta, este posesorul unor dovezi de remarcabilă afirmare internațională. Absolvent al Liceului de muzică «George Enescu» din București, laureat al mai multor concursuri republicane, al Concursului internațional de la Taormina (1969), elev al lui Carlo Zecchi (cursurile speciale de la Salzburg), Vlad Conta a cîștigat prin concurs o bursă de studiu la Conservatorul din Geneva, la clasa de virtuozi înființată cu ani în urmă de Dinu Lipatti. «Explozia» talentului său confirmă încă o dată strălucitele virtuți ale școlii românești de pian. Stațiunea viitoare, Conta-jr. va apărea pe podiumurile noastre de concert, unde sub bagheta maestrului Carlo Zecchi va interpreta Concertul nr. 5 de Beethoven. Ne vom duce să-l aplaudăm și noi.

Profesorul Carlo Zecchi și elevul său Vlad Conta după concertul laureaților Cursurilor de la Salzburg, 1 august 1972.

TOP MUZICAL

SĂPTĂMÎNA TRECUTĂ	SĂPTĂMÎNA ÎN CURS	TITLUL	INTERPRET	SĂPTĂMÎNI ÎN TOP
1	1	Negru Vodă	Phoenix	4
2	2	Jocul țambalelor	Aura Urziceanu	4
3	3	Prinzi oare jocul vîntului din drum?	Marcela Saftiuc	4
4	4	Oameni de zăpadă	Roșu și Negru	4
5	5	Jumătatea asta	Mircea Florian	4
6	6	Crăiasa din povești	Romanticii	4
—	7	Eternitate	George Nicolescu	2
—	8	Joc de taină	Carmen Mureșan	1
—	9	Vacanța	Cronos	3
—	10	Șir de cocori	Sfinx	1

Compozitori: 1. Nicolae Covaci; 2. Gioni Răducanu; 3. Marcela Saftiuc; 4. Nancy Brandes; 5. Mircea Florian; 6. Doru Tuftiș; 7. George Grigoriu; 8. Gabriel Mărgărint; 9. Robert Flavian; 10. Dan Andrei Aldea.

viața literară

Masca la personajul Banquo din «Macbeth» de W. Shakespeare.

ION
SĂVA

cel puțin un examen obiectiv. S-ar părea însă că această confruntare pur și simplu nu s-a produs.

Poate că e de vină și felul mai puțin decât insuficient în care a fost pregătită și organizată expoziția. Nu s-a făcut din timp tot ce trebuia pentru ca lucrările artistului, aflate în colecții particulare, să poată fi expuse. Multe persoane care posedă lucrări (unele importante) de Ion Sava le-ar fi împrumutat cu plăcere dacă ar fi aflat în timp util de pregătirea expoziției. De aici caracterul ei foarte inegal și incomplet. (Pe lângă aceasta, am aflat că, în vederea editării unui album, s-au fotografiat din expoziție numai desene și caricaturi ce reprezentau personalități ale vieții artistice din epocă, în loc să se reproducă picturi incomparabil mai importante și mai valoroase reprezentând figuri anonime. E nevoie să mai subliniem ce dovedește un asemenea criteriu?)

Discutând cu cineva, după expoziție, interlocutorul meu, om de cultură și de gust, mi-a mărturisit o sumă de rezerve și de reticențe. Ion Sava ar fi fost o «legendă», de fapt, un «autodidact», iar desenele, caricaturile și picturile lui ar păcătuși printr-un caracter anecdotic, «literar» și oarecum «melodramatic». Ar fi fost un diletant, un *touche-à-tout*, de o categorie stimabilă mai mult prin intenții decât prin realizare, abordând prea multe domenii și neajungând în fiecare decât cel mult la jumătatea drumului. Interlocutorul meu îmi mai dădea ca exemplu, de alăturat lui Ion Sava, pe Victor Ion Popa.

Deloc nu pot fi de acord cu asemenea părere. Argezi, care s-a exprimat într-adevăr în asemenea termeni despre Victor Ion Popa, avea o cu totul altă părere despre Ion Sava. Dar nu vreau să recurg la autoritatea nimănui, fie ea și a lui Argezi (care era totuși de o extraordinară pătrundere în materie de artă și aproape tot ce a scris despre artiști s-a confirmat și rezistă).

Caricatura, care era pentru Ion Sava o vocație primordială și o funcție pasivă, nu era la el «epigramatică», ea reprezenta o dimensiune patetică a existenței. E adevărat că a făcut și el o mulțime de caricaturi de tip epigramatic, așa cum, la un colț de masă, pe o listă de bucate sau o cutie de țigări, a scris și Al. O. Teodoreanu nenumărate catrene. (E adevărat, de asemenea, că în expoziția recentă au fost în număr prea mare, în raport cu restul, caricaturile de acest fel.) Dar caricatura însemna pentru Ion Sava o metaforă absolută, o viziune dantescă asupra lumii, cu aceeași semnificație etică și existențială ca și la Hieronymus Bosch. Metafora teratologică ce divulă și stigmatizează virtuala noastră monstruoasă cotidiană este, în concepția caricaturii, la Ion Sava, o funcție purificatoare. De aceea caricatura este pentru el drumul, propriu-zis «metoda», prin care ajunge la poezie. Poezia din acel mic portret de «Dobrogeancă», de pildă, pămîntie, umilă, plină de reproșuri mute și poate inconștiente, ca fețițele torturate ale lui Dostoievski. Sau poezia tragică, amețitor dureroasă, a măștii lui Banquo.

Al. PALEOLOGU

UN CONTROVERSAT: GH. PANU

Anul acesta se împlinesc 125 de ani de la moartea lui Gh. Panu. Generațiile mai noi nu știu mare lucru despre pateticul și talentul ziarist și om politic. Mărturiile principale despre el nu se împacă. Portretul omului este privit fie cu o excesivă severitate, fie cu o înțelegere vecină cu admirația.

Iată opinia lui Titu Maiorescu despre Gh. Panu:

«Gh. Panu era mai întâi de toate un ziarist de incontestabil talent și pe lângă aceasta, fără să fi fost un orator în accepția proprie a cuvîntului, avea în discursurile sale parlamentare o logică strînsă a argumentării, care îl făcea să fie totdeauna ascultat. Dar lipsa sa de caracter l-a purtat prin toate partidele și l-a făcut să slujească rînd pe rînd cauzele cele mai contradictorii cu același spor de argumentare logică, omnia pro pecunia. Astăzi, figura acestui om politic multicolor se vede turnată în bronz și așezată în grădina populară a Cișmigiuului spre edificarea trecătorilor».

Și iat-o și pe cea a lui Ibrăileanu:

«Cu o mindră stîngăcie, cu o admirabilă și bărbătească urîțenie de om robust, cu ochii aceia care se uitau cu un fel de ură dureroasă, cu glasul sacadat și răgușit de pasionat, Gheorghe Panu venea la tribună parcă din mijlocul celor obișnuiți și întunecați, ca un răzbunător al lor». Ibrăileanu nu se oprește însă numai la viața politică a lui Panu, ci caracterizează și pe fostul literat junimist Gheorghe Panu: «După cum Eminescu a fost Poetul, Conta Filozoful etc., așa Panu a fost Polemistul». Alăturare elocventă.

Care dintre opinii e mai adevărată?

Dacă precizăm că Gheorghe Panu este, din punct de vedere politic cel puțin, un junimist renegat putem înțelege desenul lapidar și necruțător al lui Titu Maiorescu. Acesta acceptase în cercul «Junimii» pe tânărul Gheorghe Panu, după ce acesta atacase ideile și cercul

«Junimii», îl trimisese apoi cu o bursă la Paris, ca să aibă surpriza să constate că fostul discipol se emancipase și trecuse în altă tabără politică. Gheorghe Panu devenise partizanul lui C.A. Rosetti. Știm că Titu Maiorescu nu ierta nici o dizidență.

G. Ibrăileanu laudă dimpotrivă pe omul perioadei pe care o minimizează Maiorescu. E vremea cînd Gheorghe Panu scoate ziarul de orientare radical-democratică «Lupta», vreme în care strălucește atît oratorul politic, cît și gazetarul, cît și polemistul. Perioada funestă a activității lui Gheorghe Panu este cea din timpul gazetei «Săptămîna». E momentul compromisiurilor și al oscilațiilor. Explicația este se pare de psihologie adîncă: apăruse pe firmamentul politicii românești o nouă stea: Tache Ionescu. Om de jos, ca și Gheorghe Panu, Tache Ionescu reușise ceea ce nu reușise acesta. Lovinescu este cel ce sugerează deruta psihologică a lui Gheorghe Panu și tot el îi face următorul portret: «Era un om hirsut deși pleșușiv, cu un aer ursuz, chip rotund încadrat într-o barbă rotundă, ceva din Victor Hugo, cu craniul lui Paul Verlaine, destul de asemănător omului de bronz din Cișmigiu, căruia peste redingotă îi atîrnă o lungă zdreanță din care aruncă semînțe trecătorilor...» Puneți alături fericita elegantă a lui Tache Ionescu în toate fațadele de acest chip lipsit de farmec. Gheorghe Panu a trăit probabil un sentiment de adîncă frustrație în fața evoluției și ascensiunii politice a acestui personaj pe care-l vedea înfrîntuind ceea ce își propusese el, Panu, și nu realizase. «Săptămîna» se transformă în baricadă de luptă antitachistă. Dar cauzele nerealizării lui Gheorghe Panu pot fi, după cite lasă să se vadă faptele, mult mai complexe. A început remarcabil ca istoric și n-a mers pînă la capăt. A făcut politică fără să reușească pînă la capăt. A practicat cu succes gazetăria. A fost un polemist faimos. A făcut cu talent dar intermitent critică literară. Este memoriaștul de necontestat al «Junimii». Manifestare proteică, dar realizări parțiale. Poate Gheorghe Panu ar fi putut fi un scriitor adevărat, poate un romancier așa cum credea Ibrăileanu. În orice caz Lovinescu recunoaște memoriilor lui Gheorghe Panu puterea de a «recrea viața. Risipirea în politică a dăunat literaturii».

Cine să-l aniverseze deci pe Gheorghe Panu? Istoricii, gazetarii, literații, oamenii politici? Gheorghe Panu rămîne incontestabil o personalitate greu de cantonat, ceea ce o poate face în cele din urmă cu atît mai captivantă. Meritele lui sînt mai presus decît defectele. Vitrifolanta opinie a lui Maiorescu, trebuie luată, ca și altele ale aceluiași, cu o necesară precauție. Creдем că Gheorghe Panu este mult mai aproape de portretul pe care i-l face Ibrăileanu și acesta este de altfel acel Gheorghe Panu care ne interesează astăzi. Cocotul activității lui politice, radicalismul său ca și drama lui suflătoare, pe care ne-o indică E. Lovinescu, nu pot decît să ni-l apropie. El poate interesa pe literat din două motive: ca precursor și ca figură românească. Este vremea să-l scoatem pe Gheorghe Panu din prăfuita și uitată colecție de gazete vechi. Inteligența autentică nu trebuie lăsată să piară.

M. UNGHEANU

despre cărți

Eugen Seceleanu, «Eternitate locală», Editura Cartea românească. Tema romanului cu care debutează Eugen Seceleanu este moartea, înțeleasă ca deformare malignă a celulelor gîndirii. Personajele sînt atinse de un acut automatism comportamental, faptele lor fiind generate și controlate de un sistem al formulelor șablon. În aceste condiții, viața devine șablonul cel mai absurd și mecanic. «Asociația pensionarilor din cartierele de lângă Olte» cheltuieste bruma de energie pe care o mai au membrii ei pentru îndeplinirea unor acțiuni aflate permanent în afara vieții sociale. Activitatea zeloșilor pensionari nu poate influența în nici un chip «viața» orașului, deși devotamentul lor nu poate fi contestat:

«Este ora 0 și 14 minute. În parcul din apropierea cofetăriei «Liliacul alb», echipa de asigurarea ordinii, disciplinei și comportării frumoase a «Asociației pensionarilor din cartierele de lângă Olte» pîndește atență și răbdătoare». De fapt, nimeni și prin nimic nu poate participa la viața urbei pentru simplul motiv că ea, viața, nu există. «Eternitatea», satirizată de Eugen Seceleanu, nu este atît de «locală». Falsul artist Ludovic Domsă (denumit public, «înfierat» pe calea undelor în foiletonul «Habar n-avea», exclus din cercul «Arta noastră, viața noastră», părăsit de iubită, alungat din oraș) abia ajuns într-o altă localitate trimite o ilustrată în care scrie «...scumpa mea, arta din acest județ progresaază frumos datorită mie». Din păcate, nimeni nu are motive să se îndoiască de adevărul acestei știri. Batjocoritul lonel Taflan, poet lamentabil, este singura existență reală din urbe. Aventura sa

cu Aneta Varodi, conștiința «vocației» poetice pe care o are, îi dau o identitate. De aici și recunoașterea sa mai mult decît locală pe care i-o oferă autorul. Numai că, degeaba a scris lonel Taflan versul «Și munții Himalaia așterne-i peste mine!» Omul — spunea cineva — poate crede în imposibil, dar nu poate crede niciodată în improbabil. Sigur, pentru a crede în improbabil e nevoie de imaginație și imaginația, fie ea și mediocră, nu le mai este accesibilă concetățenilor lui lonel Taflan. «Nici unul nu crede însă nimic. Ce Himalaia? Iată munții noștri, se văd clar și precis. Munții județeni, îi știu doar cu toții. lei o raniță la spinare, îndeși în ea piine, slănină, ceapă, rachiu alb, un jersuș, că e cam răcoare, și îi dai bătaie. Asta-i viața!»

Bun diagnosticant al balilor sociale, talent viguros, Eugen Seceleanu ni se pare un debutant remarcabil.

Marta Bărbulescu: «Dincolo de cercuri», Editura Albatros. Ajunsă la cel de-al treilea volum («Jocul anilor», 1967, «Îngerii lui Rafael», 1969) Marta Bărbulescu confirmă prezența sa veleită, nesemnificativă în literatură. O platitudine exemplară caracterizează și acest ultim volum. Nu lipsesc nici prețiozitățile: «Un miracol ce nu se rostește/ și n-ai nevoie să cauți intraductibilul,/ urcînd ori coborînd pantele crepusculului!» («Pleinitudine»). Dincolo de cercurile cu care se joacă Marta Bărbulescu se află orice în afară de poezie.

George Damian: «Din Nord», Editura Junimea. Un debut din seria marilor gafe editoriale. Rizibilă dă nota caracteristică a «poeziei» lui George Damian: «În somn, ca într-o apă,/ M-arunc, să mă pătrund/ De adevăruri certe!»

Dorin TUDORAN

Întrebarea pe care o pune cel care lucrează într-un magazin unui client este *ce doriți* (sau: ce ați dori) *dumneavoastră?* Folosirea verbului *a dori* în asemenea împrejurări se bazează pe o convenție care stabilește modalitatea de a pune o întrebare politicoasă celui care urmează să fie servit. A răspunde la această întrebare utilizând tot verbul *a dori*, a spune deci *doresc jumătate de kilogram de măsline* înseamnă a nu respecta convenția amintită prin folosirea unui cuvânt într-o împrejurare inadecvată. Verbul continuă să sugereze, în acest context, ideea de politețe, dar politețea se adresează acum persoanei care vorbește. Or, prea multă politețe la adresa propriei tale persoane este de un gust îndoielnic. Ceva asemănător se întâmplă cu verbul *a servi*: *vreți să vă servesc (cu) salată?* sau: *nu vreți să vă serviți (cu) salată?* reprezintă modalități foarte ceremonioase de a invita pe cineva să mănânce un anumit lucru. Răspunsul normal la o asemenea invitație este: *mulțumesc, am să iau și în nici un caz: mulțumesc am să mă servesc* (ceea ce ar denota o referire prea ceremonioasă la adresa propriei persoane a vorbitorului) și cu atât mai puțin *mulțumesc, serviți-mă* (ceea ce ar fi chiar nepolitic). S-a întâmplat însă lucrul următor: unii au ajuns să folosească acest verb cu regimul sintactic modificat și cu o deviere de sens care îl face sinonim cu *a mânca*: *am servit masa, am servit un pahar de vin, servește friptură*, în loc de *am mâncat (la masă), am băut un pahar de vin, ia (sau mănâncă) friptură* ș.a.m.d. Expresiile de acest tip ajung să fie întrebunțate de unii în împrejurări care nu reclamă în nici un fel o atitudine ceremonioasă (în familie, cu prieteni intimi) și, mai mult, cu privire la propria lor persoană. Lăsând la o parte devierea sintactică (nu ne interesează acum acest aspect), trebuie observat din nou că sintem în prezența unei abateri de la o anumită convenție, prin folosirea unei anumite expresii într-o împrejurare inadecvată. De aici, aspectul ilar al următorului început de dialog auzit de mine odată, la mare, pe caniculă, într-o bragagerie. Vocea exponentului dorințelor unui grup abia intrat în prăvălie: *«Noi dorim să servim niște brăgă!»*

Emanuel VASILIU

CORNEL BRAHAȘ:

întors

În contextul atitor debuturi lirice devitalizate, epigonice și de expresie alambicată, «*Întors*» (Editura Cartea românească) propune un poet ce-l distingem, fără eforturi, din seria uniformizatoare a începuturilor. Mai întâi, prin temperament. Fără retorism și gesturi inutile exterioare, Cornel Brahaș e un vital, un liric ce-și declară, nedisimulat, pofta de viață, de realitate. Fulgurantă, concisă, poezia sa, nu o dată, e ca un strigăt. Ne-o spune însuși autorul într-un poem intitulat semnificativ, «*Sens*»: «*Ploile timpului trec fluorescent prin sărut, / nu dor, nu / ard ploile timpului...*» / *Despicat domnesc scinteile-n buze, / nevoia de viață zvicnește în strigăt*».

Pentru tânărul poet, viața e, cum afirmă, frumos și în spiritul poeziei sale, însuși titlul unui poem, o «*absență imposibilă*». Capacitatea poetului de a fi în realitate e ireductibilă, trăirea vieții e inevitabilă, organică: «*Las pleoapele să cadă, să se unească buzele, dar / nu se poate! Pe-acolo trece lumea cu hohotul ei de viață*».

Vom observa însă, numaidecât, că deși înzestrat cu acest presant gust al vieții, poetul nu e totuși un euforic, un exultant al realului. Acesta nu e recepționat senzorial, sau numai senzorial; poetul are conștiința vieții. De aceea el nu ne va apărea în ipostaza vreunei jucăușe și insensibile făpturi panice. Tonusul vital al poeziei lui Cornel Brahaș provine din condiția ei umană. Deși încă neînchegat ca personalitate poetică, debutantul de astăzi ne permite a-i vedea premisele dezvoltării în substanța omenească a liricii lui. El e un însetat de viață, dar un însetat în sensul cunoașterii și înțelegerii datelor reale. El vrea să evadeze din «*începuturi*» tocmai pentru a intra mai adânc în miezul timpului său. Al unui timp pe care dacă îl iubește și în care îi place să fie prezent, aceasta nu înseamnă că îl scutește și de omește și responsabilele neliniști. Aici aflăm mai sus-pomenita condiție umană a poeziei lui și pe care dacă o va exploata susținut pe mai departe vom avea în Cornel Brahaș un poet de tulburător mesaj. Eul liric care tresare «*la toate zimbetele universale*», nu-i însă scutit de grija viitorului uman: «*Cine-o să m-ajute să cred că lumea înseamnă numai / fluvii imense de iubire, cine-o să m-ajute să privesc / frumos păsările, să ghicesc frumos în palma pământului?*» / *Cine-o să mă ajute / să mă întorc din Europa / privind frumos păsările / și ghicind la fel de frumos / în palma pământului?*» / *Cine-o să mă ajute / să mă infund în destinul Europei / și să ies în fibrele păcii / prin destinele noastre?»* («*Despre pace*»).

Dar iată că acea condiție umană a poeziei lui Cornel Brahaș se manifestă din plin și printr-o expresie de conținute sugestii într-un poem în care dragostea de țară îi răscolește simplele și adâncile sentimente omenești: «*Ți-e imposibil să treci prin România / cu ușurință-n priviri. / Și România trebuie traversată / trebuie traversată fără grabă / de la un capăt la altul—/ca Om.*» / *Să lași avioanele să se ascundă-n păsări, / vapoarele să se scufunde-n pești, / automobilul din cai să ne urmărească / și pe jos să traversezi România — / ca Om.*» / *Ți-e imposibil să treci prin țară / confundată cu pământul ei, / fără bogăție-n priviri.*

Apoi, se mai distinge acest tânăr poet de anumiți confrăți ai săi care emit o producție de goale și diluate înșiriri de cuvinte, fără suportul ideii și emoției, se mai distinge, spunem, printr-o expresie de strictă economie verbală. La Cornel Brahaș remarcăm identificarea vocabulei cu propriu-i gând și sentiment. Fără îndoială, stingăciile nu lipsesc, oscilațiile verbale îi împiedică, pe alocuri, comunicarea congruentă. Dar, în genere, impresionează prospețimea și autenticitatea exprimării.

«*Întors*» e un debut concludent, iar autorul lui, un poet pe care-l așteptăm cu interes.

Traian STOICA

bolile presei

indiferența la conținut

A fost o vreme când o bună parte din critica noastră literară păcătuia prin luarea în considerație numai a conținutului cărții despre care referea. A venit însă acum o vreme când tot o bună parte din critica literară manifestă o indiferență totală la ceea ce vrea să spună autorul

despre reviste

Orizont

Bine gândit, *sumarul numărului (9) al revistei timișorene Orizont* e dedicat aproape în întregime problemei traducerilor, care va constitui, după cum deducem din editorialul publicației, subiectul unei mai ample dezbateri. *Revista ce deschide cu o grăitoare și plină de miez convorbire cu Franyo Zóltán, venerabilul scriitor și emeritul tălmăcitor din «română, germană, maghiară, franceză, engleză, italiană, sîrbă, elina, latină, chineză clasică, sanscrită, arabă, indiană».* Pentru noblețea spiritului acestui autentic gen de cultură, reținem, printre altele, și următoarea mărturisire: «*Limbile clasice le cunosc doar filologic, celelalte le vorbesc curent. Am studiat orientalistica la Universitatea din Viena, nu ca să fac carieră diplomatică sau universitară, ci pentru a putea traduce direct din original opere încă necunoscute Europei.*»

Semnează articole și răspund, deocamdată, la ancheta inițiată de Victor Iancu, Ștefan Aug. Doinaș, D.I. Suchianu, Aurel Buteanu, Andrei A. Lilian, Tașcu Gheorghiu, Romulus Vulpescu ș.a.

Am citit, de asemeni, cu atenție și următoarele rînduri: «*În Banat s-au născut și au trăit traducători de prestigiu european, dedicați pînă la sacrificiu acestei activități. În Banat au existat numeroase inițiative rodnice care au adus după sine promovarea pentru prima oară în cultura română, a unor valori europene. În fine, în Banat, datorită unor rodnice prietenii între oamenii de cultură români, germani, maghiari și sîrbi, a existat întotdeauna o emulație sportivă, o bună cunoaștere reciprocă, a unor literaturi, a unor scriitori care, dincolo de înțelegere, s-au dedicat muncii de cunoaștere și recunoaștere a unor valori literare». Așteptăm ca dezbaterile să aducă și din acest punct de vedere datele și contribuțiile necesare unei cunoașteri cât mai concrete.*

Consemnăm acest număr ca pe un reviriment intervenit în viața publicației, peste care se cam depusese, neutral, un cenușiu praful «provincial». Deci iată că se poate. Excelsior!

Astra

Numărul pe februarie al revistei lunare din Brașov apare, așa cum îndeobște ne-a obișnuit această publicație, cu un sumar variat și cuprinzător. Echilibrat compartimentate, paginile revistei, elegant și aerat machetate, îmbrățișează diversitatea unei problematice corespunzătoare caracterului său «politic-social-cultural».

Intenția colectivului redacțional de a oferi cititorului un ansamblu de informații și comentarii din cele mai diverse domenii de activitate, transmise într-o formă accesibilă și atractivă, nu eșuează în facilități. Subiectele, tematica se mențin întotdeauna la un nivel superior, fără limbajul rebarbativ al prezumțiosului intelectualism. Relevăm, în acest sens, «serialul» Medic, societate, răspundere semnat de Radu Ozun.

O notă bună pentru revista brașoveană o constituie prezentarea și cantitativă și calitativă a realităților locale. Poate că, ajunși în punctul acesta, nu ar fi lipsită de interes sugestia noastră de a se reflecta mai mult opinia cititorilor asupra multiplei vieți a regiunii în formele pe care revista crede a fi cât mai potrivite pentru profilul ei. Și, dacă ne e îngăduit, încă o sugestie. Paginile publicației găzduiesc un număr suficient de poezii. Am dori însă ca revista să nu publice numai pe pagina întâi o piesă lirică de un mesaj mai precis patriotic și cetățenesc. Deci, o astfel de poezie să-și găsească un loc mai mare și în celelalte pagini. Vom opri șirul sugestiilor cu încă una: prezența mai frecventă a aspectului social al județului.

Astra e o publicație cu un conținut interesant și cu o înfățișare grafică distinsă.

S. TRAIAN

într-o carte. Și astfel se face că într-o recenzie sau cronică întîlnim tot felul de speculații — neapărat cu pretenții de subtilitate — ce însă ne lasă într-o completă ignoranță asupra a ceea ce a găsit de cuviință să ne comunice scriitorul respectiv. Citim o astfel de critică, bîntuși de toate bănuielele posibile: o fi poate vorba în carte — să zicem — despre Napoleon, s-o fi petrecînd acțiunea vreunui roman în antichitate sau în perioada imediat următoare războiului de o sută de ani, ori poate că în cutare carte de versuri poetul s-o fi emoționat în fața — poți să știi? — a unor edenice sau de infern priveliști! Dar să nu eredă cititorul că, de dragul unor îndoielnice glume, exagerăm, îi vom relata «aprecierile» dintr-o astfel de recenzie. Ne spune criticul, fiind vorba despre o carte de poezie, că autorul e «un poet expresiv prin rigorea imaginilor ce încheagă demersul

poetic... urmîrind nuanțarea unei terminologii proprii, el încearcă felurite tehnici... Interesantă ni se pare, din acest punct de vedere, imbinarea poemului în proză cu versul, formula dînd posibilitatea transpunerii sentimentului de nedefinit spre acuratețea finală... și, tot așa, învîrtînd penița pe hirtie, recenzentul nu suflă o vorbuliță despre gândurile și sentimentele poetului comentat, despre atitudinea și concepția lui de viață, adică despre «mesajul» scrierii, fără de care nu poate exista o creație autentică și în lumina căruia criticul — tot autentic — e necesar să-și emită judecățile de valoare.

Recenzia a apărut în «România literară» numărul 10 și e semnată de Toma Roman. Precizăm însă că autorul în cauză nu e singurul beneficiar al situației arătate. Am vrut să semnalăm fenomenul.

Tr. S.

cronica ringului

ce naște din boxer... repudiază ringul

Cu ani în urmă, într-o seară de la sfârșitul lunii octombrie, pe una din pistele aeroportului parizian Orly, un «Constellation» se pregătea să decoleze cu destinația New York. La ora 20 și 54 de minute, uriașa aeronavă se înșuruba în văzduh, dispărând în nori. Printre pasageri, la bordul avionului se aflau și două celebrități franceze: violonista Ginette Neveu, invitată pentru câteva concerte în Statele Unite, și marele campion de box Marcel Cerdan, care mergea la New York cu intenția de a-și recuceri titlul mondial la categoria mijlocie, titlu pe care îl pierduse în fața americanului de origine italiană Jackie La Motta.

Zumzetul monoton al motoarelor invita la somn. Dar Marcel Cerdan nu putea dormi. Se gîndea la soția sa Marinette și la cei doi fii, Marcel și René, care așteptau ca el să se întoarcă acasă cu centura cu diamante. Se mai gîndea, de asemenea, la câteva din întîlnirile sale de pe ring. La partida cu Leon Fouquet, de pildă, din februarie 1947. În prima repriză reușise să facă un k.o. magistral, care îi adusese titlul de campion european la «mijlocie». Apoi, meciul infernal cu americanul Tony Zale, din septembrie 1948, cînd a cîștigat centura mondială, făcîndu-l k.o. în rundul 12 pe senzaționalul învingător al lui Rocky Graziano. Iată-l și pe Jackie La Motta, în fața căruia pierduse titlul de campion mondial în iunie 1949, pe ringul din Detroit. De data aceasta, Marcel se ducea să-l înfrunte din nou pe Jackie, pentru a-și recuceri titlul. Trebuia să cîștige. Acum ori niciodată. La 33 de ani, un boxer se pregătește să-și încheie socotelile...

Trecuseră cîteva ore de cînd avionul zbura deasupra oceanului. Cei mai mulți dintre pasageri dormeau cînd, la postul echipajului, radioul aduse mesajul aeroportului Santa Maria din Insulele Azore, locul primei escale: «timpul este senin». A urmat o frîntură de răspuns a celor din avion, apoi liniștea care nu a mai fost nicicînd întreruptă de avionul în care călătorea Marcel Cerdan. Aparat de recunoaștere au reperat ulterior epava uriașului «Constellation» pe insulița Sao Miguel, la nord de Santa Maria. Nu rămăsese nici un supraviețuitor. Tragedia s-a petrecut la 27 octombrie 1949.

...De curînd, din Franța ne-a sosit știrea că Marcel Cerdan jr., fiul fostului campion mondial, a renunțat la box după o activitate de opt ani ca profesionist. El a încercat să refacă pe ring drumul glorios al tatălui său dar nu a reușit. În cartea de aur a campionilor mondiali rămîne un singur Marcel Cerdan. Cel dispărut în accidentul de avion din octombrie 1949.

Petre HENT

Printre prietenii și admiratorii marelui campion francez Marcel Cerdan s-a numărat și celebrul șansonetist Maurice Chevalier. Iată-i pe cei doi M.C. pînîndu-și împreună la punct forma fizică... Cerdan în dreapta imaginii.

cum putem progresa în rugby ?

Răspunde Radu DEMIAN

Reducînd, din plecare, introducerea de «intrare în atmosferă», îmi permit să susțin că progresul rugbyului românesc se poate realiza îmbunătățind substanțial trei verigi vitale.

Prima — la nivelul juniorilor. Cred că este absolut necesar ca fiecare echipă de divizia A (începînd din toamnă) și de divizia B (un an mai tîrziu, să zicem) să-și aibă propria formație de juniori. Demn de subliniat mi se pare, la acest sector, necesitatea selecționării băieților cu gabarit (mai ales pentru înaltași), tehnica neputînd niciodată surmonta total handicapul fizic. Această optică «de pornire» a rugbyștilor de miine mi se pare esențială, dacă avem în vedere dorința de a fi competitiv pe plan european.

A doua verigă — la nivelul cluburilor. Unitățile noastre rugbyștice trebuie să crească calitativ și cantitativ. Un club de rugby are nevoie de 2-3 echipe pe lîngă cea fanion (inclusiv o echipă de tineret-rezerve, ca la fotbal, care să fie treapta intermediară de la juniori la seniori), ajungînd să fie o «școală proprie» de rugby.

A treia verigă — la nivelul echipei reprezentative. Naționala de rugby va crește angajînd cel puțin 8—10 întîlniri anuale cu adversari puternici (pentru anul 1973 sînt programate doar trei meciuri, dintre care cele cu Spania și Maroc sînt aproape jucuri «de unul singur», adversarii fiind mult inferiori), echipe de rugby engleze, franceze și — de ce nu? — neozelandeze și australiene.

Aș mai adăuga că progresul rugbyului pre-tinde o propagandă pe care, deocamdată, nu o are. Nu vă puteți închipui cît a ajutat, de pildă, televiziunea franceză la răspîndirea și întărirea rugbyului galic.

confidențial controlul de noapte al fotbalistilor...

S-ar putea ca acest titlu insolit să se bucure în fața ochilor dumneavoastră — în primă instanță — de creditul pe care-l are, uneori, un cuplet de revistă. Cine știe — vă spuneți, poate stîmăți cititori — ce curiozitate glumeață din viața fotbalistilor ne este prezentată în acest colț de pagină!?! Ei bine, n-ați ghicit! «Curiozitatea glumeață» pe care v-o împărtășim este foarte... neglumeață și trebuie privită, după părerea noastră, cu mult mai mare interes și simț de răspundere decît o simplă curiozitate.

Și acum, direct la obiect: știați, de pildă, că fotbalistii unui club foarte serios și respectat, ne referim la Steaua, sînt controlați, acasă, seară de seară — între 10 și 11,30 — de către antrenori? Dacă nu știați trebuie să vă spunem că această «metodologie» a făcut parte, de-a lungul anilor, din stilul de lucru a doi antrenori foarte apreciați, Ștefan Covaci și Valentin Stănescu, «profesorul» Constantin (altă personalitate a fotbalului nostru) făcînd, la rîndul său, același lucru.

Să nu credeți că le facem un proces de intenție acestor

tenis

între computer și fantezie

Întîlnirile Smith-Năstase strîng, de fiecare dată, pe stadioane și în fața televizoarelor milioane de iubitori ai tenisului. Interesul stîrnit de aceste întîlniri este motivat, deopotrivă, de valoarea celor doi campioni, ca și de marile deosebiri ce există între ei.

Stan Smith, premiantul unei școli de tradiție cu 10 milioane de elevi. Un sistem de pîrghii conectat la un computer întotdeauna bine reglat, care are cablate comenzile elementare: serviciu — voleu — smeci. Un jucător la care voința, perseverența, curajul, ambiția și inteligența sînt neobișnuite.

Ilie Năstase, tînărul pentru care tenisul nu reprezintă competiție propriu-zisă, ci un mod de exprimare. Un ambițios care vrea să arate că se poate face și altfel, ceea ce se face de 100 de ani într-un fel. Un geniu, pentru că procentul de mingi excepționale depășește cu mult pe cel al mingilor normale. Un jucător cu un singur adversar — el însuși.

În spatele rezultatelor consemnate în meciuri, seturi, gheme și puncte, cei doi mari campioni exercită o atracție deosebită în rîndurile iubitorilor de tenis din lumea întreagă, printre aceștia situîndu-se în primul rînd tineretul, pentru care inspirarea din mișcările acestora poate fi o bună lecție de tenis.

Într-un referendum organizat în rîndurile tinerilor jucători de tenis din Franța, Ilie Năstase a fost preferat — tuturor celorlalți — de 47 la sută din participanți. Principalele argumente au fost: «Jocul său strălucitor, aparenta sa dezinvoltură, alura sa «în vînt», fantezia și ușurința sa». Pe locul doi în acest clasament, cu 20 la sută din voturi, se află, la egalitate, Stan Smith, Rod Laver și Manuel Santana. Urmează John Newcombe, Ken Rosewall și Patrick Proisy.

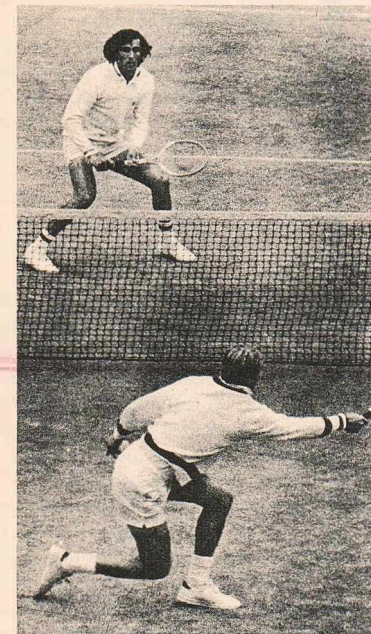
...După finala pierdută la Wim-

bledon, Năstase a plecat ultimul din vestiar. Afară, o mulțime de tineri, cu fețe grave, continuau să-l aștepte și, pentru prima oară, trecînd prin mijlocul admiratorilor, lui Năstase nu i s-a cerut nici un autograf, în semn de solidaritate mută cu favoritul lor. Erau membrii clubului fan-ilor lui Ilie.

Pentru americani, Năstase este urmașul lui Santana și, împreună cu acesta, reprezintă Europa pe lista cîștigătorilor de la Forest Hills. Acolo unde, după opinia unei reviste de specialitate, Stan Smith trece printre primele zece personalități «elegante» ale anului 1972, sute de mii de tineri se străduiesc să pronunțe corect «Ilie Năstase».

Probabil că pentru fiecare dintre noi jucătorul ideal ar avea jocul lui Năstase, asociat cu concentrarea lui Smith. Dar, oare, așa ceva este cu putință?

Ștefan GEORGESCU
antrenor

antrenori care se folosesc totuși de o metodă potrivită, să zicem, «epocii de piatră a fotbalului». Nu. Antrenorii — și Constantin și alții, de la alte cluburi — sînt nevoiți să recurgă la acest mijloc! Sînt nevoiți să-și caute jucătorii rătăciți prin baruri și restaurante, sînt nevoiți să fie «dădace» la niște «copii» între 20 și 30 de ani! De ce sînt nevoiți? Pentru că fotbalistii cu asemenea abateri au fost ani de zile «amenințați cu degetul» sau pedepsiți formal (cu alte cuvinte incurajați indirect să persevereze în rele), pentru că «eficiența» muncii educative cu unii jucători este de ani de zile o vorbă.

Așa se face că — asociațiile și cluburile neluînd măsuri corespuzătoare — antrenorii sînt la «mina jucătorilor», trebuie să-i păzească așa cum pot, pentru a putea alinia, duminicile, un «11» valid.

Și cînd te gîndești că în alte țări, tehnicienii consultă doar, înaintea antrenamentului, datele fiziologice la zi ale fotbalistului — ele exprimă cu rigurozitate științifică ce fel de «viață invizibilă» a dus jucătorul ziua și noaptea — și pe baza lor exclusivă îl primesc la pregătire sau îl trimit acasă, împreună cu sancțiunea respectivă, care este departe de a fi formală. Efectul? Cei inapți pentru condiția — fizică și morală — de fotbalist se elimină singuri!

...În vreme ce la noi, cluburile duc, uneori, cîte cinci-șase ani de «muncă de lămurire» cu Viorel sau cu Gigel, care nu vor în ruptul capului să se facă «băieți cumînți»!

M.P.

fotbal

lacrimile lui oblemenco

...Acum patru luni și jumătate, două vești — ca două strigăte! — au răscolit lumea celor care iubesc fotbalul românesc.

«Oblemenco a fost operat într-o situație disperată. Ulcer perforat, intervenție în extremis!» Peste câteva zile: «Oblemenco este între viață și moarte! Ulcerul a re-perforat. A doua operație».

Emoție profundă printre fotbaliști. Emoție printre cei care-i iubesc pe fotbaliști.

«Va trăi, oare, jucătorul craiovean?» — se întrebau, cu teama în suflet, cei care-l știau de atîția ani pe exemplarul Oblemenco.

Pe băiatul acela înalt ca un munte și timid ca un școlar...

Pe atacantul-uragan din fața careului de 16 metri care, după meci, pe stradă, se ascunde pur și simplu din calea manifestațiilor de simpatie ale numeroșilor săi suporteri...

Pe tînărul de caracter, model de seriozitate, de demnitate, de omenie, în relațiile sale de lucru, de viață, cu toată lumea...

«Va trăi Oblemenco?»

Pe atunci, un simplu DA ne era de ajuns. Cei care l-au stimat și l-au iubit pe acest tînăr rar ar fi fost împăcați măcar cu acest răspuns. Despre fotbal, pe mai departe, pentru Oblemenco, nici nu putea fi vorba, în zilele acelea, în care luni se spunea «va trăi», iar marți «nu va trăi».

Știm cu toții ce a urmat.

Oblemenco a trăit. Oblemenco trăiește. Oblemenco — minune a celor care l-au îngrijit, a fizicului său robust și a muncii sale pentru a reveni în fotbal — joacă și marchează goluri!

Cu două zile înaintea partidei cu Rapid (vineri), Oblemenco nu primise, încă, avizul medical pentru a juca prima partidă a returului!

Duminică, pe Stadionul Republicii, Oblemenco a marcat trei goluri, fiind motorul moral al unei echipe de fotbaliști care s-au bătut ca lei pentru a întoarce soarta unei partide pe trei sferuri compromisă. La golul egalizator, o «rachetă» a lui Oblemenco de pe la 30 de metri, fostul internațional rapidist Ion Ionescu îmi spunea că nu știe vreun portar care s-o fi putut apăra.

...Era mare și firească bucuria la cabina otenilor după meci. Felicitări, chioțe, îmbrățișări. Un singur om stătea în colțul lui și plîngea. Oblemenco. Lacrimi de imensă fericire. Lacrimile unui om care, acum patru luni și jumătate, își dorea un singur lucru: să apuce să-și crească fetița, să n-o lase orfană.

Marius POPESCU

P.S.

În pofida naturii potrivnice, returul a luat un start promițător, mai cu seamă sub raportul angajamentului fotbaliștilor, care ne-au oferit destule mostre de frumoză încheștare sportivă sub semnul unui fair-play pe care-l dorim o permanentă a întrecerilor soccerului nostru. În dinamica luptei pentru titlu, meciul Rapid-Universitatea Craiova — care va intra, nu ne îndoim, în galeria partidelor cu totul memorabile ale istoriei campionatului nostru (așa cum au intrat, cîndva, jocurile Rapid-Steagul roșu, Steaua-Steagul roșu etc.) — a născut un derby de zile mari, în etapa a doua, la Craiova.

Universitatea-Dinamo, iată un reactiv «cap de afiș» pe care nu-l vor scăpa fans-ii lui Oblemenco, fie ei din Mărgăritești sau din Ciuperceii Vechi, din Bechetu sau din Seaca de Pădure.

m. p.

cititori-comentatori

adio sport, adio mișcare, vivat coniacul!

Sportul din județul Covasna nu gravitează pe orbita marilor constelații românești. O echipă de lupte în divizia «A» (cu «masca de oxigen» pe față), o echipă feminină de baschet în eșalonul secund (cu abonament în ultimul vagon al clasamentului), trei echipe de fotbal (decimate an de an într-o serie a categoriei «C»), ceva sport școlar, (fără prea mare importanță) și cam atât. Pentru toate acestea se cheiltesc importante fonduri bănești (care anual depășesc cu mult un milion de lei), iar progresul care ar însemna campioni, locuri frunțase în diferite competiții naționale se lasă așteptat.

Cu prilejul unor dări de seamă pe linie de sport, se reclamă insistent lipsa de interes a tineretului covăsnean pentru sportul de performanță și chiar absența unor talente autentice care să asigure progresul.

Nu-i adevărat! Justificarea e total falimentară iar necunoscuta problemei este alta. Am aflat-o zilele trecute trecînd prin Tg. Secuiesc. O firmă mare, luminoasă, recent instalată pe fațada casei de cultură, anunța: «CLUBUL ORĂȘENESC». Club e doar firma deoarece înăuntru, într-o încăpere de aproximativ 15/7 metri, adică ideală pentru o sală de box, lupte, gimnastică, haltere etc., s-a instalat un bar cu mese joase, cu fum, rom, coniac și cu mulți tineri între 15 și 18 ani.

Și atunci mi-am pus întrebarea: cum să fie atras tineretul spre sport cînd numai în orașul amintit, pe o suprafață de 1 kilometru, există 2 restaurante, 5 baruri, 3 bufete, și NICI O SALĂ DE SPORT...

Mi-aș mai îngădui să amintesc gospodarilor din județul nostru măcar una din indicațiile recentei Plenare a C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea continuă a educației fizice și sportului și anume recomandarea privitoare la construcțiile sportive cu soluții simple și economice și cu «posibilități multiple de folosire».

Sper să nu-și închipuie cineva că prin «posibilități multiple» se poate înțelege și rom și coniac?...

Ion HATOS
Sf. Gheorghe, jud. Covasna
Cartier Simeria, bl. 8

împotriva pauzelor din fotbalul românesc (I)

Este știut că fotbalul zilelor noastre a ajuns deopotrivă o știință și o artă. Dar pentru a ajunge la acest nivel de interes și popularitate a avut de străbătut o cale lungă de zbuciumate dar fecunde înnoiri. A fost modelat — de cunoscuți sau iluștri anonimi — cu migală, cu ardoare, cu preocuparea de a-l face să trăiască pe tiparul tuturor înnoirilor, al mersului permanent înainte, al progresului și al comenzilor societății. El are precizuni de la care nu există derogare, dar oferă și loc larg pentru creație, promovînd talentul ca și oricare artă.

Fenomenul cel mai important al fotbalului, în ultimii 25 de ani, este locul ocupat de club, deci de echipă în accepțiunea ultimă a cuvîntului. Clubul devine, datorită organizării sale complexe, personalității conducătorilor, multor prestigioși antrenori și virtuozilor jucători, celula esențială a fotbalului contemporan.

Tocmai acest lucru îl subliniază Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea continuă a educației fizice și sportului: «...asigurarea unor cluburi puternice în scopul desfășurării procesului de instruire la nivelul cerințelor internaționale. La principalele discipline se vor constitui cluburi (s.n.) pe ramuri de sport».

Progresul acestor ultimi 25 de ani a depășit orice previziune. Pentru că el s-a făcut în profunzime — vezi numărul impresionant de practicanți, numai U.E.F.A. are înregistrați în scripte circa 6,5 milioane; s-a făcut în întindere citim numărul impresionant de țări afiliate la F.I.F.A., circa 136; dar s-a făcut și în înălțime — subliniem numărul mare de competiții: Cupa campionilor cu finală Europa-America de Sud, Cupa Cupelor, Cupa Europei internaționi, Cupa orașelor tîrguri, Turneul U.E.F.A. pentru juniori, Cupe regionale (Balcaniadă seniori-tineret, Europa Centrală etc., Universiade, Spartachiade, Feroviare etc.).

Astăzi un meci internațional amical între țări nu mai prezintă interesul pe care, de exemplu, l-a manifestat lumea de pretutindeni cînd s-a jucat pe Wembley Anglia-R.P. Ungaria. În schimb, astăzi trebuie să ne gîndim că, nu peste mult timp, n-ar fi exclus ca revalorizarea noțiunii de echipă națională să se facă chiar prin organizarea unui veritabil campionat european interțări. Un prim început l-am trăit vizionînd Cupa internaționi disputată pe serii în Europa. Gîndesc eu, mai întii, cu un calendar propriu, pe osatura unor puternice echipe de club; mai ales că trăim în secolul vitezei supersonice și nu s-ar mai pierde timp mult cu deplasările. Vom trăi și vom vedea...

Va evolua cu siguranță și forma jocului care, prin natura sa, este a spectacolului eficace. Spiritele noastre vor privi nostalgic cum se duce fotbalul limpede, curgător, plin de artificii, pentru că am și început să ne obișnuim cu un fotbal mai aspru, mai dinamic, construit colectiv. Va promova cu siguranță acel fotbal a cărui frumusețe constă în eficacitate și dăruire de sine. Bineînțeles că va trebui luptat energic, continuu, pentru a proteja fotbalul și fotbaliștii de violență și cinism.

Am ținut să prezint acest tablou al fotbalului modern tocmai fiindcă munca în necunoscut pierde teren încet-încet. Iar fiindcă este vorba de fotbalul modern, atunci și antrenamentul, instruirea, vor solicita me-

tode și investigații moderne. Cu atît mai mult cu cît decalajul între teorie și practică este minim iar «programarea procesului de antrenament» este o certitudine folosindu-se — ca și în producție — de matematică, electronică, cibernetică, psihologie etc.

Printre multiplele mijloace care concurează la ridicarea nivelului fotbalului este fără tăgadă și calendarul competițional. O definiție mai aproape de realitate ar credita calendarul ca un sistem de diviziune a timpului pe care fotbalul îl folosește pentru periodizarea antrenamentelor, pentru întîlniri amicale și oficiale, interne și internaționale, pentru muncă și relaxare, pentru refacere și așa mai departe.

Studiînd atent această problemă, am ajuns la concluzia că acolo unde el a ținut cont numai și numai de interesele fotbalului, de creșterea și dezvoltarea lui, nefracționînd competiția pentru un motiv sau altul, calendarul și-a adus o contribuție nemăsurat de mare. Acolo însă unde el a fost întocmit în funcție de capriciile climatei, de interese legate de satisfacerea stagiului militar, de examene sau cursuri universitare etc., eficiența lui s-a rezumat numai la detaliul că oferea o înșiruire de date.

Să ne justificăm afirmațiile. Nu însă înainte de a preciza că jucînd mult, forma sportivă are o longevitate mare (ceea ce înseamnă că nu este de admis fracționarea pregătirii) și numai după ce trecem în revistă calendarele unor țări europene.

Nordicii, U.R.S.S.: au 2 luni pauză, 3 luni pregătire și 7 luni competiție. Încep pregătirile în ianuarie și le termină la jumătatea lunii aprilie, cînd încep jocurile oficiale. Turul și returul se desfășoară în continuare pînă la începutul lunii noiembrie. Participanții la competițiile europene sînt desemnați, în consecință, cu 6 luni înainte!

AUSTRIA: are 45 de zile pauză iarna și 15 zile vara; 60 de zile sînt afectate iarna pentru pregătire; se joacă 8 luni în continuare, turul începînd primăvara.

R.F.G. și OLANDA: Pauză de 50 de zile (20 de zile iarna, 30 de zile vara), 70 de zile de pregătire (60 în vară și 10 în iarnă) și 8 luni de competiție neîntreruptă.

ITALIA, SPANIA, ANGLIA: Simplu și categoric. O vacanță vara, de 40 de zile, după care o pregătire de 60 de zile. Turul campionatului începe în luna septembrie și se continuă cu returul fără nici o întrerupere pînă se termină, adică în anul viitor, la sfîrșitul lunii mai. Deci repet: 40 de zile pauză (odihnă, tratament, refacere psihică etc.), 60 de zile pregătire și opt luni și jumătate, aproape nouă luni, de competiție non-stop!!

ROMÂNIA: Începem turul campionatului în jurul datei de 20 august și după circa 3 luni și jumătate ne oprim. Dăm o pauză de circa 20-25 de zile și circa 2 luni și jumătate ne apucăm să ne pregătim deoarece în jurul datei de 15 martie continuăm cu returul, deci iar circa 3 luni de competiție. În consecință: avem pauză 50-60 de zile (în iarnă și vară), circa 90 de zile afectăm pregătirilor și ne mai rămîn între 6 luni și jumătate și șapte luni de competiție. Și de cele mai multe ori cu pauze mari și dese pentru cantonamentul lotului național și cu înghesuirea etapelor în final — fie că este vorba de campionat, fie că este vorba de «Cupă».

Constantin TEAȘCĂ

(Va urma)

DE CE?

CUM?

ÎN CE CONDIȚII?

Sîntem 7 cetățeni din Capitală care — fără să știm unul de altul — antrenați numai de Indemnul unui harnic și priceput agent de asigurare, Mihail Siminel, am hotărît să utilizăm, în folosul copiilor noștri, calea deschisă de asigurările de stat.

Ne-au fost prezentate mai multe feluri de asigurări practicate de ADAS și fiecare dintre noi, judecînd separat unul de altul, sfătuiindu-ne cu soțiile (soții), am ales și am încheiat ASIGURAREA CU TERMEN FIX.

BĂDESCU ELENA

GHILEZAN RADU

BORTĂ GHEORGHE

BORTĂ EUGEN

STĂNCULESCU CONSTANTIN

GUCKER JEAN VICTOR

STROE CORNELIA
(CU FIICA SA CRISTIANA)

DE CE?

Pentru că asigurarea cu termen fix se potrivește mai bine cu interesele familiei fiecăruia dintre noi. Ea răspunde perfect simțămintelor noastre de nețărmurită dragoste pentru copiii noștri. Fiecare părinte simte plăcere intensă să îndindă asupra odraslelor sale o aripă care să le ocrotească timp cit mai îndelungat.

Firește, fiecare dintre noi a avut motive aparte, deosebit nuanțate, pentru a încheia la ADAS această asigurare, dar, în esență, gîndul nostru a fost același. Noi am gîndit așa: fiul meu (fiica mea) are în prezent atîția ani. Aceasta înseamnă că, în anul cutare, va termina pregătirea profesională și, intrînd în viața activă, se va afla în pragul întemeierii unui cămin propriu. În acel moment, copilul nostru va avea nevoie de un sprijin material mai substanțial. Ce-ar fi dacă noi, părinții, am face în așa fel încît, în jurul acestei date, copilul să primească o importantă sumă de bani? Cum să facem ca acești bani să fie primiți de copiii noștri, chiar dacă noi, părinții, la acea dată, nu vom mai fi în viață?

Această problemă, grea de rezolvat numai cu puteri proprii, se rezolvă prin ADAS, cu ajutorul ASIGURĂRII CU TERMEN FIX.

CUM?

Fiecare dintre noi, ținînd seamă de puterile proprii, am stabilit suma de bani pe care dorim ca fiul nostru (fiica noastră) să o primească de la ADAS. Această sumă poate fi cel puțin de 10 000 de lei sau mai mare (crescînd din 5 000 în 5 000 de lei). Totodată, am stabilit și la ce vîrstă, adică după cîți ani începînd de acum, copiii noștri să primească suma respectivă și acest număr de ani reprezintă durata asigurării.

Această durată poate fi de cel puțin 5 ani și de cel mult 20 de ani. Înseamnă că putem lua o astfel de măsură de ocrotire a copilului chiar de cînd el se află în fașă.

La stabilirea duratei am ținut seama de faptul că, la expirarea asigurării, nu se admite ca vîrsta noastră, a celor care am încheiat asigurarea, să depășească 65 de ani. Pe aceste baze am încheiat contractul de asigurare (polița de asigurare) cu ADAS.

ÎN CE CONDIȚII?

În baza acestui contract, noi plătim la ADAS, lunar, prima de asigurare, care variază în funcție de: vîrsta fiecăruia dintre noi, suma asigurată și durata asigurării. Agentul de asigurare ne-a dat lămuriri la toate întrebările noastre. În special, am dorit să știm ce se va întîmpla cu asigurarea dacă noi, cei care am încheiat-o, între timp decedăm. Agentul de asigurare a deschis cartea în care se află tipărite condițiile generale și condițiile speciale ale acestei asigurări și am aflat acolo răspunsul. Astfel:

— Dacă decesul se întîmplă din cauză de accidente sau boli infecțioase acute chiar și numai după 2 zile, respectiv 5 zile — socotite de la orele 24 ale zilei în care s-a plătit cea dintîi rată a primei de asigurare — ADAS va achita copilului nostru, la împlinirea termenului stabilit prin poliță, întreaga sumă asigurată, fără ca de la data decesului să se mai plătească la ADAS prime de asigurare.

— În caz de deces al asiguratului din altă cauză decît cele arătate mai sus, soluția este aceeași dacă decesul a intervenit după ce au trecut 2 ani de la încheierea asigurării.

— Dacă decesul — din alte cauze decît accidente și boli infecțioase acute — a intervenit înainte de împlinirea a doi ani de la încheierea asigurării, în acest caz ADAS plătește sume parțiale.

Noi însă avem încredințarea că vom trăi pînă ce copilul nostru va primi de la ADAS suma asigurată și ne vom bucura cu el de cele ce va izbuti să realizeze cu această sumă. Pînă atunci, vom plăti regulat, lunar, primele de asigurare, al căror total este, în toate cazurile, mai mic decît suma ce se va primi de copilul nostru.

În același timp, am luat act că, oricînd, în perioada cit durează asigurarea, putem schimba, printr-o simplă cerere scrisă, persoana care va primi suma fără ca această schimbare să atragă obligația noastră de a face plăți suplimentare.

Noi considerăm că o astfel de reglementare este judicioasă și apără bine interesele familiilor noastre. Am luat această măsură de a încheia asigurarea în folosul copiilor noștri și sîntem convinși că am făcut o treabă bună.

Din explicațiile agentului am luat cunoștință că o astfel de asigurare se poate încheia nu numai în beneficiul copiilor noștri, ci și în beneficiul oricărei persoane, indiferent de vîrstă și chiar dacă ea nu face parte din familie.

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRIILOR DE STAT
CENTRALA

Direcția organizare, învățămînt și popularizare
str. Smîrdan nr. 5, București — sectorul 4
Telefon 15 42 64

Subsemnatul de profesie
..... domiciliat în localitatea județul
..... str. nr. blocul
scara etajul apartamentul (telefon la domiciliu și
..... la locul de muncă) vă rog să trimiteți la domiciliul meu
un agent de asigurare, între orele (1), în legătură cu asigurarea
material documentar suplimentar prin poștă
cu termen fix (Tarif ADAS V).
Data Semnătura
(1) se va tăia rîndul de prisos.

CITITORII CARE DORESC SĂ ÎNCHIEIE O ASIGURARE CU TERMEN FIX SAU SĂ OBTÎNĂ INFORMAȚII SUPPLEMENTARE DESPRE ACEASTA SÎNT RUGAȚI SĂ DECUPEZE ȘI SĂ EXPEDIEZE ÎN PLIC, LA ADRESA INDICATĂ, CUPONUL ALĂTURAT.

FUGIT IRREPARABILE TEMPUS... (II)

«*Ei bine, nu vreau să mor înainte de vreme!*» exclamația aceasta patetică — sau chiar îndrăgănită?! — a actriței Olga Tudorache a avut, se pare, niște reverberații neașteptate. A trezit niște instincte vitale amorțite. A stîrnit niște ambiții anchilozate. Actorii vor să joace: toți și mult. Mi-au spus-o, mi-au telefonat-o, mi-au scris-o. Fără luminile rampei, cerul lor n-are soare. Fără viața trăită pe scenă, viața lor n-are noimă. Semnătura pe statul de salarii fără semnătura — cît mai mare! — de pe afiș e, adeseori, umilitoare...

Știu toate astea. Recunosc și adevărul lor. Dar mai știu că teatrul — teatrul acesta care există în conștiința și afecțiunea publicului în primul rînd prin actori — nu poate implini todeauna toate visele: nici ale celor de pe scenă, nici ale celor din cu-

pe alte scene, în piese și roluri care nu sînt întotdeauna foarte demne de înaltul lor rang artistic.)

Se întîmplă însă, așa cum semnalăm în articolul de săptămîna trecută, ca teatrul să-și ignore, uneori cu ingratitudine, chiar forțele sale viguroase și tinere, cele care îi fac faima, care îi aduc succesele, care atrag publicul în sală. De ce nu am văzut-o în ultima vreme pe Clody Bertola, așa cum eram învățați să o vedem, în spectacole memorabile: ne e dor să o revedem pe Irina Răchiteanu; de ce atît de rar Silvia Popovici pe prima scenă a țării? Întrebările acestea ne frămîntă adesea, pe noi cei care scriem despre lumea teatrului și, oricît de incurcați ne-am trezi în fața lor, un ascuns sentiment de bucurie tot ne încearcă: deci spectatorii nu-și uită actorii preferați, deci sînt legați de ei, îi așteaptă și vin pentru ei la teatru... Multă vreme ne-a fost frică — dintr-un soi de prejudecată sau poate dintr-o modestie ipocrită — de termenul «vedetă», îl ocoleam deliberat, ni se părea că e asemeni unei boli rușinoase, și ajunsesem să topim într-o pastă de cuvinte cenușii, amorfie, uniformizatoare, nume celebre, personalități actoricești alături de iluștri necunoscuți și de prezențe mediocre. Dar vedeta există, fie că ne place sau nu să o numim așa, actorul mare luminează un întreg spectacol, iar prin acest actor plin de har piesa își comunică ideile, mesajul, înflurește conștiințele — adică își implinește destinul...

Deci, ne întrebăm și noi, ridicînd stiloul în apărarea vedetelor noastre: ce a jucat George Constantin — acest actor monumental, clocotitor, care poate interpreta orice gen de rol cu egală forță de fascinație! — ce a jucat în ultimele două-trei stagioni? Actorul nu se plînge, «înțelege — cum se spune — situația», ba chiar își amintește că a făcut un Ibsen și un Gorki la televiziune, și o experiență filmică grozavă cu tînărul regizor Radu Gabrea. Dar noi nu putem uita că de la rolul episodic (turnat însă în aur, e adevărat!) din «*Omul care...*» și de la acea «*Fintînă a Blanduziei*», cu o viață atît de scurtă și lipsită de strălucire, George Constantin nu a mai apărut pe scenă în fața noastră. Adică, la drept vorbind, de la «*Regele Lear*», spectacolul-eveniment iubit și hulit cu egală inverșunare, deci constituind exact ambianța necesară afirmării unui actor-eveniment ca George Constantin... Lucid și răbdător, fără a schița proteste inutile, acest actor comunist, care e și secretar de partid al Teatrului «Nottara», știe că păcatul primordial, cauza principală, zace undeva, în zonele alcătuirii repertoriului, acolo unde mulți din cei ce răspund de «*programul repertorial*» al teatrului sînt desul de oscilanți, de nesiguri, de greu de urnit. George Constantin nu luptă pentru «cauza» lui — o fi bine?, o fi rău? — dar oricum, luptă pentru cauza teatrului. Ceea ce sigur e bine. La ora aceasta, se pare că putem avea speranțe: apare în «*Cei șase*», alături de alți cinci actori de primă mînă ai teatrului, spectacol cu care trupa «Nottara» speră să dea — în sfîrșit! — o lovitură în slăbiciunea actuală.

Nu, altceva nu a mai jucat: nu ar fi avut cînd, «*Adio, Charlie*» se joacă de trei, de patru ori pe săptămîină. «*Schimbul*» în restul serilor. Se întîmplă astfel un lucru paradoxal: muncind mult, un actor poate rămîne totuși pe loc, fiind paralizat tocmai de programarea istovitoare a aceleiași și aceleiași piese. Rezultatul poate fi, uneori, aproape identic cu cel al insuficienței sale folosiri scenice. E adevărat, orice teatru este tentat, mai ales într-o stagiune secetoasă, să stoarcă peste poate vechile sale succese. Dar actorul se epuizează. Nu poate să-și reconstituie-și la a trei suta zecea oară — stările interioare, trăirile autentice. Nu poate respira, nu poate merge înainte dacă în el nu începe lupta cu un

nou personaj, cu un nou spectacol. Trei ani de zile Liliana Tomescu nu a pregătit nimic nou: e ca și cum toamna nu ai mai semănat grîu pe cîmp, sperînd că el va răsări la primăvară din grăunțele anilor trecuți...

Acum, în chiar ziua în care stăteam de vorbă pentru acest articol, Liliana Tomescu începuse, în sfîrșit, repetițiile la o nouă piesă. Originală. Comedie (cam amară, după cite îmi spune). Scrisă de I.D. Șerban — un dramaturg care a debutat cîndva pe această scenă. S-a chemat — neinteresant — «*Cazul doctorului Bărăgan*». Se va chema, mai interesant, «*Popasul astenicilor*» sau poate «*Hanul astenicilor*». Doctorul Bărăgan a fost, firește, un rol pentru un actor. Ideea — ingenioasă! — a directorului teatrului, Horia Lovinescu, de a transforma doctorul în doctoriță i-a oferit pină la urmă Liliane Tomescu un rol nou. Tot e ceva!

Cum se vede, cu bunăvoință, cu idei, cu căutări insistente se pot găsi totuși soluții ca marii noștri actori să treacă din culise pe scenă. Să existe. Să existe pentru noi, pentru ei. Să nu trăiască obsedați de acel «*fugit irreparabile tempus*»...

Sanda FAUR

George Constantin sau incorigibilul optimist în acțiune.

lise, nici măcar ale celor din sală... Nu pot fi scrise piese numai cu personaje principale. Nu pot fi montate numai capodopere (nu de alta, dar acestea apar, din păcate, mai anevoie decît lucrările mediocre!). Teatrul trebuie însă să-și păzească, să-și îngrijească, să-și cultive cu pasiune — și răspundere! — florile sale rare: marile talente, marii săi actori. Un mare actor care nu joacă două stagioni constituie o pierdere ireparabilă: un Peer Gynt sau o Ofelie, o Oana sau un Miroiu nejucați la timpul lor sînt gesturi ireversibile. Acum cîțiva ani semnalăm, în aceleași pagini, și cu aceeași durere, cum vechea gardă a Naționalului lîncezește și este scoasă din circuitul valorilor înainte de vreme. Sigur, e greu să ai mereu roluri pe măsura unui Calboreanu, să-i poți oferi Elvirei Godeanu, lui Al. Giugaru sau Ion Fintescu partituri corespunzătoare, e greu să poți împlini și nevoile de repertoriu ale teatrului și cele ale actorilor ajunși, încă în putere, la vîrsta senectuții. (Drept care, cei de mare vitalitate și care nu sînt dispuși să depună armele, precum Al. Giugaru, de pildă, acceptă să joace

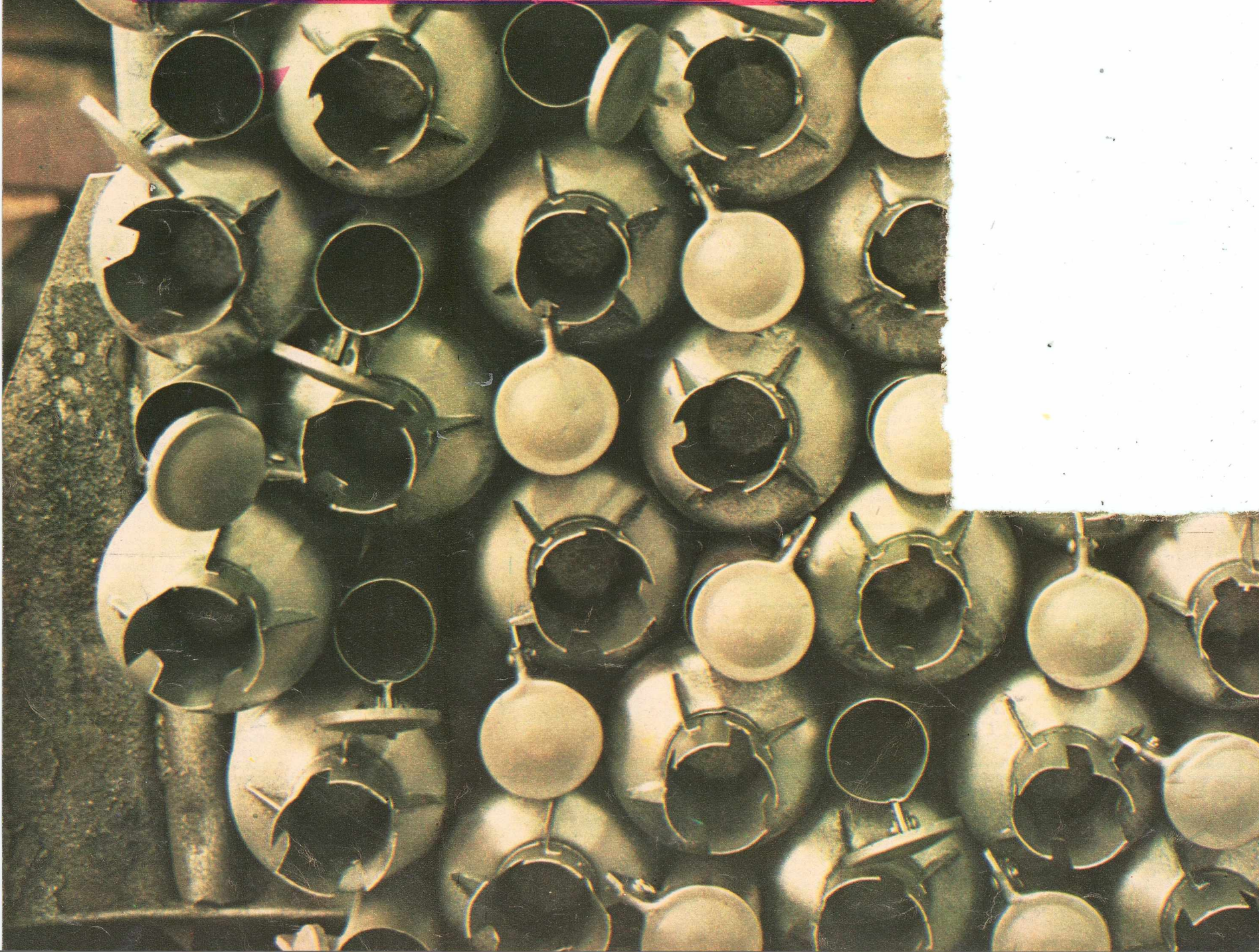
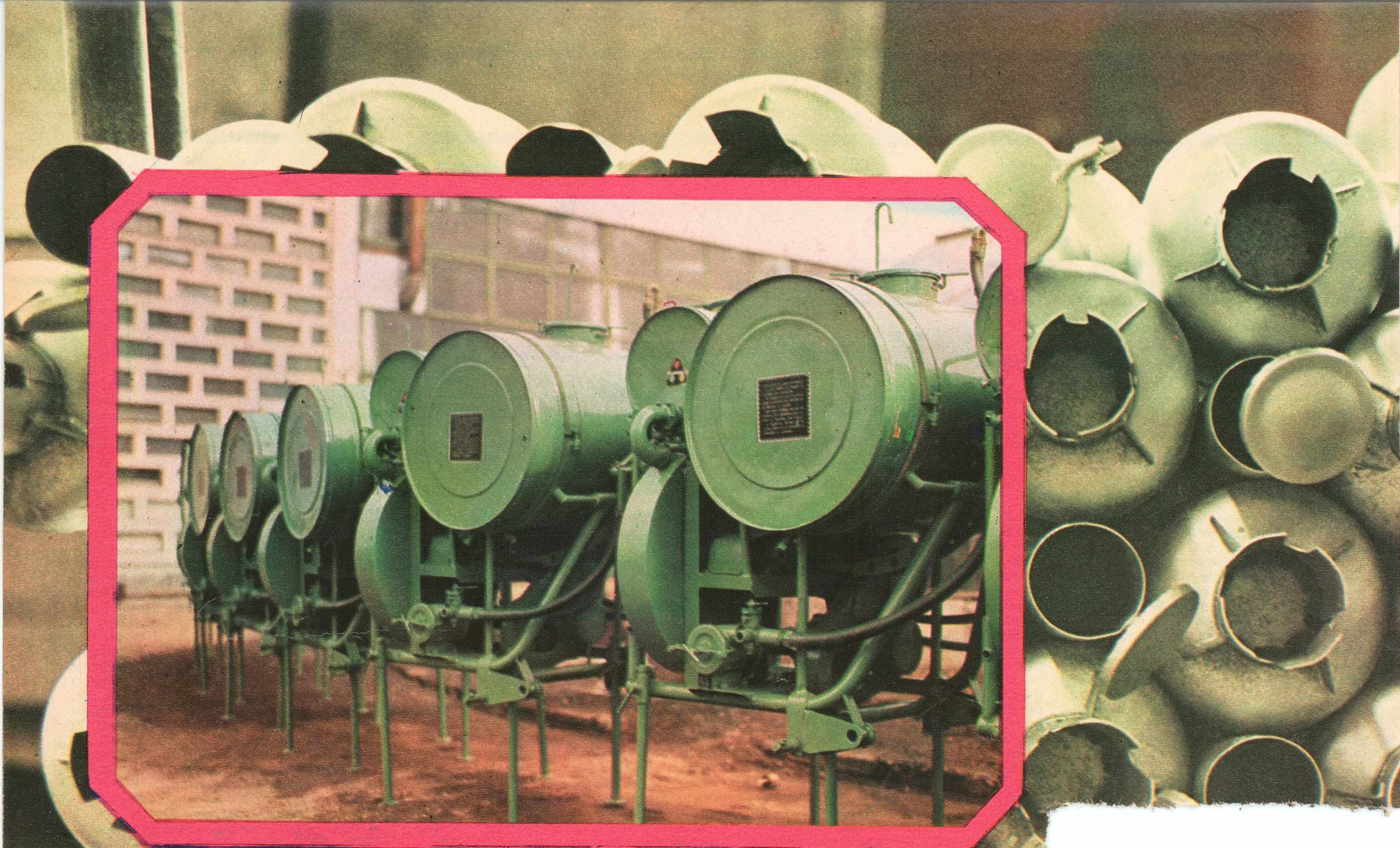
reportajul viu

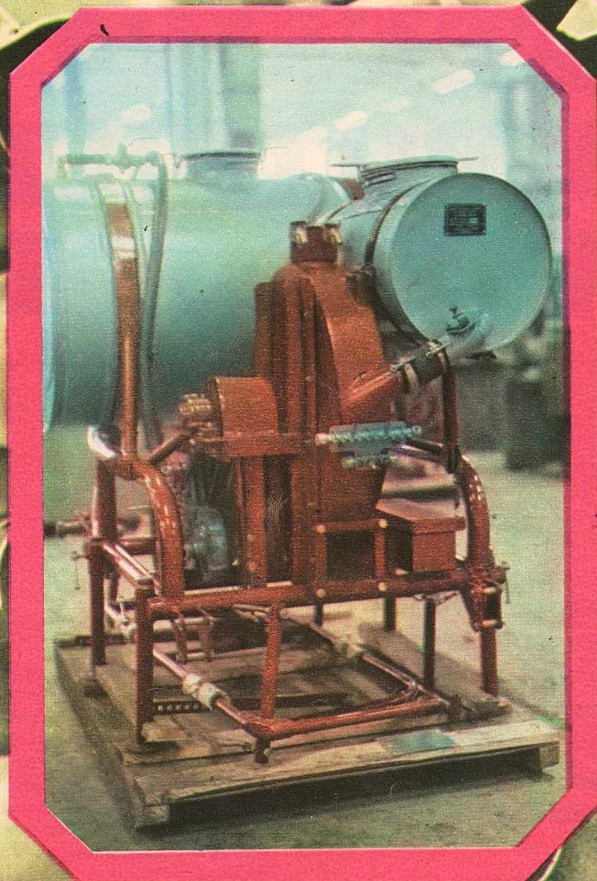
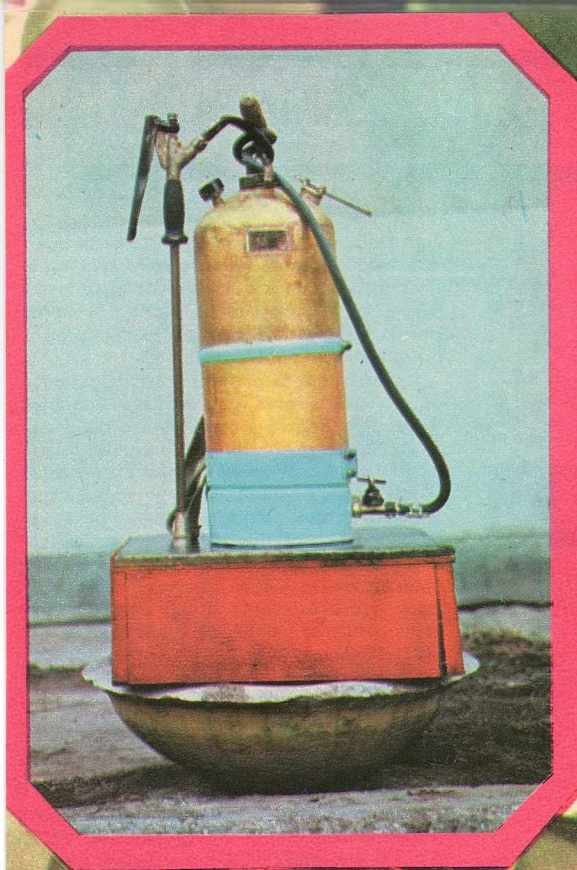
Reportajul este stimulat de evenimente. Atunci cînd în țară se întîmplă ceva deosebit, reporterii pun mîna pe stilouri, pe aparate de filmat, pe carele de reportaj și aleargă acolo unde se convertesc în fapte, în produse materiale și spirituale, cifrele planurilor, proiectelor și obiectivelor noastre majore. Prezentul este domeniul de activitate al reporterului. El trebuie să fie aici, acolo, oriunde, să observe, să întrebe, să relateze operativ, subliniind cu grijă pentru adevăr semnificațiile realității observate. O realitate contrafăcută, poleită sau umbrită de comoditatea sau lipsa de pătrundere a reporterului nu impresionează pe nimeni. Tendința de a ocoli din nepricepere, din timiditate sau din orice alt motiv, acel spirit critic constructiv, sunetul clar al adevărului face din investigațiile noastre reportericești, uneori, niște simple relatări ne semnificative. Sigur că trebuie efort creator, pentru ca un reportaj despre o inovație — de la Uzinele «23 August», de exemplu — să fie înțeles de cei care nu lucrează la Uzinele «23 August». Punind accentul pe economisirea metalului rezultat din aplicarea inovației, concluzia duce firească la economisirea oricărei materii prime, a oricărui bun și acesta este un lucru care poate interesa pe toți lucrătorii. Momente de mare sinceritate prin care oamenii își dezvăluie preocupările lor, frămîntările lor, gîndirea lor creatoare sînt surprinse în concordanță cu efortul mare al țării pentru progres social, bunăstare materială și spirituală. Depinde de noi, de felul nostru de a ne planifica fiecare clipă, de calitatea muncii noastre pentru ca tot ce ne-am propus să fie posibil. În fiecare seară, la ora 19.30, în cadrul rubricii «Cincinalul înainte de termen — cauză a întregului popor» pe micul ecran apar figuri de oameni care își îndeplinesc ceas de ceas, neabătut, angajamentele ferme de împlinire a cincinalului cu șase luni mai devreme. Oriunde s-ar deplasa reporterii și operatorii televiziunii, la Reșița, la «Automatica», la «Clujeana», la Sebeș sau însoțind pe secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în vizitele sale de lucru în întreprinderile și județele țării ei găsesc, așa cum s-a întîmplat la «Proiectiv-București, soluții publicistice și telegenice de a oferi milioanele de telespectatori adevărul despre un domeniu sau altul.

Diferența dintre presa scrisă și presa transmisă în imagine și cuvînt este și aceea că actualitatea pe micul ecran poate fi chiar comitentă cu evenimentul. Presa scrisă este întotdeauna în urma evenimentului cu o noapte. Cotidianul aspiră la fotografie, renunțînd la ea în favoarea textului pe cînd TV le are în același timp, suprapuse. Realitatea respiră pe micul ecran atunci cînd operatorii și reporterii știu să se apropie de ea. Și de cele mai multe ori în telejurnale, în anchete, în reportaje asta se întîmplă. Alexandru Stark știe să observe pe cei care vîd viitorul cu ochii mari ai copilăriei și să mediteze la sensurile unor vechi și statornice preocupări; Ioan Grigorescu scrutează cu un ochi întotdeauna asociativ meridianele lumii dînd ritm și sufele gîndului și imaginii; Aristide Buhoiu abordează o tematică diversă reușind să surprindă gesturi insolite sau reportajele semnate de Carmen Dumitrescu, Ion Sava, Rodica Rarău alături de reportajele unor scriitori care au adus pe ecran o lume pentru ei obsedantă, o lume pe care o întîlnim transfigurată și în operele lor. Dar asta nu înseamnă că pe micul ecran nu este loc pentru o mai complexă și mai dinamică prezentare a zilelor și nopților noastre de efort și dăruire.

În noaptea de 11 spre 12.III. a.c. o iarnă tîrzie și excesiv de bogată a troienit luna martie, perturbînd circulația în sud-estul țării. Ziarele de dimineață au dat următorul buletin meteorologic: «Vremea se va ameliora treptat în toate regiunile țării». Seara a fost rostit și la televizor. A doua zi însă, meteorologul n-a mai putut ajunge la TV decît pe schiuri. În timp ce ziarele își pregăteau grupajele și fotografiile de a doua zi, TV transmitea cu carele de reportaj de la fața locului înainte de căderea nopții aspecte din lupta bucuștenilor pentru repararea întreruperii de curent, pentru deszăpezirea și deblocarea străzilor, și alte aspecte inedite ale unui martie înzăpezit. Luni seara meteorologul, nu de puține ori în contralimp cu vremea, spunea cu un optimism imperturbabil: «Se prevede că, începînd din cursul zilei de marți, vremea se va ameliora».

Coman ȘOVA

FABRICA DE MAȘINI AGRICOLE CODLEA-BRAȘOV

str. Armata roșie nr. 147
Telefon: 51 130-51 291

Întreprinderea s-a dezvoltat vertiginos, specializându-se în producerea unor utilaje de mare însemnătate pentru agricultură, iar din anul 1969 s-a profilat pe mașini destinate combaterii dăunătorilor.

La Codlea-Brașov se produc diferite tipodimensiuni de mașini cu următoarele întrebuințări:

- mașini pentru stropit manual;
- aparate de stropit și prăfuit carosabile;
- 2 tipuri de mașini purtate pe roți;
- 2 tipuri de mașini tractate, din care cea mai nouă, cu o capacitate de 900 litri, a fost recent asimilată, cucerind în același timp mari premii la expoziții internaționale.

Noua capacitate pusă în funcțiune va produce peste 1 000 tone anual echipament auto și mașini agricole.

Peste 35% sînt produse noi, asimilate recent. Unele dintre ele sînt livrate peste hotare într-o gamă largă de repere: în Cehoslovacia, Ungaria, Guineea, Iran ș.a.

Dezvoltarea impetuoasă a tuturor ramurilor economiei noastre naționale a condus în mod inevitabil la creșterea numărului surselor de zgomot și vibrații, la «poluarea acustică» a unor zone foarte întinse și a numeroase locuri de muncă.

Se știe că zgomotul produce asupra omului o serie de efecte dintre cele mai variate, atât fiziologice cât și psihologice. Astfel, în funcție de nivelul de intensitate al zgomotului s-au constatat afecțiuni ale diverselor organe și aparate ale corpului, traume psihice, reducerea productivității muncii și a inteligibilității vorbirii.

Ca urmare a acțiunii îndelungate a unui zgomot puternic se poate produce o slăbire permanentă a acuității auditive. Tensiunea arterială crește, pulsul se accelerează, agerimea vederii slăbește, ritmul respirației devine mai sacadat. Prin intermediul scoarței cerebrale zgomotul provoacă iritații nervoase, grăbește procesul de oboseală, diminuează atenția și reacțiile psihice, produce astenii.

În fine, un alt fapt, poate mai puțin cunoscut: zgomotul și vibrațiile care depășesc anumite intensități afectează nefavorabil înseși caracteristicile funcționale și de siguranță în exploatare ale instalațiilor și agregatelor amplasate în zonele poluate, precum și calitatea produselor!

Viața omului modern este, așadar, tot mai mult afectată de poluarea sonoră, care îl asaltează pretutindeni: la locul de muncă, pe stradă, în locuința sa sau atunci când călătorește.

În acest context mai larg ne-am propus să prezentăm aci, foarte succint, câteva realizări și direcții de cercetare, în principal ale specialiștilor români, pe «frontul anti-zgomot».

Dar mai întâi să amintim că datorită acțiunii nocive a zgomotului asupra organismului uman a fost necesară stabilirea unor niveluri limită, a căror depășire să nu fie permisă. În țara noastră, pe teritoriul organizațiilor socialiste, limitele de zgomot la locurile de muncă sînt stabilite în «Normele republicane de protecție a muncii». Pe de altă parte, recent a apărut Ordinul 710 al ministrului sănătății, care stabilește, printre altele, și maximele admisibile ale zgomotului în centrele populate, ceea ce este o noutate pentru țara noastră.

Aceste norme sînt obligatorii pentru organizațiile de proiectare la elaborarea studiilor și proiectelor, precum și pentru organizațiile de stat și cooperatiste care exploatează unități sau instalații ce produc zgomot în vecinătatea zonelor locuite.

Dacă, în linii mari, pînă acum se urmărea doar îndepărtarea de centrele locuite a surselor poluante — ceea ce avea și numeroase dezavantaje, de pildă ocuparea unor întinse zone agricole, deplasări lungi spre locul de muncă — noile norme stabilesc posibilitățile de conviețuire în bună vecinătate a industriilor cu zonele de locuit, cu condiția echipării adecvate a unităților cu mijloacele necesare de combatere a poluării sonore.

Deoarece, evident, peste noapte nu se pot înlătura toate sursele «zgomotoase», este necesar ca toate ministerele economice, centralele și unitățile industriale, în cadrul planurilor de dezvoltare și modernizare a întreprinderilor și a proceselor tehnologice, să-și întocmească programe de echipare a instalațiilor existente cu dispozitive adecvate. Este adevărat că de cele mai multe ori zgomotul generat de o anumită mașină sau un anumit proces tehnologic nu poate fi eliminat cu desăvîrșire, dar el poate fi atenuat chiar la sursă.

Astfel, în industria textilă, în locul războaielor de țesut cu suveică (după cum se știe, ele sînt foarte zgomotoase) s-au construit altele, de tip nou, la care suveica a fost înlocuită cu o piesă ușoară, lansată hidraulic sau pneumatic, care nu mai produce zgomot. Asemenea războaie au și început să fie introduse în industria textilă din țara noastră.

De curînd, pe străzile Bucureștiului (pe liniile 14 și 30) și ale Timișoarei au început să circule noile tipuri de tramvaie silențioase, la care sursa principală de zgomot — rulajul roților metalice pe șine — a fost

OFENSIVA ÎMPOTRIVA ZGOMOTULUI

Poluarea acustică este un fenomen nedorit dar omniprezent în viața modernă. Specialiștii români sînt prezenți în lupta care se duce pe plan mondial împotriva acestui flagel.

înlăturată prin utilizarea unor roți de construcție specială.

În industria minieră sursa principală de zgomot o constituie perforatoarele pneumatice. În unele țări minerii sînt protejați contra acțiunii nocive a zgomotului prin utilizarea antifoanelor tip cască și dotarea perforatoarelor cu atenuatoare de zgomot. Ca urmare a colaborării dintre Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii și Uzina «Independența»-Sibiu, începînd din acest an și la noi în țară se vor fabrica perforatoare pneumatice cu nivel redus de zgomot și vibrații.

Locuitorii orașelor cunosc foarte bine cît de supărătoare sînt zgomotele generate de ciocanele pneumatice și compresoarele de

aer cu ocazia diferitelor lucrări de demolare. Asemenea zgomote s-ar putea diminua mult dacă s-ar utiliza ciocane pneumatice prevăzute cu atenuatoare de zgomot și compresoare silențioase. La noi aceasta este încă o problemă de viitor.

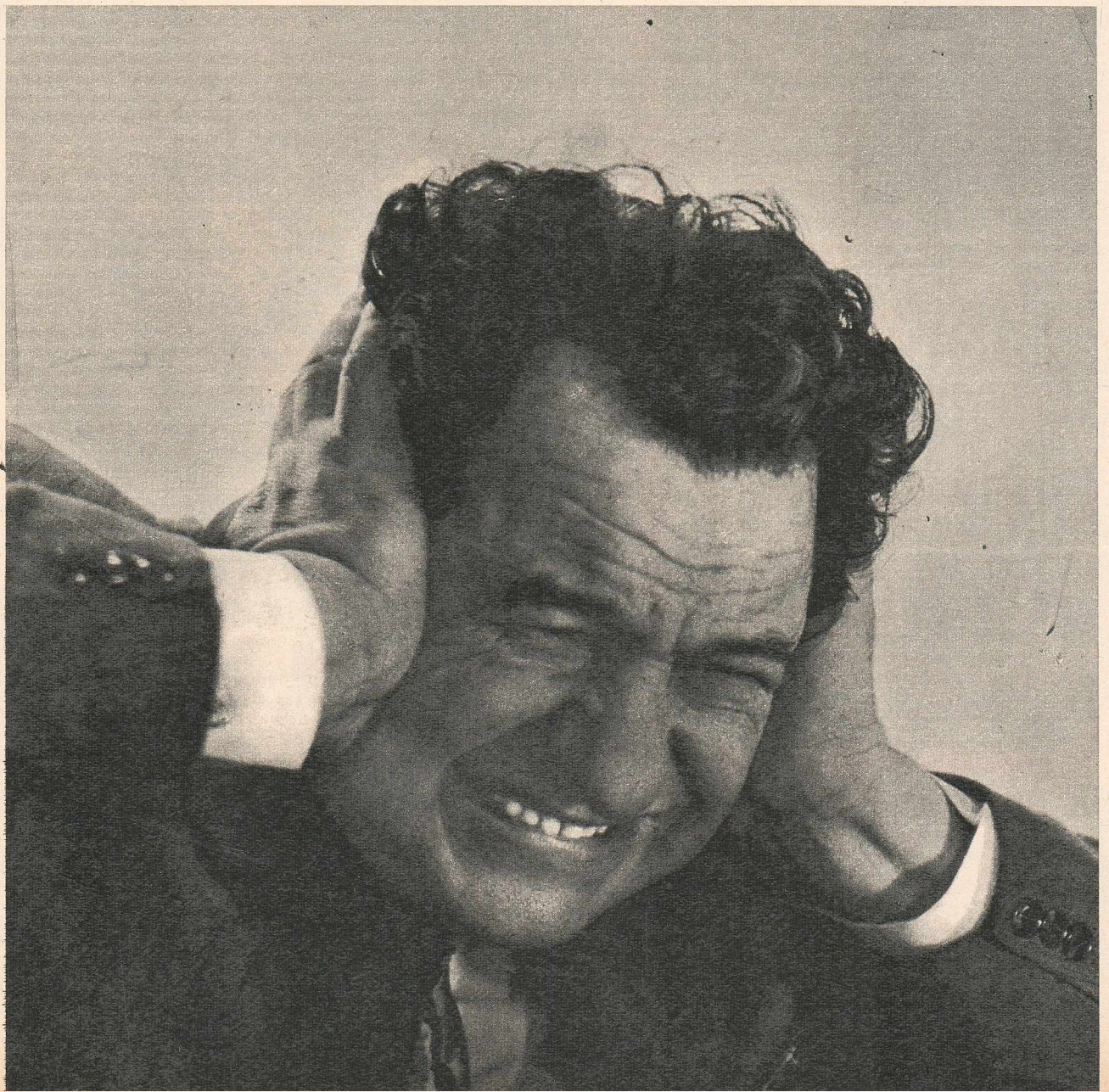
În construcția de mașini o sursă importantă de poluare sonoră o constituie mașinile de ștanțat. Pentru a combate zgomotul de impact generat și a împiedica transmiterea vibrațiilor la pardoseala halei, aceste utilaje se pot monta pe dispozitive vibroizolante.

Există uneori situații cînd muncitorul nu poate fi scos din mediul zgomotos, el fiind obligat să minuiască sau să dirijeze îndeaproape o mașină zgomotoasă. Ce se poate face în asemenea situații pentru a feri totuși, chiar și parțial, pe muncitor? Să se utilizeze dispozitive de protecție numite antifoane, care se introduc în canalul urechii sau acoperă urechea ca niște căști, contribuind la atenuarea zgomotului care ajunge la timpan. Asemenea antifoane se fabrică și la noi în țară.

Ambele tipuri de antifoane sînt astfel concepute și executate încît atenuază mult componentele înalte ale zgomotului, care sînt cele mai dăunătoare, lăsînd însă să treacă componentele de frecvență mai joasă. Avînd capacitatea de a filtra sunetele, aceste aparate permit purtătorilor să comunice între ei prin vorbire.

Cu toate rezultatele importante obținute pînă în prezent în acțiunea de combatere a poluării sonore mai sînt însă multe lucruri de făcut. Dar prin efortul comun al specialiștilor, al tuturor acelor care sînt conștienți de necesitatea asigurării unui climat de liniște, va putea fi înlăturat dezideratul «liniște la locul de muncă, liniște pe stradă, liniște la locul de odihnă!»

Dr. ing. A.V. DARABONT
Ing. Dan VĂITEANU

semnal extern

responsabilitățile vieții internaționale

Cituiși de puțin rectilinie, evoluția vieții internaționale se înfățișează în zilele noastre mai de grabă sub forma unei hărți extrem de complexe și complicate, pe care distingem și marile zone, și mișcări generatoare de încredere și optimism, dar și acele obstacole naturale sau artificiale ridicate în calea curentelor binefăcătoare. În ritmul și amploarea vieții internaționale contemporane, o asemenea hartă se alcătuieste sub ochii noștri din însuși fluxul telegramelor de presă zilnice. Procesele mondiale în ansamblul lor se caracterizează printr-o preponderanță a influenței factorilor de progres. Pentru a nu da decât exemple dintre cele mai recente, vom aminti substanțiala și semnificativa deplasare spre stînga remarcată la alegerile legislative din Franța și Chile, valul stabilirii de relații diplomatice cu Republica Democrată Germană și Republica Populară Chineză, tendințele spre unificarea pașnică, independentă, fără nici un amestec din afară, a Coreei, manifestările spre o înțelegere între forțele de opoziție din Japonia și, nu în ultimul rînd, evoluția negocierilor din cadrul reuniunii multilaterale consacrată pregătirii Conferinței general-europene care își desfășoară cea de-a treia rundă la Dipoli, în apropierea capitalei finlandeze. Ceea ce am vrea să reliefăm în aceste rînduri este ideea că ultimii ani au înregistrat intensificarea substanțială a contribuției țării și partidului nostru la dezvoltarea proceselor pozitive ale vieții internaționale. Fie că s-au afirmat în cîmpul relațiilor bilaterale sau în cel al raporturilor multilaterale interstatale, fie că s-au referit la colaborarea frățească internaționalistă cu toate statele socialiste sau la dialogul nostru cu țările capitaliste sau cu cele în curs de dezvoltare, contribuțiile românești au fost marcate de spiritul unei înalte responsabilități pe care partidul și statul nostru o manifestă față de soarta și destinele poporului român, de prezența sa în lumea contemporană, de destinele socialismului, păcii și progresului.

Observînd și participînd la dinamica vieții internaționale din zilele noastre, ne apar cu atît mai pătrunse de responsabilitate cuvintele spuse de la tribuna Organizației Națiunilor Unite de șeful statului și partidului nostru: «Să nu uităm că istoria va judeca felul în care noi, oamenii politici de astăzi, am pregătit viitorul generațiilor de mîine, am înțeles aspirațiile și voința popoarelor, am slujit progresul, civilizația și pacea».

Plenara ultimă a Comitetului Central al Partidului Comunist Român a adăugat prin documentele sale — și în primul rînd prin cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu — o nouă dovadă semnificativă acestui înalt spirit responsabil cu care comuniștii români, forța conducătoare a societății românești din a doua jumătate a secolului al XX-lea, iau în considerare și participă la procesul revoluționar mondial, la întreaga dezvoltare a dinamicii relațiilor intraeuropene și internaționale.

Cîteva dintre activitățile de politică externă desfășurate numai în intervalul de la plenară de către conducătorul statului și partidului nostru ilustrează consecvența acestei responsabilități. În rîstimpul de la încheierea plenarei și pînă la 12 martie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a întreprins vizita neoficială, de prietenie, în Republica Socialistă Cehoslovacă, la invitația tovarășului Gustav Husak (în zilele de 6 și 7 martie); a primit pe președintele companiei Boeing, E.H. Boullion, delegația Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea, condusă de Kim Dong Ghuu, pe inginerul Sayed Marei, prim-secretar al Comitetului Central al Uniunii Socialiste Arabe din Republica Arabă Egipt; s-a întreținut cu ministrul afacerilor externe al Republicii Malgașe, Didier Ratsiraka. În aceste zile se împlinește, de asemenea, un an de la evenimentul de o deosebită însemnătate în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală dintre Republica Socialistă România și țările africane care l-a constituit vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în 8 țări de pe continentul negru.

Toate aceste manifestări se adaugă strălucitelor dovezi ale responsabilității cu care sîntem angajați la cel mai înalt nivel în viața internațională.

Cristian POPIȘTEANU

stînga franceză — un cîștig de 100 mandate

Cel de-al doilea tur de scrutin al alegerilor pentru Adunarea Națională Franceză a ilustrat evident — prin cîștigurile spectaculoase de voturi și de mandate obținute de uniunea forțelor de stînga — audiența largă în opinia publică a programului comun. Chiar dacă partidele alcătuint coalitia guvernamentală au reușit să depășească totalul de 246 mandate necesare obtinerii majorității absolute în Adunare (cu circa 30 mandate), ele au înregistrat un puternic recul, în timp ce partidele de stînga și-au sporit reprezentarea cu aproximativ 100 locuri — obținînd 181 mandate. Vii comentarii a stîrnit, totodată, în cercurile politice, eșecul înregistrat de așa-zisa mișcare reformatoare a lui J.J. Servan Schreiber (el însuși cît pe ce să nu fie ales). Lansat în campania electorală cu surle și trîmbețe, autopreconizîndu-se «arbitru al situației», Servan Schreiber și partidul său n-au obținut nici cele 30 mandate necesare pentru a putea constitui un grup parlamentar.

Fotografia îi înfățișează (de la stînga la dreapta) pe Georges Marchais, Roland Fabre, liderul grupării radicalilor de stînga, și François Mitterrand.

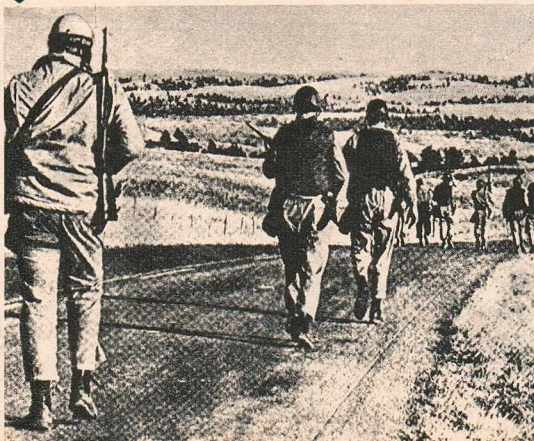

nu se turnează un western...

Ca și în urmă cu cîțiva ani, cînd au ocupat Alcatrazul, indienii au pus stăpînire acum pe «Genunchiul rănit» (Wounded Knee).

Mica localitate din Dakota de Sud a fost împresurată de trupe federale.

Peste 200 de indieni, membri ai tribului Sioux-Ogallala, înarmați cu tradiționalele tomahawkuri, cu lănci, dar și cu arme de foc moderne, ocupă o construcție de pe o colină ce domină mica localitate Wounded Knee din Dakota de Sud-S.U.A. Sînt luați 11 ostatici din rîndul localnicilor și închiși în clădire. Își fac apariția detașamentele ale trupelor federale, militari ai gărzii naționale, agenți ai F.B.I., polițiști cu elicoptere și mașini blindate. Pentru a nu se ajunge la incidente armate, indienii eliberează ostaticii, dar continuă să ocupe clădirea și zona înconjurătoare. Încercarea «forțelor de ordine» de a pune capăt acțiunii indienilor duce totuși la schimburi de focuri, urmate de un «acord de încetare a focului» și de angajarea de negocieri... Acestea ar putea părea principalele secvențe ale unui scenariu de western. Un western care ar putea fi intitulat chiar «Genunchiul rănit» (cum sună traducerea cuvintelor «Wounded Knee») și ar fi merit să reamintească, pe peliculă, despre masacrarea aici, la 29 decembrie 1890, a 200 de indieni de către detașamentul federal de cavalerie nr. 9. Dar «decorul» este natural, iar protagoniștii — indieni și forțe de ordine — nu sînt nici actori, nici figuranți. Cit privește localitatea Wounded Knee, ea a fost simbolic aleasă de cei peste 200 de indieni, despre care se relatea la începutul acestor rînduri, pentru o acțiune — sprijinită de Mișcarea indienilor americani — prin care să fie atrasă, în mod public și de o manieră spectaculoasă, atenția asupra revendicărilor lor: deschiderea unei anchete privind respectarea celor 371 tratate încheiate în secolul trecut între triburile indiene și autoritățile federale, plata unor compensații pentru pămînturile rezervațiilor care au fost preluate de autorități, îmbunătățirea sistemului de învățămînt și de asistență medicală din rezervații, cercetarea activității Biroului federal pentru problemele indienilor etc... În aceleași zile, o delegație a indienilor Sioux a prezentat la sediul O.N.U. un protest împotriva felului în care populațiile autohtone sînt tratate pe teritoriul S.U.A. Pentru soluționarea actualului conflict și pentru satisfacerea revendicărilor indienilor s-au pronunțat o serie de personalități politice, între care senatorul din Dakota de Sud, George McGovern, care a venit la Wounded Knee pentru a discuta cu conducătorii indienilor și senatorul Mike Mansfield, liderul majorității democratice din Senat etc.

Senatorul McGovern și una dintre căpeteniile indienilor Sioux, Richard Wilson (stînga).

cronica de trei secunde

urma și turma

Nu prea se știe la ce va folosi această grozavă cheiloscopie (o scriu și eu cum am cumpărat-o...). Ea vine de se leagă cu dactiloscopia — chestia aceea nemaipomenită conform căreia toți indivizii pot fi clasificați, repertoriați și identificați după amprentele digitale, care amprente sînt individuale și imuabile din a șasea lună de viață uterină pînă la descompunerea cu totul amorală și anormală a cetățeanului în țărină. Ce ți-e dat în frunte ți-e scris, dar uneori adevărul e chiar în degetul mic — cam acesta ar fi mesajul dactiloscopilor, mesaj plin de fior liric, juridic și administrativ.

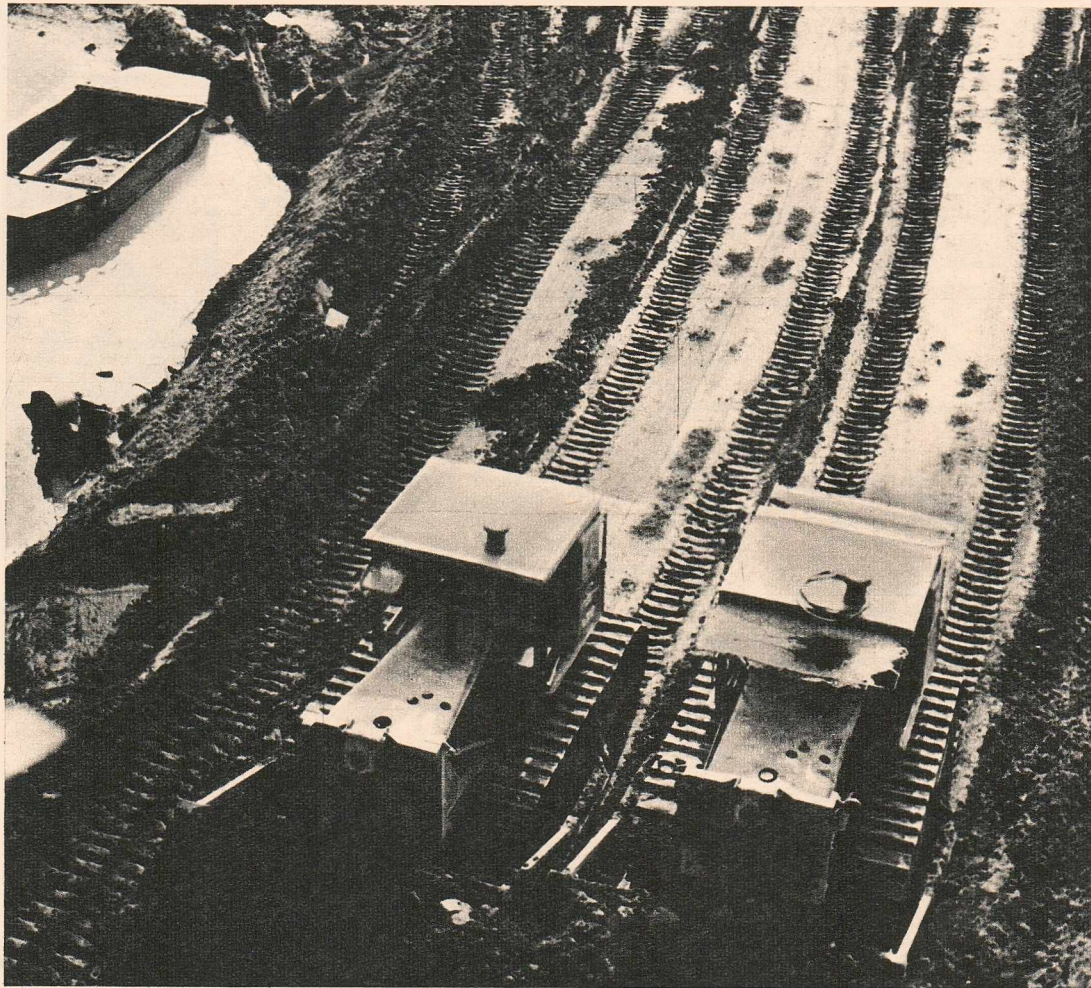
Cheilosopia merge mai departe și mai sus, recurgînd la amprentele buzelor. Se constată că și buzele sînt personalizate — ca și degetele — încît, cu excepția gemenilor, nu există două persoane care să aibă aceleași amprente ale buzelor. Descoperirea ar putea fi un argument interesant pentru cei care se mai opun uniformizării umane, aplatizării și înregimentării oamenilor în mari turme unde deosebirile se stabilesc doar de la cazier la cazier. Căci dacă degetele noastre lasă urme diferite, — ar putea reflecta acești «individualiști» —, dacă nici buzele nu ne seamănă perfect, atunci cu atît mai mult gesturile omului au dreptul să se diferențieze, sărutările sale să nu fie aceleași, ca să nu mai discutăm, fiind prea complicat și prea evident, despre gîndurile și cuvintele cu care fiecare visează să lase o urmă pe lume. În esență, studiul celor mai simple urme lăsate de om prin marea sa trecere pe pămînt — dovedește că la propriu și la desfigurată, individul, din rădăcina sa, e unic și nerepetabil.

...Gînduri exaltante, cu care mai mult de cîteva poezii și cîteva cronici de trei parale nu vom avea ce face în calitatea noastră de conformiști ai umanismului. Fiindcă dacă din dactiloscopia a ieșit frumusețea aceea de idee a cazierului — din cheiloscopie nu se știe deloc ce mare brînză va ieși. Criminologii — la care, ca un făcut, ne zboară întîi și întîi gîndul — zic că ei știau de mult că femeile, prin grandioasa invenție a rujului de buze, pot lăsa pe pahare și pe sticlă urme revelatoare. Indrăgostiții — la care, într-un elan vital, ne duce același gînd — nu sînt nici ei entuziasmați și pe bună dreptate; ar fi o invenție groznică să aplici cheilosopia în amor, ca să afli ce? Alte aplicații în viața socială nu se prea vād, decît dacă vrem să facem satiră normală. Nu vrem.

Există un singur domeniu unde noua metodă de identificare — zic specialiștii — ar fi apărut la țancul potrivit. S-a constatat că pe locurile accidentelor aviatice, capetele oamenilor se găsesc mult mai des decît degetele lor... Aici, în domeniul catastrofelor aeriene, «cheilosopia ar prezenta chiar avantaje».

Așa înfloresc, mor și se aplică — reciproc avantajos — ideile exaltante în lupta omului cu ghearele și cu dinții, pentru urma aceea care scapă turma de pe vremea v-ați-ascunsei...

Radu COSAȘU

acolo unde a fost unul din cele 5 000 de cratere

O imagine din împrejurimile Hanoiului. Aici s-a aflat un crater provocat de bombele căzute în timpul războiului. Pentru buna desfășurare a lucrărilor agricole de primăvară au fost depuse eforturi însemnate în vederea nivelării a peste 5 000 asemenea cratere pe terenurile răscolite de bombe.

oameni despre care se vorbește

PETER PETERSON, consilierul pentru probleme economice al președintelui S.U.A. După turneul pe care l-a întreprins în cinci capitale vest-europene a plecat la Tokyo, unde a avut convorbiri succesive cu oficialități nipone în legătură cu criza monetară occidentală și dezechilibrul balanței comerciale japono-americane. În timp ce fostul ministru de comerț al S.U.A. se afla la Tokyo, Takashi Hosomi, trimisul special al ministrului japonez al finanțelor purta tratative la Washington în aceleași probleme.

CEVDET SUNAY, președintele Turciei, a avut în ultimele zile consultări cu principalii lideri politici ai țării, în vederea realizării unui acord între autoritățile civile și militare cu privire la candidatura și modalitățile de alegere a noului șef al statului turc. Pînă la închiderea ediției, primele tururi de scrutin din parlament nu au decis alegerea noului președinte.

FRANCISCO CAAMANO, unul dintre conducătorii acțiunilor de guerilă din Republica Dominicană, ar fi fost ucis în cursul operațiunii de debarcare pe coasta dominicană efectuată zilele trecute. Colonelul Caamaño s-a distins în 1965 prin rezistența curajoasă pe care a opus-o clicii de generali reacționari și intervenției trupelor nord-americane. Autoritățile militare dominicane refuză să dea alte relații în legătură cu soarta acestui lider al mișcării de guerilă.

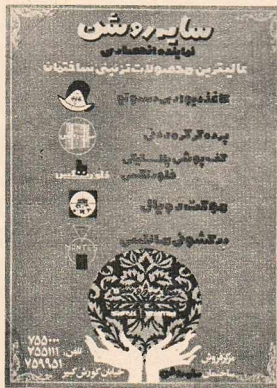
AMIR ABBAS HOVEIDA, primul ministru al Iranului, pozitiv proiectului de buget pe care l-a prezentat zilele acestea, guvernul din Teheran va aloca pentru dezvoltarea economică aproximativ 1,97 miliarde dolari. La capitalul cheltuielilor sociale și culturale cifra este de 1,54 miliarde dolari. Totodată vor putea fi simțitor ameliorate veniturile provenite din exploatarea petrolului și gazelor naturale. Veniturile statului urmează să se ridice la circa 3,3 miliarde dolari.

HAFEZ ISMAIL, consilier special al președintelui R.A. Egipt, Anwar Sadat, pentru problemele securității naționale, a desfășurat în ultimele săptămîni o intensă activitate diplomatică în diferite capitale în legătură cu situația din Orientul Apropiat. După călătoria sa la Moscova, Hafez Ismail a întreprins vizite succesive la Londra, Bonn, Washington și la sediul la New York al O.N.U. Reîntors la Cairo, a prezentat președintelui Sadat un amplu raport asupra rezultatului contactelor realizate.

GEMAL BIEDICI, primul ministru al Iugoslaviei, întreprinde un turneu de patru săptămîni printr-o serie de țări din Asia. În prima etapă a călătoriei sale a avut convorbiri oficiale la Delhi cu premierul Indiei, Indira Gandhi. În continuare, premierul Gemal Biedici vizitează Sri Lanka, Malayezia, Singapore, iar în ultima parte a călătoriei sînt programate vizite în Australia și Bangladesh.

TEHERAN:

„kayhan“ despre România și conducătorul său

Recent apărut la Teheran, reputatul almanah «KAY-HAN» (în fotografia din stînga sus, una din coperte), tipărit de editura cu același nume — cea mai mare casă editorială iraniană — cuprinde mai multe pagini dedicate României și personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al R.S. România. Sub titlul: «România — cifre și date», capitoul consacrat țării noastre prezintă succint realizările obținute de poporul român în construirea societății socialiste multilaterale dezvoltate, înfățișînd totodată activitatea prestigioasă a României pe arena internațională. «Dezvoltarea relațiilor cu toate țările lumii, indiferent de sistemul lor social-politic, pe baza principiilor înțelegerii și păcii, ale colaborării și interesului reciproc — iată linia fundamentală a politicii

externe a României», se afirmă, cu majuscule, în partea care se referă la politica noastră externă. Un spațiu larg este dedicat bunelor relații de prietenie și cooperare româno-iraniene, care cunosc un curs ascendent în urma întâlnirilor dintre conducătorii celor două state. În partea rezervată prezentării vieții și activității unor șefi de state este publicată o amplă biografie a tovarășului Nicolae Ceaușescu, însoțită de o fotografie a conducătorului statului român. Sînt scoase aci în evidență meritele sale în conducerea poporului român spre obținerea unor mari realizări în construcția socialistă, activitatea sa neobosită pe plan internațional pentru instaurarea în lume a unui climat de destindere, pace și bunăînțelegere între toate popoarele.

valori românești în univers

Ionel Perlea

Un surprinzător caz artistic mondial, purtînd toate amprentele marii vocații — severă și riguroasă conștiință artistică, disprețul oricărui exhibiționism, o modestie încântătoare unică cu un caracter tranșant, un devotament absolut artei, slujită de forța naturală a unui talent excepțional — a reprezentat mult regretatul dirijor și compozitor român Ionel Perlea, personalitate de primă mîină a mișcării muzicale românești, care, după George Enescu, a atins planul cel mai necontestat al universalității contemporane. Imediat după ultimul război, Ionel Perlea a fost primul mesager artistic care a atras atenția lumii, încă tulburată și învălmășită, asupra fibrei nobile a poporului nostru, asupra unei adevărate civilizații muzicale care se grea în țara noastră pe o înclinare nativă, exteriorizată cu brio în epoca modernă. Surprins către sfîrșitul războiului într-un turneu în Germania, el a fost internat într-un lagăr de concentrare, de unde a fost eliberat, la încheierea ostilităților, în apropiere de granița italiană, dîndu-i-se astfel posibilitatea unei imediate și provizorii stabiliri la Milano, oraș în care în acel moment mă aflam. Am putut asista astfel la o reluare neîntîrziată a zborului internațional al acestui mare artist, cînd, la mai puțin de o lună de la sosire, după un concert simfonic ținut într-o sală oarecare, și în urma unei primiri entuziaste făcute de presa și publicul milanez, Ionel Perlea a fost chemat imediat să ia — în așteptarea lui Toscanini —

LONDRA:

ce nu s-a mai văzut în ultimii 50 de ani

«Greva noastră de azi este pentru o salarizare echitabilă» — iată lozinca purtată atît de pichetele de demonstrații (ca acesta, de pildă, în fața clădirii Parlamentului) cît și de participanții la manifestațiile de amploare împotriva așa-numitului program antiinflaționist al guvernului, care prevede înghețarea salariilor, manifestări care reprezintă «cele mai mari acțiuni revendicative din ultimii 50 de ani», după cum transmit în aceste zile din capitala britanică, agențiile internaționale de presă.

رومانی
باحقایق
وارقام

mapamond '73

inima

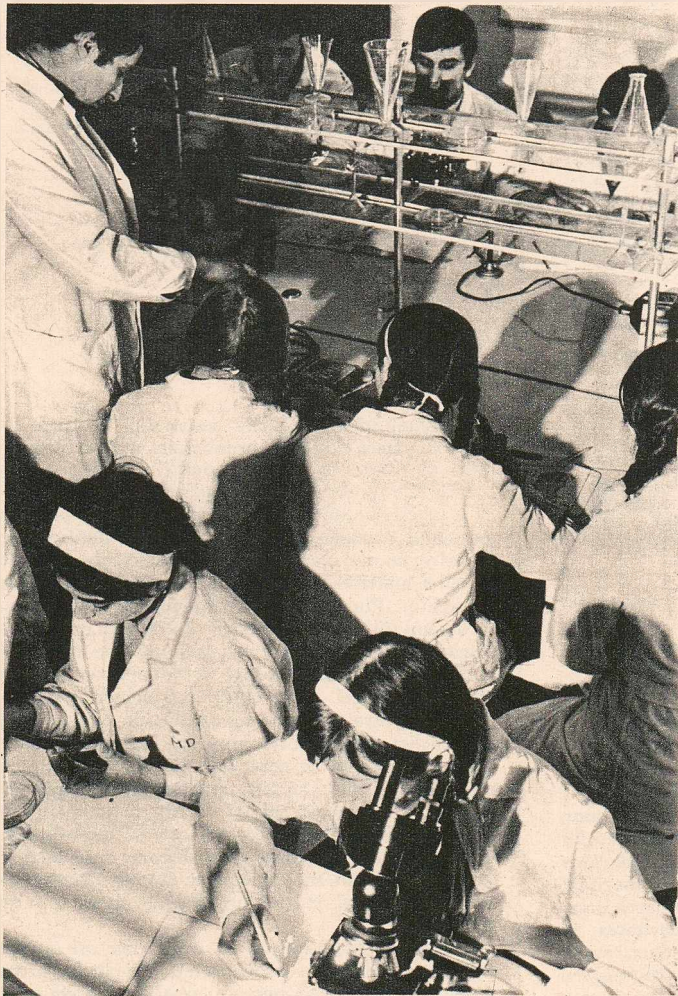
Spunîndu-mi-se că tînăra aceea superbă, care sub salturile ei făcea scîndura trambulinei dintr-o piscină pariziană să vibreze ca o strună, purta în piept un stimulator cardiac sub forma unui minuscul generator electric, acționat de o baterie atomică funcționînd pe bază de plutoniu 238, am simțit deodată că plonjam în plin științifico-fantastic. Și totuși, nu mă aflam nici în fața unei creaturi extraterestre și nici a materializării cine știe cărei înflăcărare imaginației de scriitor. Pur și simplu, tînăra femeie care de mai bine de doi ani trăia o viață normală, cu un puls cardiac normal, fusese o condamnată. Trebuia să fi murit de mult ca victimă fără apel a unei boli necruțătoare, în lupta cu care medicina se dovedise, pînă acum cîțiva ani, neputincioasă. Fusese atinsă de grava afecțiune cunoscută sub numele de «boala lui Stokes Adam» care provoacă perturbări în funcționarea fasciculului de nervi puși să stimuleze mușchii cardiaci. Mai înainte, inima ei nu bătea cu mai mult de 30-40 pulsații pe minut (în loc de 72-76), ca un motor obosit, incapabil să poarte încărcătura ce i se încredinșase, dînd deseori «rateuri» traduse prin sincope dureroase și crize prelungite. Acum, trăia. Pieptul ei despica apa ștrandului și, la fiecare plonjeu, jerba stropilor țîșnea în sus ca o explozie de viață.

M-am gîndit deseori la ea, ori de cîte ori îmi simțeam inima cam «albatră» și socoteam că i se potrivește mai bine numele de cord. Căci pumnul acesta de mușchi, cu funcția unei pompe aspiro-respingătoare, în care ne-am grăbit să ne localizăm sufletul și sentimentele, s-a dovedit în ultimul deceniu a fi nu numai operabil, ci și înlocuibil, fie și temporar, cu o inimă de împrumut sau, în extremis, cu un cord artificial. Iar sentimentele noastre nu numai că n-au dispărut, dar s-au îmbogățit cu o și mai mare încredere în triumful vieții asupra morții, în inteligența omului, în cutezanța lui de a-și sfida destinul. Doctorul Christiaan Barnard, de la Capetown, care a reușit primul transplant de inimă, a oferit lumii medicale o excepțională, deși inutilă încă, demonstrație de curaj. Gestul lui a fost demurgic dar, deocamdată, n-a rămas decît ca o posibilă dar încă neprofectată soluție în războiul pentru inimă, care, deși n-a fost cîștigat, s-a dovedit că poate să nu fie pierdut. Mai mari și mai sigure șanse de izbîndă au fost oferite de punerea la punct a «pacemaker»-ului — minusculul aparat electric implantat în organismul bolnav, cu electrozii prinși de pereții inimii sau atașați de ventricul, și al cărui impuls constant stimulează nervii mușchilor cardiaci. Mai întîi, aparatul a fost alimentat cu o baterie cu mercur, al cărei inconvenient, dincolo de necesitatea schimbării încărcăturii la fiecare doi ani, mai prezenta și riscul unor fatale «pene» de funcționare; dar recent, s-a putut realiza, simultan, în Canada, S.U.A. și Franța, un alimentator atomic de energie funcționînd fără întrerupere timp de 26 de ani (durata cît plutoniul își păstrează radioactivitatea). Numai 150 de miligrame de plutoniu pentru 26 de ani de viață. Un bănuț de metal, cît unghia degetului mare, cu miezul de material radioactiv învelit într-o dublă cămașă, una de tantal, capabilă să reziste la temperaturi de 3000 de grade, alta de platină perfect inoxidabilă, prima necesară protecției de eventualele radiații nocive pentru ceilalți — în cazul cînd purtătorul aparatului ar avea poftă să se arunce în foc — cealaltă pentru evitarea oricărui acțiuni toxice ale bateriei asupra organismului.

Nu detaliile tehnice, pe care nu sînt în măsură a le releva, îmi stîrnesc entuziasmul, ci victoria vieții asupra morții, a unei părțicele de viață din imensitatea veșniciei care ne cutremură în asocierea cu neființa. Cei ce au realizat-o sînt oameni obișnuți, cu inimi obișnuite din mușchi făcuți de natură să funcționeze ca o pompă aspiro-respingătoare, dar încrederea lor în triumful rațiunii asupra orbecăielii mi se pare nețărmurită. Se spune că multe suferințe omești au pierit prin simplul proces de «obosire» a microbilor care le provocau, dar moartea n-a oboșit niciodată de la sine. Moartea trebuie obosită, întîrziată, aminată, învinsă. Și eșecul ei nu poate fi provocat prin vrăjitorii, prin vilva sterilă și neputincioasă în jurul deținătorilor de miraculoase «panacee medicale», vehiculate de tarabagii ai credulității, ci numai și numai prin știință și cercetare.

De aceea, cînd mi-e inima cam «albatră» și îmi vine să-i zic mai curînd cord, mă gîndesc la trambulina aceea care vibra ca o strună sub arteziana stropilor de apă...

Ioan GRIGORESCU

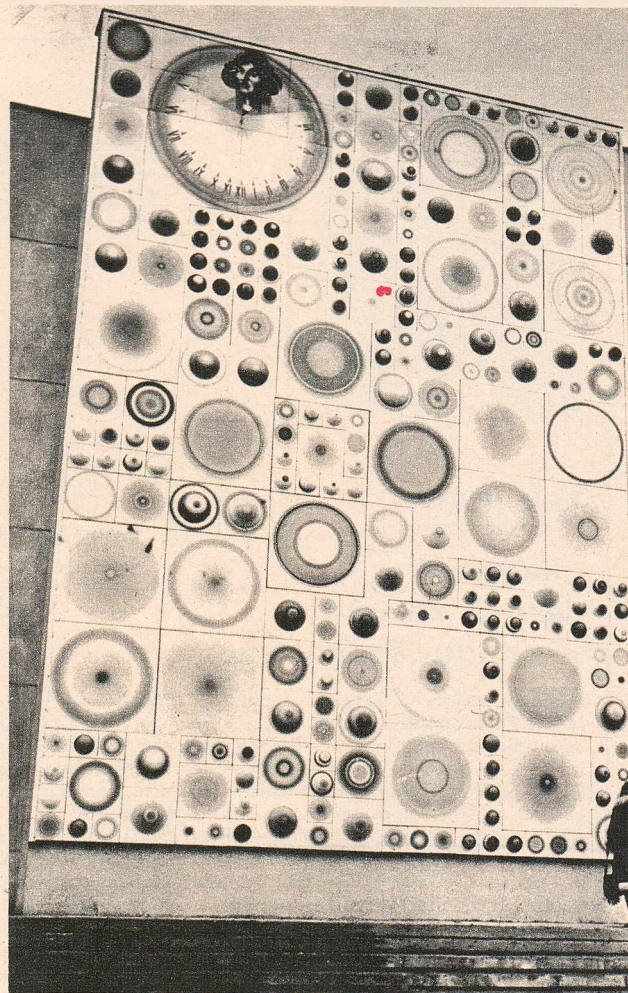
LA ȘCOALA DIN SCORNICEȘTI...

Nu știu dacă și astăzi se mai obișnuiește—ca odinioară—să se dea școlărilor să scrie «pe curat» tema: «Școala din satul meu». Dacă se mai obișnuiește, atunci școlarii din Scornicești, județul Olt, vor trebui obligatoriu să-și înceapă lecția cu: «... în comuna mea există un liceu teoretic, avînd o secție cu profil sanitar, în care învață în total 330 de copii. Clădirea școlii din comuna mea are zece săli de clasă, 7 laboratoare, 12 cabinete de studiu de specialitate, o sală de sport, bibliotecă...»

Ehei, unde-s vremurile în care tema «Școala din satul meu» era tot atît de lesne de scris pe cît era de greu de trăit.

OMAGIU LUI NICOLAUS COPERNICUS

Într-o originală și frumoasă combinație de metal și ceramică policoloră, artistul plastic Stefan Knapp din Polonia a creat acest basorelief de anvergură, montat pe un perete al Universității din Toruń. După cum se știe, acest înalt for științific poartă numele marelui premergător al astronomiei moderne, Nicolaus Copernicus, de la a cărui naștere a trecut o jumătate de mileniu.

NICI CHIAR AȘA!

«Dialogul» șofer-lege a început la noi acum șaiszeci de ani. În MONITORUL OFICIAL din 11 octombrie 1913 găsim publicat primul Regulament pentru circulația automobilelor, în care se prevedeau, între altele: viteza maximă în orașe—15 kilometri pe oră, obligativitatea înzestrării automobilelor-trăsuri cu «două frîne tari, trompetă cu sunet grav, două felinare în față și unul în spate, două plăcuțe cu numărul de ordine». În oraș, excesele de fum erau hotărît interzise, de asemenea și pocnetele

prin eșapament, «ca să nu se sperie caii înhămați sau călăriți». Contraveniții urmau să fie judecate ca infracțiuni. Legi ulterioare completează regulamentul din 1913 prevăzînd amenzi grele pentru conducerea fără permis și închisoare de 15—45 de zile pentru cei găsiți beți la volan. Se reduce și viteza în orașe—12 kilometri pe oră. Un ministru de interne, mai drastic, ridică în 1929 cuantumul amenzilor pentru contravenții la 10 000—20 000 de lei, iar pentru producerea de accidente grave, anularea permisului și închisoare șase luni minimum. Trecînd peste litera legii, prefectura poliției Capitalei adaugă încă o asprime pentru șoferii cu contravenții grave: îi leagă cu mâinile la spate și-i plimbă prin oraș, sub escortă, ca să-i huiduiască lumea.

CENTENAR?

Disciplinele sportive nu au—în general vorbind—acte de stare civilă, documente care să stabilească exact data și locul nașterii, numele părinților și al nașilor etc. Tenisul nu face excepție de la această regulă. Afirmă unii—dar atestarea documentară lipsește—că un anume maior din armata britanică, Walter Clopton Wingfield, ar fi inventatorul sportului alb, obîrșia ar fi Țara Galilor, iar anul de naștere—1873. Tenisul ar fi deci centenar. Ceea ce se știe precis este că primul club de tenis din lume s-a numit Leamington Club, și că a fost înființat de maiorul Harry Gem. Clubul nu mai există, dar Lawn Tennis Association—pe scurt LTA—se pretinde eredele lui, pregătindu-se să sărbătorească, la 11 iunie a acestui an, 100 de ani de existență. Așadar, din nou, centenar. Printre alte piese pregătite pentru centenar, și urmărind evocarea nostalgică a unor momente din istoria tenisului, figurează și această imagine, reconstituind un meci de dublu mixt în anul 1873.

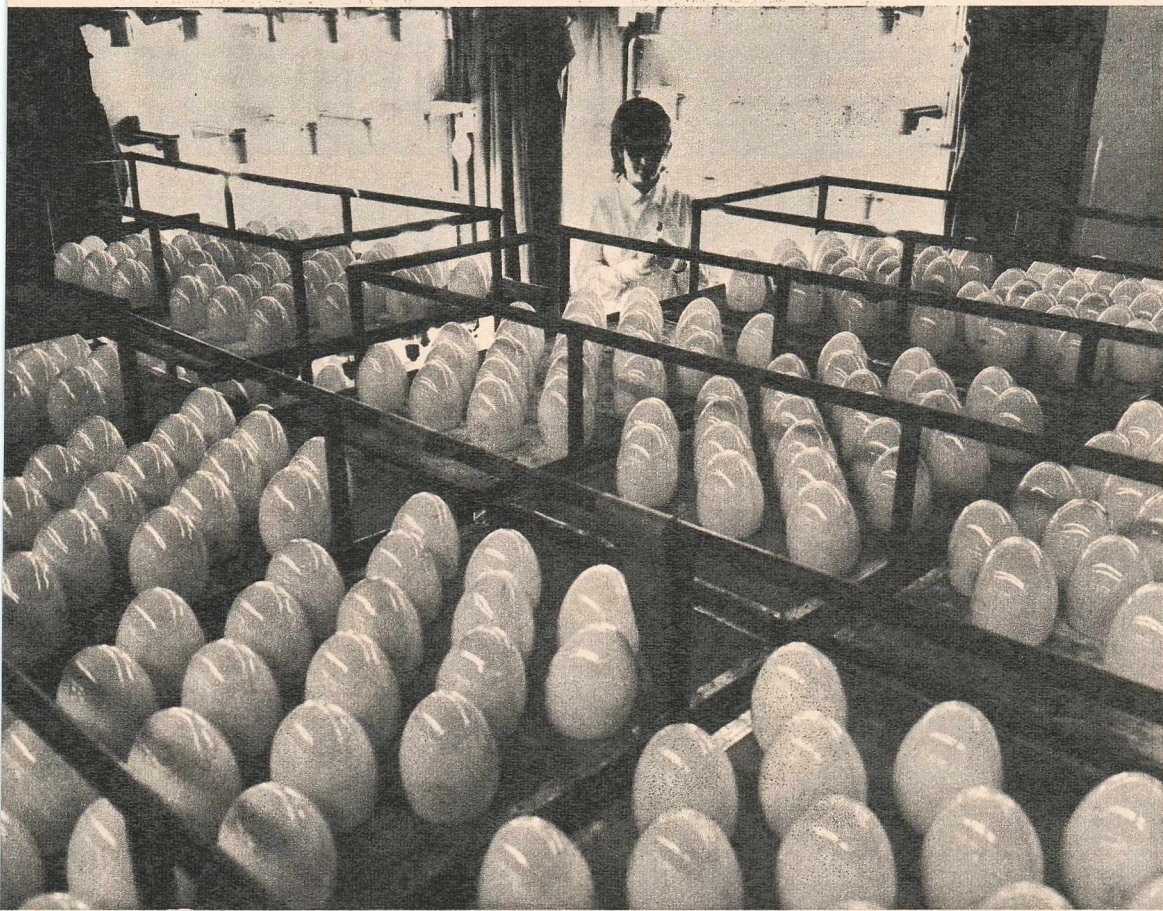

cititori către cititori

Pentru a putea insera un număr mult mai mare de adrese la această rubrică, vom folosi prescurtări pentru anumite teme foarte solicitate. Astfel, teme diverse = D; automobilism = A; cinema = C; enigmatică = E; filatelie = Ft; literatură = L; limbi străine = Lb; muzică = M; prietenie = P; sport = S; teatru = Te; tehnică = Th; viața tineretului = T; schimb de foto actori = Fa; schimb de ilustrate = V.

Următorii cititori doresc să corespundă:

Marcov Bogdan, funcționar, Timișoara, bd. Lenin nr. 5; V; Marta Eduard, 24 ani, impiegat, Iași 8, Fd. Bucium nr. 8; D, Fa, V, schimb de discuri și monede vechi; Cristea Cristina, 18 ani, elevă, Iași, str. Republicii nr. 59, sc. B, et. I, ap. 8; P, V; Birsan Dinu, 19 ani, Boșteni-Pășcani, str. Ghiociei nr. 5, jud. Iași; P, T, V; Dimitriu Nicoleta, 16 ani, elevă, Ploiești, str. 24 Ianuarie, bl. F sc. 2, et. I, ap. 9; C, M, V; Dragomir Vasile, 19 ani, lăcătuș-mecanic, Mangalia, str. Tepeș Vodă nr. 37; P, T; Dragoș Livia, Baia Mare, str. Florilor nr. 2, ap. 1; P, V; Rădulescu Stela, 17 ani, elevă, Albaluția, str. Avram Iancu nr. 7; S; Zaman Florina, 18 ani, elevă, Mangalia-Sud, str. Rozelor nr. 2, bl. B, et. IV, ap. 22; D, Fa, V; Turlescu Mirela, Pitești, bd. Republicii nr. 56; psihologie, P, V; Neagu Nela, 23 ani, tehniciană, Constanța, Șos. Mangaliei nr. 78; D, V; Rădulescu Alice, 16 ani, Buzău, str. Păcii nr. 27; matematică, C, Lb, Ft, M, S; Ilie Constantin, 18 ani, lăcătuș, Bocșa română, str. MFA, bl. 1, ap. 7, jud. Caraș-Severin; P, Fa; Enache Marinela, stud., Oradea, str. Armatei roșii nr. 5, căm. C 2; D, V; Postelnicu Maura, 25 ani, prof., com. Gurbănești, jud. Ilfov; D; Năzgodineanu Didi, 18 ani și Năzgodineanu Angela, 17 ani, elevi, București, sect. 6, str. Plesani nr. 34; L, Lb, M, P; Răduca C. Luiza, 17 ani, elevă, Constanța, str. Muncel nr. 27; D, V; Arjoca Dumitru, 26 ani, tehnician, Motru, bl. J 5, sc. 2, et. III, ap. 14, jud. Gorj; D, V; Călugăreanu Angela, 18 ani, Dorohoi, str. M. Kogălniceanu nr. 1; turism, M, P, S, V; Sincrăian Maria, 17 ani, elevă, Cluj, Aleea Băieșoara nr. 11, sc. II, ap. 18; L, Lb, M, Te; Velehovschi Ana, prof., Iași, str. Pușkin nr. 22, bl. 3, sc. A, et. II, ap. 6; știință, V; Martin Nuți, 16 ani, elevă, Bălan, bl. 53, sc. III, ap. 4, jud. Harghita; M, P, Fa, V; Preoteasa Nicușor, 17 ani, elev, Toplița, str. Gării nr. 5, jud. Harghita; P, V; Apreutesi Tincuța, 18 ani, șesătoare, Hărman, str. Avram Iancu nr. 15, jud. Brașov; V; Romoșcu Maricica, 21 ani, prof., com. Todirești, jud. Vaslui; D, V; Onesciuc Gerhard, Cimpulung Moldovenesc, str. Tătarilor nr. 7; Lb, M, P, Fa, V; Popa Emilia Sorana, 22 ani, com. Cojocna, str. Libertății nr. 26, jud. Cluj; C, E, L, P, S, V; Lavru Mariana, laborantă, Mangalia-Sud, str. Ștefan cel Mare nr. 24, bl. D 5, sc. B, et. I, ap. 8; D, V; Preda Ilie, 17 ani, elev, Giurgiu, str. Gării nr. 178; P, S, V; Stănuț Ana, 20 ani, Sibiu, str. Hipodrom, bl. S, ap. 45; D; Popa Eugen, 16 ani, elev, com. Gostavăț, sat Slăveni, jud. Olt; D; Cusner Arton, 27 ani, șofer, Vișeu de Sus, str. Căpșunilor nr. 1, jud. Maramureș; P, V; Coroamă Gheorghe, 19 ani, tâmplar, Rădăuți, str. Călărăși, bl. 7, et. III, ap. 57; D, V; Ocolisan Irina, 21 ani, stud., Timișoara, zona Circumvalașunii, bl. H, sc. E, et. V, ap. 21; Ft, V; Popovici Cristina Gerda, 22 ani, Dorohoi, str. Luminii nr. 8; D; Popa Nela, 21 ani, Focșani, str. Cernei nr. 34; P, S, V; Vlaicu Simona, elevă, Tg. Jiu, bd. 1 Mai, bl. B 2, sc. 1, ap. 7; P, V; Heilpern Mariana, 17 ani, Tirgoviste, Aleea Trandafirilor nr. 10, sc. B, et. III, ap. 35; M, P, V; Filimon Alina, 17 ani, elevă, Huși str. Al. Vlahuță nr. 5, jud. Vaslui; P, V; Nicolae Florea, 19 ani și Nicolae Roza, 19 ani, Constanța, str. Teodor Burada nr. 37; P, Fa, V; Zevedei Silvia Aurelia, 16 ani, elevă, Filipeștii de Tîrg, str. Cuza Vodă nr. 237, jud. Prahova; D, Fa; Costache Gh. Ion, 24 ani, tehnician, Pitești, str. Bradu de Sus, cvartal Bradu; A, Th, S, Fa, V; Romanescu Letiția, 19 ani, elevă, Tg. Jiu, bd. 1 Mai, bl. H 2, sc. 2, ap. 25; D, V; Drăguț Sergiu, 22 ani, Pitești, str. Griviței nr. 5, sc. C, et. II, ap. 33; Lb, M, P, Fa, V; Barovină Gheorghe, 17 ani, elev, com. Ianca, sat. Plopu, jud. Brăila, of. p. Făurei 2; P, S, V; Hanganu Eduard, 21 ani, Piatra Neamț, str. Castaniilor nr. 45; L, Lb, M, T, V; Căilean Octavian, 18 ani, elev, com. Șant, jud. Bistrița-Năsăud; M, P, S, Fa, V; Corneagă Iulius, 23 ani, Iași, str. Arcul nr. 25, sc. A, et. II, ap. 3; M, V; Niță Florina, Pitești, str. Geamăna nr. 380; C, M, P, S, V; Badea Mihai, 23 ani, București, sect. 4, str. M. Basarab nr. 37, et. I, ap. 6; D; Pruteanu Gheorghe, 17 ani, Birlad, str. Republicii nr. 277, bl. Z 1, sc. D, et. II, ap. 9; A, L, P, S; Nache Mariana, stud., Constanța, bd. Lenin nr. 124, căm. 2; geografie, turism, A, P, V; Banu Mihai, București, sect. 4, str. Cozla nr. 3, bl. B1A, sc. 5, et. VI, ap. 203; L, Lb, istorie; Nicolae Miki, 30 ani, floricultor, Cluj, str. Rășinari nr. 2, et. V, ap. 65; D; Apostol Cornelia, 18 ani, Hunedoara, str. N. Bălcescu nr. 1; Fa, V; Popescu Liviu, 23 ani, ing., București 49, str. I.O.R. nr. 11, sc. B, ap. 29; artă fotografică; Abil Lucica, 16 ani, elevă, com. Agigea str. Sanatoriului nr. 120, jud. Constanța; P, T, V; Drăgănescu Violeta, 19 ani, funcționară, Constanța, bd. Lenin nr. 53; M, P, T; Popescu Mihai, Giurgiu, bd. C.F.R. nr. 24; D, et. II, ap. 9; A, L, P, S; Chifor Cornel-Romeo, 20 ani, muncitor, Predeal, bd. Gh. Gheorghiu-Dej nr. 69; C, M, P, S, Th; Ștefănică Nuți, com. Cordun, jud. Neamț; D; Olteanu Ioan, prof., com. Gurghiu, jud. Mureș; P, T; Stan Ana, 17 ani, elevă, Focșani, str. Dornei nr. 38; V; Spoială Costel, com. Vidra, sat Șerbești, jud. Vrancea; D, V; Poiană Marieta, Fălticeni, str. Maior Ioan nr. 8; D, Fa, V; Stoica Petre, 20 ani, electronist, București, sect. 3, Șos. Mihai Bravu, bl. D 5, sc. E, et. V, ap. 21; M, P, S, T, Fa; Branter Iuliana, 28 ani, vinzătoare, Sighețul Marmăției, str. Unirii, bl. 1, sc. 2, ap. 26; D, Fa; Albu Ionica, 19 ani, contabilă, Focșani, str. Maior Șoșu nr. 1 bis; D, Fa, V; Predoi Silvia, 19 ani, Anina 2, str. Dealul Frumos nr. 57, jud. Caraș-Severin; A, C, Lb; Gongari Vali, Petrla, cart. 8 Marcie, bl. 27, et. II, ap. 32, jud. Hunedoara; P, V; Serghievski Leila, 20 ani, Brașov, Piața Teatrului nr. 3, sc. B, ap. 14; Lb, M, P; Grigore Marioara, 20 ani, învățătoare, com. N. Bălcescu, jud. Ilfov; P, V.

MAI MULTĂ LUMINĂ!

La efortul de îmbunătățire a iluminatului public din orașele țării își aduce acum o valoroasă contribuție și Uzina de cinescoape din București. Aici se fabrică (și se vor livra în curind)

lămpile cu vapori de mercur de înaltă presiune la care vanadatul de ytriu, corectat cu europiu, asigură un plus de flux luminos de 10 pînă la 12 la sută și un spectru îmbunătățit, permițînd o corectare de 8 la sută la redarea fidelă a culorilor. Mai multă lumină! La propriu sau la figurat, — nici pînă azi nu se știe în ce sens a cerut-o Goethe —, lumina este una din marile bucurii ale oamenilor.

TELEGRAMS STRĂINE

● Telespectatorii francezi au prilejul să-l vadă într-un nou serial intitulat «Tinărul Fabre» (13 episoade a câte 26 minute) pe adolescentul Mehdi, cunoscut și telespectatorilor noștri, în ipostaza de copil, din seriilele cu Sebastien. Ca și în filmele anterioare, autoare și realizatoare a acestui serial este mama lui Mehdi, fosta actriță Cécile Aubry.

● De curînd a avut loc inaugurarea Editurii Academiei de științe din Austria. Ca primă operă a fost scoasă de sub tipar lucrarea «Alexandru cel Mare», aparținînd istoricului prof. dr. Fritz Schachermeyr. Noua editură își propune să publice circa 100 de lucrări pe an, mai ales dintr-acelea a căror tipărire ar comporta mari riscuri financiare pentru editurile cu scop lucrativ. În încheiere, un amănunt oarecum insolit: autorii nu vor fi remunerați pentru cărțile tipărite.

● «Opera de trei parale» de Bertolt Brecht, într-o nouă și admirabilă montare, condusă de neobositul Giorgio Strehler, obține un statornic triumf la teatrul «Metastasio» din orașul toscan Prato. Succesul spectacolului este asigurat și de interpretarea strălucită a doi dintre cei mai reprezentativi oameni ai cîntecului din Italia: Milva și Modugno.

● Uniunea scriitorilor din R.P. Ungară va organiza în acest an cea de-a treia ediție a întîlnirii poezilor europeni. Fixat inițial în 1974, acest im-

portant eveniment cultural a fost devansat la 8-15 aprilie a.c. spre a fi astfel legat de festivitățile prilejuite de cea de-a 150-a aniversare a nașterii marelui poet al Revoluției, Sándor Petöfi. Totodată, acest for al stihurilor europeni va dezbată și tema raporturilor dintre curentele poetice moderne și poezia angajată. Se scontează pe participarea a 100 poeți maghiari și a circa 80 poeți străini.

● Bătrina Bretanie este în fierbere: menestrelul Alain Barrière, născut în 1935 pe meleaguri bretone, obosit de «show business», vine să guste o bine-meritată relaxare în locurile natale. «M-am instalat. Fără a renunța însă la cîntec. Dar am nevoie de Bretania și doresc să fac ceva pentru ea» — a declarat Barrière după ce a cumpărat «Tal-Roz», o fermă de 19 hectare lângă mica localitate bretonă Branderion.

● Prestigiosul săptămînal milanез «L'Europeo» consemnează într-unul din ultimele sale numere un interesant eveniment din lumea presei europene: acordarea distincțiilor cîștigătorilor celei de-a X-a ediții a Premiilor Editurii Rizzoli. Renumita editură italiană acordă anual premii pentru cele mai frumoase și mai eficiente anunțuri și campanii publicitare apărute în presa din 20 de țări europene. La ediția jubiliară, marele premiu («Presa de aur») la «alb-negru» a revenit Agenției de publicitate «Sek» din Helsinki, pentru campania Boston, iar la «color», Agenției «Young et Rubicam» din Frankfurt (R.F. a Germaniei), pentru campania publicitară Air France.

E.A.

CU TURLE ȘI TIMONE...

...dar fără comentarii. Precizăm, doar, că ceea ce vedeți sînt două din modelele prezentate drept «coafuri de seară» la un recent salon de modă de la Viena.

prezentate de E. DASCĂLU

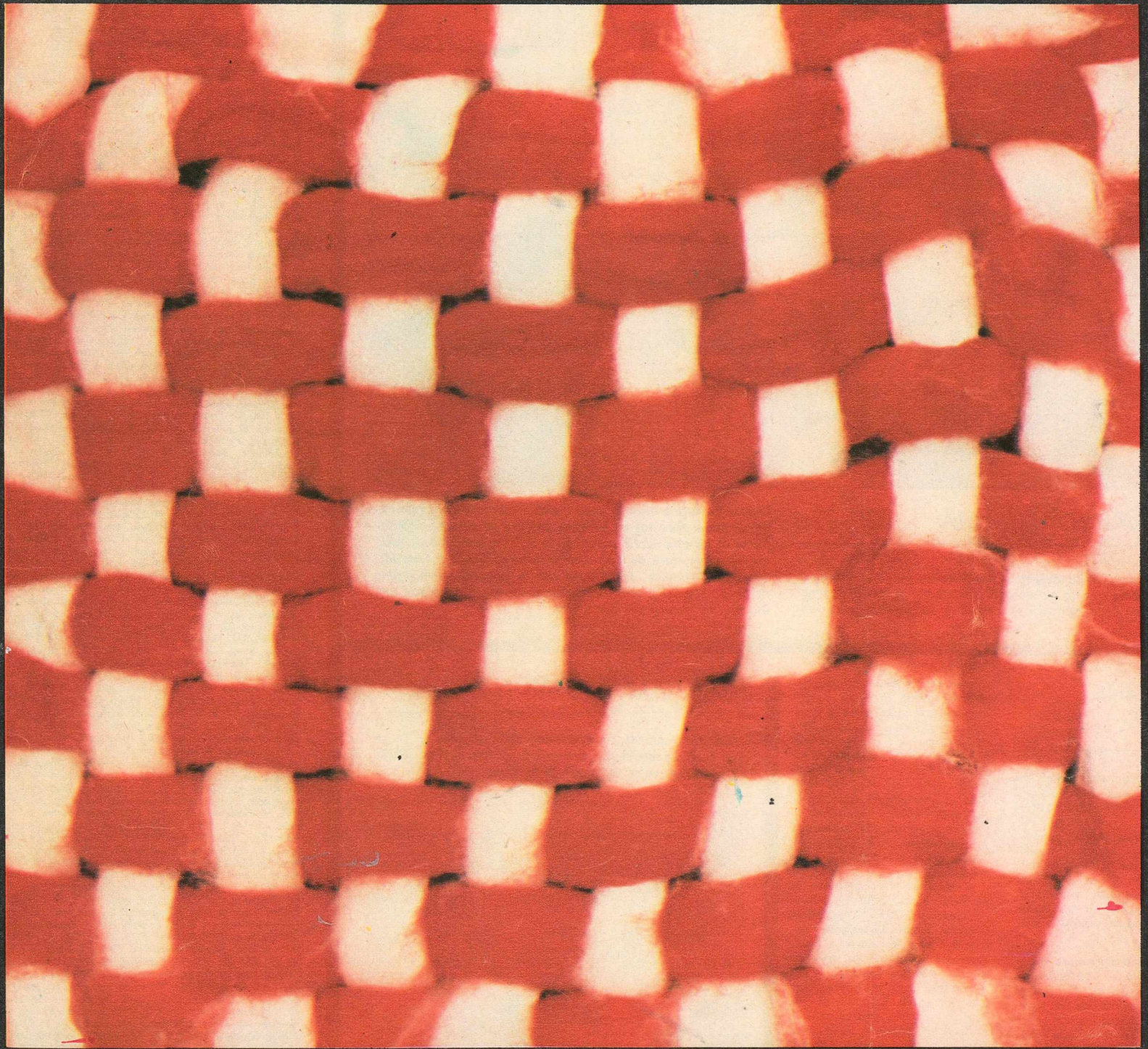
F Nr. 12 (928)

CUPON
DE PARTICIPARE
«CITITORI CĂTRE CITITORI»

E cît se poate de natural: pentru fibrele artificiale vă adresați la
COMBINATUL PENTRU FIBRE ARTIFICIALE
BRĂILA Șos. Vizirului, km 10
care produce:

— celofibră tip bumbac;
— celofibră tip lînă;
— celofan neacoperit
și acoperit sau lăcuit,
simplu sau imprimat,
colorat, livrabil în coli,
role ori confecții
(pungi de diferite forme și mărimi);

— carboximetilceluloză
purificată și tehnică;
— sulfat de sodiu tehnic anhidru;
— rețea cord viscoză
în țesătură carcass,
breaker, topplay,
pentru confecții din cauciuc;
— fir cord simplu sau cablat.

INFORMAȚII SE POT OBTINE LA TELEFON 16100
TELEX CELOSTUF 0118518